BUDAPEST, XXXVI. ÉVFOLYAM. 327. SZÁM. 1902. PÉNTEK, NOVEMBER 28.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV., VÁRMEGYE-UTCZA 11.
Telefon száma 788.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . 40 kor. | Egy negyedévre 10 kor.
Egy fél évre . 20 kor. | Egy hóra 3 kor 60 fil.
Külföldre: 3 hóra Németországba 12 korona, Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Szerbiába, Romániába és valamint az az országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 16 korona.
Egy szám ára 12 fil.

EGYETÉRTÉS

FENYŐ SÁNDOR
főszerkesztő.

EÖTVÖS KÁROLY
szépirodalmi főmunkatárs.

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV., VÁRMEGYE-UTCZA 11.
Telefon száma 706.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRRE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZI A KIADÓHIVATAL.
Párisban főfiókunk: John F. Jones & Cie. 31 bis, Faub. Montmartre.
Londonban főfiókunk: Telegraph Office 11. Bloomsbury Square.
Frankfurtban a M: Németországi kizárólagos vezérképviselőségünk Daube G. L. és Társa, valamint összes fiókjai.
Bécsben: Dannenberg I. I., Kumpfgasse Nr. 7. Dukes M. utódai, I., Wollzeile Nr. 6—8. Haasenstein és Vogler I., Wallfischgasse 10 Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2. Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2. Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Zürichben: Orell, Fössli & Co.
és valamennyi hirdetési iroda.

Mai számunk főbb közleményei:
Vezércikk: Szentimentálizmus.
A táborszernagy úr.
Országgyűlés.
A Muzeum jubileuma.
A kurlai bíráskodásról.
A konvent.
Vilmos császár Kruppról.
Mozgó képek.
A „czug" és egyebek.
A tanítók kívánsága.
A defezit orvosszere.
A kereskedelmi budget.
Tárczák: Örök igézet. Irta: Telekes Béla. Visszajön. Irta: Erdős Renée. A mai kor gyermeke. Irta: Benczkyné-Bajza Lenke.

Szentimentálizmus.

A kik nem merik hangosan kimondani, ép ugy érzik az esemény nagyságát, mint mi, akik ime hangosan gondolkodunk róla. Azok lelkében is épp azokat a szentimentális húrokat ütötte meg, mint a mienkben.

A császár gyalog egy közönséges polgárnak a koporsója megett . . .

A császár egy iparosember házának a vendégszeretetét emlegeti . . .

A császár hirdeti, hogy ő barátjául vallhatja magát egy oly férfiunak, a ki éppenséggel nem biborban született . . .

Elmélkedjen, a kinek ugy tetszik, a beszéd zseniális szerkezetéről, formájáról, stilusáról. Elmélkedjen, a kinek ugy tetszik, a császárnak becsületvédő bátorságáról. Elmélkedjen, a kinek ugy tetszik, arról, hogy üdvös-e, káros-e a sajtószabadságra, a miket II. Vilmos mondott.

Mi nem ezt látjuk az ő beszédében.

De látjuk, sajgó lélekkel látjuk a német császárnak és az ő népének imponáló egységét. Látjuk a nemzeti gondolatnak a nagyságát, a mikor ott lépked az Uralkodó egy egyszerű polgár megett és huszonötezer munkás előtt. Látjuk a német nemzeti munka büszkeségének méltó nagyra-növését, a mikor a Császár azt mondja, hogy a külföldön a német munkásnak a kezemüve töltötte őt el örömmel. Látjuk a mindent megbiró sikert, a melynek lehetetlen elmaradnia ott, a hol ennyire egységes egy nemzet. Ha van igazság e földön.

Idegen földön, a piros-fehér-zöld határoszlopokon tul alkalmasint meg se értik azt az érzést, a mely a szegény magyar népet e kép láttára megfogja, nagyot facsarván a szivén. Ugyan mi van abban az egységben, egy polgárember érdemeinek ilyetén igaz elismerésében? Hát lehet az másképp is? Szerencse, hogy idegen emberek meg nem értik ezt a mi fájdalmas érzésünket. Ha megértenék, nagyon megsajnálnának. És nagyon megvetnének. Maradjunk itthon a mi fájdalmunkkal, magunk között, itt mindnyájan megértjük azt.

Szinte erőszakkal kell megállitania az embernek a fantáziáját. Ha III. Károlynak a szertartásmestere odahaza Spanyolországban felejtette volna az udvari szertartások könyvét . . . Ha más fogalmazta volna a beszédet, a melylyel Mátyás király szobrát leleplezték . . . Ha csak azt a kicsike beszédet, a mely a muzeum alapitójának emlékére mondatott, ha csak azt is más irta volna . . . S ha mindehhez hozzáveszi az ember a magyar ember forró vérét, temperamentumát, lobbanékonyságát, háladatosságát, elnem kényeztetett mivoltát! Micsoda perspektiva nyilik szegény ember szeme előtt! Teremtő uram istenem, micsoda fényes jövendőnek a perspektivája.

Csend legyen, nyirbáljuk meg a képzelet szárnyait. És hessegessük el a logika antitéziseit is. Némuljon el az a hir, hogy erre a nemzetre haragszik az uralkodója, legalább a mai napra némuljon el. Majd ha elfelejtettük a német császárnak mai viselkedését, akkor — ha tetszik — foglalkozunk majd ezzel a hireszteléssel. Ma nem, ma fáj ez a hir, kétszeresen fáj.

Ugy lehet, mikor hazakerült a német császár arról a temetésről, leült az irásztala mellé és törvényjavaslatot komponált arról, hogy adjon neki a német birodalom még több katonát, még több hajót. Lehet. Az ilyen javaslatok ellen pedig Németországban is erős harczra kelne a közvélemény. De mikor jő el az idő, a mikor a mi harczunk is csak olyan lesz, mint a németé? A ki csak a tudományát, meg a judiciumát viszi a harczba, de nem a szive érzéseit. Az érzései nyugton maradnak, hiszen önönmagának adja a hajót, meg a katonát, a mikor a császárjának adja.

Ugy lehet, mikor haza került a német császár arról a temetésről, leült az irásztal mellé és törvényjavaslatot komponált a szocziálisták megfékezéséről. Lehet. De ha ellenkezésbe kerül ez a javaslat a népe jó részének felfogásával, hát az mindössze annyit jelent, hogy az egyik német ember nem tud megegyezni a másik német emberrel. De mind a kettőnek egy a gondolata: a német nemzet nagysága. Csak a német nemzeté!

Lehet . . . De ne folytassuk ezt.

Keressük inkább a Gotterhalte zenetörténelmi előzményeit.

Gyakoroljuk a tapintatosságot, hogy hallgatni tudjunk, ha majd „Landessprache"-nek csúfolják a nyelvünket.

És tombolva örüljünk, ha kiderül, hogy itt vagy ott még magyar szó is esett.

Minthogy pedig ez a hely a politikának, a száraz prózának van szánva, hát emlékezzünk vissza arra, hogy öt évvel ezelőtt itt Budapesten is beszélt II. Vilmos. S akkori beszédének oly félelmetes volt a hatása, hogy sürgősen csatornát kellett ásni, a melyen a nemzet rajongása a lojalitáshoz visszatérhessen. Vajjon akad-e ma politikus, a ki azt a csatornát a mai beszéd után is meg tudja ásni?

Budapest, november 27.

A képviselőház péntek délelőtt tíz órakor ülést tart.

Egy visszatartott távirat. *Nessi* Pál orsz. képviselőt Sátoraljaujhelyről táviratilag akarták üdvözölni, de a távirat nem jutott el hozzá. A sátoraljaujhelyi távirdahivatal megtagadta a továbbitást az üzleti szabályokra való hivatkozással. A táviratok szövege ez volt:

«Nessi képviselő Budapest. Országház.
A nemzeti becsület védelmében folytatott nemes küzdelméért, a hóhér-hymnusz üldözésében tanusitott hazafias bátorságáért köszönetét és elismerését küldi a sátoraljaujhelyi függetlenségi kör mai közgyülése.
Pekáry Gyula elnök.»

Pekáry Gyula, a távirat feladója, a következő hivatalos átiratot kapta a sátoraljaujhelyi posta- és távirdahivataltól:

M. kir. posta- és távirdahivatal
S.-A.-Ujhely.

Tekintetes Pekáry Gyula urnak
Helyben.

Értesitem, hogy folyó hó 23-án feladott, Nessi képviselő, Budapest czimü távirata a távirda üzleti szabályok 3. §-a a) pontja értelmében a kereskedelmi m. kir miniszter ur elhatározása folytán a czimzettnek nem kézbesittetett. Ugyanezen §. b) pontja értelmében a lefizetett távirati díj azonban bélyegtelen felszólamlásra visszafizettetik.

S.-A.-Ujhely, 1902. november 24.
Roszmáky s. k.
főnök.«

Kubik Béla a képviselőház mai ülésén ebben az ügyben interpellációt intézett a kereskedelmi miniszterhez. *Láng* Lajos nem volt jelen a Házban. Helyette *Széll* Kálmán miniszterelnök csak annyit mondott, hogy az interpellációra holnap fog felelni a kereskedelmi miniszter. Erre a válaszra kivánczisak vagyunk.

Széchényi a királynál. Bécsből távíratozzák: A király gróf Széchényi Gyula miniszternek ma délben Schönbrunnban hosszabb kihallgatáson fogadta.

A főrendiház összeférhetetlensége. A főrendiház összeférhetetlenségéről szóló törvényjavaslatot *Széll* Kálmán miniszterelnök, hír szerint e napokban fogja benyujtani a képviselőházban. Hogy a javaslat mikor kerül tárgyalásra, azt természetesen, ma még nem lehet megállapitani. Hogy is lehetne!

A táborszernagy ur.

Der Herr Feldzeugsmeister spricht! . . .

. . . Azaz bocsánat. Hiszen azért, mert báró *Fejérváry* Géza, a ki soha se volt és soha se lesz más, csak osztrák generális, a viszonyok fonáksága következtében magyar királyi honvédelmi miniszternek mondatik, azért mi mégse vagyunk Ausztriában! Azért, hogy ez a megesontosodott öreg katona *álruhában* megjelenik a magyar parlamentben s megpróbálja az osztrák militarizmus magjait elhinteni, nekünk talán mégse kell okvetlenül németül beszélnünk! Azért, hogy ez az úr nevelése és tradicziói alapján katonai segédhivatalnak tekinti a magyar törvényhozást (amely a költségek és ujoncz-jutalék megszavazása czéljából szervezteteett), azért nekünk talán mégse kell rögtön panganétot felcsatolnunk, bakkancsot huznunk, hogy a Gotterhalte hangjai mellett parádémarsban elléptessünk a fögenerális ur előtt! . . .

Valóban, báró Fejérváry Géza honvédminiszter a mentelmi jog megsértésének tiz napos vitájában se magyar ember, se magyar képviselő, se magyar miniszter nem volt egy pillanatra se. Semmi se volt, csak a Reichskriegsministerium budapesti ekszpositurája. Ebben a hivatalában (már tizenhét esztendeje tölti be) beszélhetnek neki a hivatott szónokok, kiváló politikusok, minden „schmarn" volt ő kegyelmességének. Nemzeti önérzet, parlamentarizmus, mentelmi jog, képviselői függetlenség — oda se hallgatott. De ha egy szóval is érintették a hadseregetannak elavult ósdi szellemét, tehetetlen vezetését, a hóhérdalt, vagy a schwarczgelb nemzetellenes irányt, akkor sziszegett belőle a dühös szó.

Mi meg elmélkedhetünk a vita végén, a parancsszóra történt szavazás után, hogy minek nekünk egy olyan magyar királyi honvédelmi miniszter, a ki nem tiszteli a magyar nemzetet, nem ismeri a magyar királyt, aki se nem honvéd, se nem miniszter? . . .

*

Beszélt ma a táborszernagy ur. S igéreteket is tett: ő Felsége a király nevében. Azt megszoktuk, hogy mindig igérnek nekünk olyas valamit, ami nincs, amikor elveszik tőlünk azt, ami van. Azt mondotta Fejérváry, hogy az uralkodónak határozott akarata, hogy találjanak valamely megfelelő jelvényt, *mely a közös hadseregnek alkalmas és minden oldalról elfogadható.*

Értelmes és világos beszédben ez a *fekete-sárga szinek kipusztitását jelenti.* Annyit mond ez az igéret — a melyet mindenesetre jó lesz leszögezni — hogy a közös hadsereg olyan jelvényeket fog viselni, a melyek nem sértik és gyalázzák a magyar nemzetet, mint az eddigi kétszinü jelvény, a mely a fekete gyülöletet és sárga irigységet jelentette.

Ez helyesen van és szükséges is. De miért nem beszélt arról a miniszter, amiről voltaképpen szó volt? Miért nem igérte a Gotterhalte kiirtását?

Maga is mondta, mindenki tudja, hogy a Nessi-ügy valójában a Gotterhalte-ügy. S azt is tudja mindenki, hogy mint a fekete-sárga szin a szemünket, a Gotterhalte bántja a fülünket. Ugyanoly okból keletkezett az egyik, mint a másik, s ugyanoly szomoru és átkos emlékek füződnek hozzá. Ha elpusztitják az egyiket, veszszen vele a másik is.

Az aradi hóhérnóta, ha megmarad, semmit se értek el a feketesárga szinek kipusztitásával. Legfeljebb annyit, hogy a magyar nemzet megvetése, a mely eddig kétfele volt oszolva, most egy irányba terelődik. S akkor is, mindig is, ujra és ujra ismétlődni fognak a Nessi-ügyek más alakban és más formában.

A méreganyagot kell kivenni, különben megujul a kelevény . . .

*

A méreganyag pedig abban van, hogy a hadsereg nem ismeri és nem tiszteli a magyar alkotmányt. Előljár ebben a bünben a honvédelmi miniszter.

Azt mondta a táborszernagy ur ma is, hogy a parlament akaratát és paranesát nem azért teljesitette, mert ismeri és tiszteli a törvényhozás hatalmát, de — előzekenységből.

A pokolba az olyan eseléddel, aki csak azért szolgálja az urát, mert udvarias a természete. Azért tartozik szolgálni, mert eseléd és bért kap.

A Fejérvárynak lehetetlen gondolkodását kell kiirtani a hadseregből. Ez az a feketesárga zsinórzat, amelyet a lelkükön viselnek. Fejérváryról ma letépte ezt a zsinórt, vagy legalább erősen deranzsirozta az elnök komoly és méltóságos rendreutasitása. Most jöjjön a többi generális. Ezt a gondolkodást le kell szakgatni az egész hadseregről! . . .

Az Egyetértés tárczája.

Örök igézet.

— *Az Egyetértés eredeti tárczája.* —

És ugy esett mint ébredésbe'
Ha érzed: álmod volt imént,
De nem tudod mi — s várasz uj éjre,
Hogy ujra lásd a tüneményt . . .
. . . Mikor szived még föl sem ébredt,
Valami hivott valaha.
Ugy rémlik, egy csodás igéret . . .
Csak hangja csengett füledbe ma.

Csak azt tudod, hogy a szivedbe
Olthatlan mély vágyat bűvölt:
Hogy valamit ugy vágyj epedve,
Mi nélkül néked zord e föld.
De ujra már nem hallod ezután
S csak jönnek-tünnek napjaid,
S remény, csalódás ér ezerszám
S te egyre várasz még valamit.

És érhet bármi üdv e földön,
Sorsod: hogy vele be ne érd.
S nincs kin, mi mint ez, ugy győtörjön:
Sóvárogsz s nem tudod, miért.
Csak érzed: győzhet sziven és főn
Az ősz dere, a tél hava,
Egy igéretnek, bármi későn,
Valóra kell még válnia.

S várasz . . . S álmatlan nagy éjek árnyát
Hordod szivedben, arczodon
S már fény és hő hiába jár át
S az élet, érzed, eloson . . .
Meghalsz árván, kétségbeesve
S még akkor is — megtört szemed
Mintha igért üdvöt keresne,
A végtelenbe ugy mered.

Telekes Béla.

Visszajön.

— *Az Egyetértés eredeti tárczája.* —

Irta: *Erdős Renée.*

Kora reggeltől tartott az izgalom.

Marit megszidták, mert későn kelt és elfelejtett befüteni a fürdőszobába. Holott csak hat óra mult és még lámpa égett a konyhán, lévén sötét, ködös novemberi reggel.

— Az ujságok itt vannak-e már? — kérdezte az urnő.

— Ilyen korán még nem hozzák — hangzott a válasz élesen, szemrehányón, jelezve, hogy a késői fölkelés miatt való szemrehányás éppen nem volt indokolt. Aztán elékerült a teás-asztal a szamovárral, a kis japán czukortartóval, melynek fedelén kedélyesen bólogatott a kis pagode.

— Poros — mondta az urnő, végighuzva rajta mutatóujját és a világosság felé tartva.

— Dehogy is poros — illetlenkedett a a nagy szolgáló-asszony. Rosszat tetszett álmodni.

— Ne feleselj! A rumot.

— Rosszul kezdődik a nap — mormogott a eseléd. — Csak már este volna!

— A kis tükröt. Add csak!

Ugy borzasan, kissé bágyadtan a nehéz álomtól, belenézett a tükörbe.

— Jó reggelt, köszönt mosolyogva önönmagának. Ma szépnek kell lenni. Ma nem szabad haragudni. Visszajön.

A kis szekrény fiókjaiban, ahol mindenféle apró asszonyi tárgyak voltak, soká elbabrált. Kis fehér tégelybe benzoet és rózsavizet öntött, többet a szokottnál, bár nem akarta, csak ugy önkéntelenül. Kis csontkanállal kevergette és azon vette észre magát, hogy énekelget.

A viz tejszinü lett a medenczében, a mint a folyadékot hozzáöntötte. Puha és illatos.

Azután következett a reggeli. Soká tartott és bőséges volt. A szolgáló, az erős falusi gyomrával borzadozva nézte.

— Nem tudnám ezeket a dolgokat enni, meghalnék, — mondta és látszott az arczán az iszonyat.

— Eredj ki és ne nézd, — mondta a leány és a tejszint a méz közé öntötte, abból csinált furcsa kis kotyvalékot. A kis olajos halak nagyon izlettek. Abból megevett hármat. Hozzá ugyanannyi apró vajaspogácsát.

Aztán felöltözött.

— Valami történt, gondolta a szolgáló aki jobban félt a jókedvétől, mint a szomoruságától. Tudta, hogy ilyenkor szeszélyes igazságtalan, követelő.

— A délelőtti séta ma elmarad. Egyáltalán beszüntetem. Nincs semmi értelme, hogy ottkünn kószáljak a hidegben az erdőn. Te persze bánod is, ha az orrom piros és félig megfagyva érkezem haza.

Még a délelőtt folyamán jött hozzá egy asszony ismerőse. Szép, erős, a negyven felé tartó asszony, aki különös titkokat bizott rá, amik fölött aztán sokáig gondolkozott.

A barátnő nem régiben szakitott az özvegyi élettel és a második férj igen szeretetreméltó fiunak bizonyult. Tán fiatalabb is volt pár évvel az asszonynál, amit az, csodálatosképen, nem tagadott le, sőt mintha büszke is lett volna rá, egy kicsit.

— Az emberkém — szokta mondani édes mosolygással, amit a huszonkét éves leány igen izléstelennek talált, de azért mindannyiszor megbocsátott érte. Hogy megint bizalmas ügyeket kellett végighallgatnia: maga is belemelegedett a közlékenységbe.

— Oly különös — mondta, hogy az ember néha megérez bizonyos eseményeket, amik elkövetkeznek. Lássa pár nap óta olyan különös dolgok történnek velem. Álmodtam egy idegen urról, akivel egyszer beszéltem. Rossz volt és boszantó és kényelmetlen. Alig vártam, hogy fölébredjek. Aztán megint más. Mentem az utczán és elfelejtettem hova készülök. Találomra betoppanok egy ismerősömhöz. Gondoltam, végre is: látogatóba indultam. Mindegy akárhova jutok. S képzelje ép oda kellett volna mennem. Vártak. De ez mind semmi. Szinházban vagyok és a hátam mögött valaki egész hangosan a nevemet mondja. Visszafordulok. Csupa idegen arczok. Egyetlen ismerős se volt a közelben. Visszahelyezkedem a székembe és nézem a szinlapot. Az ördögbe! Másodszor is. És megint senki. Akkor töröm a fejem, hogy kinek a hangja is lehet ez? És eszembe jut valaki, akit egy időben sokat láttam. Két éven keresztül majdnem minden nap, s akire ennélfogva igen jól emlékezem. A hangja. Az ő hangja. Képtelenség, hogy más valakié legyen. És felemelem a látcsövemet és nézek jobbra-balra s ime ott ül egy páholyban a szinház ellenkező oldalán, a lehető legmesszebb tőlem. Egy vöröshaju ur és egy csipkeruhás nő között. Beszélget, a feje kissé meghajlik. Mosolyog. A kezét egy perczre fölemeli. Fölnéz. S e perczben mintha megint a nevemet hallanám. Kipirulok és megreszketek. Ugy érzem, mintha csupa kisértet venne körül. Kedves meleg, mosolygó kisértetek, a miket ő küldött. Eszembe jutnak egyes dolgok. Emlékek. Elfelejtem a szinpadot és az egész szinházat. Gondolkodom, miért is van, hogy most soha sem látom. Fél év előtt hirtelen megsokalltam a látogatásait. De miért? Volt valami oka? Bizonyára. De csodálatos, hogy most ez okra nem emlékszem. S mihelyt nem emlékszem, annyi, mintha nem is lett volna. Ha pedig semmi sem volt: nem értem mért ne láthatnám megint. Ez az ismeretes asszonyi okoskodás.

Másnap találkoztam vele. Azt mondta keresett, de nem talált otthon. Hát eljöhet-e megint és otthon leszek-e? Azt mondtam: talán. Hogy tudjam előre? De ha ő megmondaná mikor keres? Nos — (kicsit haboztam) akkor. Hát mondjuk, hogy igen. A szivem dobogott és nem mertem ránézni. Aztán azt mondta: „miért alakoskodik, mikor tudja, hogy szeret?"

Furcsa dolog nemde? És ma — várom. A negyven éves nő a keztyüjét gombolgatta. A nagy bergere kalapján megrezdültek a tollak. Felállt, bucsuzott.

— Nem kell játszani ezzel a dologgal, mondta a tapasztalt nő óvatosságával. Az ember addig tekint tréfának bizonyos dolgokat, a mig aztán észrevétlenül komolyla sulyossá válnak, agyonütik.

— No, no. Csak hangulatról van szó.

— Félelmesek az olyan hangulatok, amelyek két évig tartanak és amikor már egy időre megszüntek: ujból kezdődnek. Vallja csak be, hogy szereti és ezzel vége. Végre is nem tehet okosabbat, mintha öszinte önmagával szemben. Az ilyen keserves dolgokba — ha már megvannak — bele kell nyugodni. Ez a mi rendeltetésünk. Jó napot.

Kisuhogott a szobából még egyszer visszamosolyogva. A karmantyujából nehéz angol parfüm áradt szerteszét s ott imbolygott még kis ideig a levegőben . . .

*

A délután hosszu volt. Annál is inkább, mert korán elkészült az ebéd.

— Ne énekeljen, szólt ki a konyhába a cselédhez, a ki az edények közt babrált.

Majd megint becsengette és szidta valami csekélység miatt.

— Nekem felöltözz tisztességesen. Kendőt ne lássak a fejeden. Ha csöngetnek, ugorj, ne akkor gombolkozz.

— Jön talán valaki? kérdezte kiváncsian az asszony.

Az urnő kicsit komolyan nézett maga elé.

— Jön. Mari. Találd el kicsoda.

— Csak nem . . .

— De igen, igen Mari, látod én ilyen vagyok.

Azt mondta: soha többet . . .

— Azt mondja az ember. Mit akarsz? Nem elég volt fél éven keresztül mindég a te zsörtölődésed hallgatnom? Végre is, kell hogy megint szépen bánjanak velem és szépeket mondjanak nekem. Ne lépj olyan hangosakat, ha a szobában jársz és ne fordulj olyan nagyokat a szoknyáiddal, érted?

. . . Az idő lassan telt.

Négy órakor már sötét volt. Meg kellett gyujtani a lámpákat. Künn a folyóson hangosan tanácskoztak a viczeházmester meg a takarítóné, aki a harmadik emeleti hivatalnokhoz járt. A boreczet készitéséről beszéltek, s nyilván maguk sem tudták, hogy került szóba.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A Háznak a Nessi-incidensből kifolyólag meg kellett volna védeni a mentelmi jogot. Vitatkoztak ezen egy álló hétig. Eleinte ugy volt, hogy meg is védik — tekintet nélkül pártállásra. Negyednapra annyira komolylyá vált a dolog, hogy a kulisszák mögött ugyan, de a miniszterelnök is közbelépett. Leszerelték az önálló véleményeket és ezzel minden feladat a függetlenségi pártra háramlott. Védte is. Ma pedig vége szakadt mindennek. Egy-kettőre, katonásan leszavaztak és kimondták, hogy a Nessi-ügyben a mentelmi jog nincs megsértve.

És ugyan, hogy is mondhattak volna egyebet, mikor ezt *Fejérváry* is igy kivánta. Már pedig a táborszernagy ur kivánsága parancs — ugy látszik, nemcsak a kaszárnyában, hanem a parlamentben is.

Kezdte pedig a honvédelmi miniszter ezt a napiparancsot — valami jó ihlet szállhatta — nem éppen keményen. Eleinte talán pulutani akart. Kijelentette nagy kegyesen, hogy ő a Nessi-ügy folytatását a katonáéknál ideiglenesen felfüggesztette, mert *előzékenységből* meg akart hajolni az ezen ügyben hozott parlamenti határozat előtt.

— Miféle előzékenységből?

— Kötelessége!

— Előzékenykedjen a kaszárnyában! — zugja a baloldal.

— Halljuk! Halljuk! — zengik vissza jobbról.

Fejérványnak több sem kell. Riposzt az ellenzékről. Ez keménynyé, érczessé edzi a hangját. Folytatja is mind keményebben, hogy a katonai becsületügyi szabályzat a törvényben gyökerezik.

— Nem áll! — kiált közbe Ugron Gábor.

— *Ugron ur nézetére nem vagyok kiváncsi!* — vágja vissza katonai előkelőséggel Fejérváry és ez a derültséget keltő incidens még merészebbé teszi. Mint a hadvezér, a kit megkábit egy apróbb siker, ugy szédül ő is mind mélyebben az alkotmányjogi distinkciók meredekére. Mit neki doktrina, mit neki közjog, a fő, hogy katonailag sneidig legyen, hogy pattogjon a szó.

És pattog biz az, mintha a napiparancsot osztogatná. Hallgatják is jobbról ezzel az áhitattal. És ha néha ellenvetés, vagy netalán zaj hangzik fel balról, tulharsogja a kemény katona, hogy csak ugy reszketnek bele a gőt oszlopok.

Helyteleniti, hogy Nessi lement Kolozsvárra, hogy tüntetett a Gotterhalte ellen. Mert, a kinek nem tetszik a Gotterhalte, az ne hallgassa. De hagyjon békét ennek az ártatlan nótának. Tisztázzuk — ugymond — ezt a nótát.

— Nem lehet a vértanuk vérétől!

— Mit tisztáz rajta — hangzik a szélsőbalról.

Az elnöki csengő is segitségére siet Fejérványnak, a ki a nagy zajban olyképpen tisztázza a Gotterhaltét, hogy az akkor keletkezett, a mikor még az osztrák császárság nem is létezett.

Természetesen *Tahly* Kálmán nyomban megfelel és a tisztára mosatott Gotterhaltéről elmondja, hogy a miniszter ur mélységes nagy tévedésben van, mert a pályázat kitüzésekor *a Gotterhalte szövegében az összbirodalom eszméjét kivánták kifejeztetni* — és ezt a szöveget Bach előterjesztésére 1854-ben el is fogadta az uralkodó.

Fejérváry látva, hogy a Gotterhalte tisztázása ehogysem sikerült, nagy dologra szánta el magát. Felvetvén a közös hadsereg jelvényeit, nagy applombbal kezdi:

— *Az uralkodónak határozott szándéka!* — és itt megáll.

— Halljuk! Halljuk! — türelmetlenkedik a szélsőbal. Széll Kálmán kényelmetlenül fészkelődik bársonyszékében. Plósz és Lukács összenéznek. A szélsőbalon mind zajosabban vannak.

— Halljuk hát, halljuk az uralkodó szándékát.

Apponyi megrázza a csengőt és feszült figyelemmel szintén előbbrehajol, a jobboldal sem tudja elfojtani kivánesiságát.

Fejérváry pedig folytatja:

Az uralkodónak határozott akarata, hogy találjunk valami jelvényt, mely *a közös hadseregre alkalmas* és minden oldalról elfogadható.

A jobboldal már-már zugó tapsban tör ki. Fejérváry azonban a felbuzdulásnak utját vágja:

— Ez azonban roppant nehéz! — szól és végzi a király *határozott* akaratát, amelyet ilyképp azon módon teljesithetellen uralkodói akaratnak tüntet fel. És ez a táborszernagy részéről nem kicsiny kijelentés.

Rátkay László figyelmezteti az elnököt, hogy a honvédelmi miniszterrel szemben, aki csak *előzékenységből* respektálja a határozatainkat, védje meg a Ház méltóságát.

Apponyi a miniszter kifejezésében nem látja a Ház szuverenitása ellen irányuló sértésnek szándékát. Ha látná, akkor megvédené — bárkivel és bármily hatósággal szemben is.

Ezután *Plósz* Sándor igazságügyminiszter polemizál a vita szónokaival. *Olay* Lajos a kisebbségi vélemény mellett felszólalván, ismét kéri a Házat, védje meg a mentelmi jogot. *Kossuth* Ferencz nem él a zárszavával. A vitát bezárják. Husz képviselő névszerinti szavazást kér. Az elnök elrendeli ezt és kihuzza a kezdőbetüt: J.

— Jaj az alkotmánynak — hangzik fel a szelsőbalról.

A szavazás pedig a szünet után megkezdődik. A függetlenségi pártiak természetesen egyértelműen a kisebbségi vélemény mellett. A kormánypárt *Lendl* Adolf és *Molecz* Dani, kiket az ellenzék megéljenez — a bizottság javaslata mellett szavaznak. De feltünő nagy számmal tartózkodtak a szavazástól. Köztük legfeltünőbb volt a *Kubinyi* távolléte. A szélsőbal zajongott, mikor a nevét olvasták:

— Hol van Kubinyi?

— Leszerelt katonáéknak!

— Bujkál — gunyolódott a szélsőbal.

Megéljenezték *Zboray* Miklóst és *Buzáth* Ferenczet, akik a néppártról szintén a kisebbséggel szavaztak.

Az eredményt kihirdette az elnök, amely szerint a bizottság javaslatát elfogadta 170 képviselő, nem fogadta el 65, *távol maradt 213*. A szótöbbség 105.

Meg kell még emlitenünk, hogy a zárobeszédek előtt *Ráth* Endre is felszólalt a kérdésben. Az ülés elején pedig *Beöthy* Ákos vette föl ismét az angol mentelmi jog vitáját *Vészi* Józseffel, aki ujra válaszolt Beöthynek.

Az ülés végén két interpelláczió is volt. Az elsőt *Boda* Vilmos intézte a fiumei borkereskedelem sérelme dolgában. Választ ma nem kapott. *Kubik* Bélának pedig, aki azért interpellálta a kereskedelmi minisztert, mert a kecskeméti távirdahivatal nem továbbitotta az akadémia ifjuságának Nessihez intézett táviratát, holnap fog felelni a miniszter.

*

Részletes tudósitásunk a következő:

A képviselőház ülése november 27-én

Elnök: Gróf *Apponyi* Albert.

A kormány részéről jelen vannak: *Széll* Kálmán miniszterelnök, *Lukács* László, *Láng* Lajos, báró *Fejérváry* Géza, *Plósz* Sándor, *Wlassics* Gyula.

Elnök féltizenegykor megnyitja az ülést. Az előterjesztések után napirend előtti felszólalás következik:

Egy polémia utóhangjai.

Beöthy Ákos: Visszatér Vészi Józsefnek az angol mentelmi jogról szóló polémiájára. Idézi a franczia közmondást, mely szerint a viták surlódásából kialakul az igazság. Ezt Vészi József mentségéül hozza fel, a kivel szemben kénytelen állitá át teljes terjedelmében fentartani. Vészi azt mondotta, hogy Angliában 150 év óta nem áll érvényben a képviselők cselédjeinek mentelmi joga. Ennek bizonyitására leteszi az angol mentelmi jogról való könyves bizonyitékot a Ház asztalára. Ámbár most már nem a cselédekről van szó, mintán Neesi képviselőnek nem a cselédjét sértették meg, mégis behatóbban akar ezzel a kérdéssel foglalkozni. Kimutatja az igazát s felszólalását azzal végzi, hogy ha valaki leczkét akar adni, mint Vészi, akkor először maga tanulja meg a leczkéjét. (Helyeslés a baloldalon.)

Minisztert kérek.

Ráth Endre: T. képviselőház! (Felkiáltások a szélsőbaloldalon. Nincs miniszter! Nem kell addig beszélni!)

Olay Lajos: (Halljuk! Halljuk! Zaj. Elnök csenget.) A hazszabályokhoz kérek szót! A szabályok szerint, ha nincs miniszter, nem lehet tárgyalni. Kéri az ülés felfüggesztését addig, mig a kormány valamely tagja megérkezik. (Helyeslés balról.)

Elnök: Nagyon lekötelezne, ha megmondaná, melyik az a házszabály, a mely igy intézkedik? Mert én nem ismerem. (Derültség. A terembe lép *Fejérváry* honvédelmi miniszter. Éljenzés a jobboldalon. Hoch-olás a szélsőbalon.)

Olay Lajos: Noha felszólalása most már tárgytalanná vált, csak azt akarja megjegyezni, hogy a szokásjogot nem szabad tekinteten kivül hagyni, a szokás pedig az, hogy miniszter nélkül nem tárgyalnak.

A pártkérdés.

Ráth Endre: T. képviselőház! Szomoru jelenség, hogy *a t. tuloldal pártkérdéssé tette ezt az ügyet*, csakhogy megnyirbálja mentelmi szabadságunkat. Az osztrák utasitásra dolgozó kormány elnemzetietlenitette hadseregünket, most pedig alkotmányunk roskadozó bástyáit támadja meg. A többség inditványa annyit jelent, hogy a parlament lemond szuverénitásáról és maga fölé urnak elismeri azt a hadsereget, a melynek semmi közössége ezzel a nemzettel nincsen. Ott, a hol a hadsereg együtt él a nemzettel, ott erre a garanczára nincs szükség. De mi biztosit arról, ha elmegy a választók közé és ott ostorozni fogja a közös hadsereg és a honvédség hibáit, vagy lelkesiteni fogja őket a Gott rhalte ell-n, mi biztositja őt bajtársai szeretetteljes pártfogása ellen. Erre feleljen a honvédelmi miniszter Ugye hallgat a miniszter?

Báró **Fejérváry** Géza: Annál többet gondolkodom. (Derültség.)

Ráth Endre: Nem látjuk.

Sándor Pál: Vegyenek szemüveget.

Ráth Endre: Ne engedjük meg, hogy egy alárendelt közeg, a katonaság, beleszoljon a mi dolgunkba és azert nem is fogadja el a mentelmi bizottság jelentését.

Elnök: Több szónok nem lévén, a vitát bezárja és a honvédminiszter következik szólásra:

Fejérváry beszél.

Báró **Fejérváry** Géza: Kénytelenségből szólal föl, mivel az ellenzék részéről többször apesztrofálták. Kéri a Hazat, hogy ne hozzon most semmi más határozatot, csak azt mondja ki, hogy meg van-e sértve a mentelmi jog vagy nincs? Nem lehet helyes dolog határozatot hozni most, mikor a katonaság nem tetszik az ellenzéknek; holnap nem fog tetszeni az ellenzéknek talán a biróság, holnapután a papság, — illyen határozatokkal az ekzekutiva hatáskörébe belenyulni oda vezet, a hova a franczia konvent jutott. (Derültség a szélső baloldalon.) A Ház ebben ebben az ügyben hozott egy határozatot, a melylyel a Nessi-ügy folyását ideiglenesen felfüggesztette; ő, a szóló e határozat előtt meghajolt, de *csak előzékenységből*. (Nagy zaj a szélsőbaloldalon. Fölkiáltások a szélsőbaloldalról: Kötelessége! Kutya kötelessége!) A katonaság respektálja a törvényeket, s a becsületügyi szabályzat a törvényben gyökerezik.

Ugron Gábor: Nem áll!

Báró **Fejérváry** Géza: *Ugron ur nézetére nem vagyok kiváncsi!* (Derültség. Mozgás.) Határozottan tagadja, hogy Nessi Kolozsvarott képviselői minőségben járt el; Nessi csak csatlakozott a képviselőház küldöttségéhez. Más képviselők is vannak, akik ugy gondolkoznak, mint Nessi, de nem mentek Kolozsvárra, mert érezték, hogy bün azt a magasztos ünnepet megzavarni. (Nagy zaj a szélső baloldalon.) Kérdi, tiszthez méltó dolog-e az, hogy Nessi az utczai gyerekeket félbiztatta, hogy kövekkel dobálják meg a katonaságot? Vannak más függetlenségi képviselők is, *a kik nem hallgathatják a Gotterhaltet*, de azok, nagyon helyesen, *nem is mennek oda, a hol a Gotterhaltet játszszák*. (Nagy zaj a baloldalon.) A jogok élvezetével kötelességek is járnak. Különben a függetlenségi képviselők *jól emlékeznek a Lepsényi-esetre*. Ha egy képviselőt a képviselőházban megvertek s azzal nem volt megsértve a mentelmi jog: akkor most sincs megsértve a mentelmi jog. *Tisztázni kell a Gotterhalte ügyét is.* (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.) Emberek vagyunk mindnyájan és alávetve emberi gyenge ségeknek. Magyarok is vagyunk és azért hevesvérüek, indulatok, hangulatok befolyása alatt. A Gotterhalte régibb, mint az osztrák császárság, mert hiszen az osztrák császárság csak 1804-ben keletkezett, tehát későbben, mint a Gotterhalte. Nem lehet tehát azt mondani, hogy ez az osztrák császári himnusz. Tudják ezt a t. tuloldalon is, de ők szántszándékkal tévednek. (Derültség.) Ez a himnusz a király és a császár személyes himnusza és azoké, a kiket ő felsége ezzel a kitüntetéssel megtisztel. (Fölkiáltások: Szép megtisztelte tés.) Azért *nem illő eselekedet a Gotterhalte ellen tüntetni és felbujtatni.* (Zaj a szélsőbaloldalon.) Kérést akar intézni az ellenzék egy részéhez... (Kiáltás balról: A katonáink fájdalmasan látták társaik kivegzését e nóta mellett.)

Báró **Fejérváry** Géza: Hát azt hiszik, hogy ez nem minden katonának faj, akár magyar, akár lengyel, akár német. (Nagy tetszés a jobboldalon.) Az ellenzék vehemensebb részéhez fordul kérésével. Gondolják meg ezek az urak, mily eredménye lehet ennek a vitának, a minek hire eljut a messze vidékre, a hol olvassák ezt a lapokból, a melyekből ki van törölve az igazság s bele van téve a hazugság. (Nagy lárma a baloldalon.) Kéri a többség véleményének elfogadását. (Taps a jobboldalon. Zaj a baloldalon.)

Az összbirodalom himnusza.

Thaly Kálmán: Visszatér Fejérváry az osztrák császárságról mondott szavaira. 1853-ban történt, hogy pályázatot hirdettek egy olyan himnuszra, mely az összmonarchia eszméjét teljesen kifejezi. A dallam volt csak a régi, de a szöveg igenis a Bach-korszak osztrák összbirodalmának a kifejezője. Már pedig nekünk sem az összbirodalom nem kell, még kevésbbé a Gotterhalte. Ez a nóta historikuma. Azt nem állitja, hogy a kivégzéseknél játszották volna. Elmondta mar, hogy áll a dolog. A kivégzéseknel sok katonaság vonult ki és mikor ezek a zászlókkal berukkoltak, akkor jatszhattak a Gotterhaltét. Innen maradt meg a gyülölet odiuma a publikumban. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.)

A király akarata.

Báró **Fejérváry** Géza: A mit Thaly Bach idejéből felhozott, nem tudom, áll-e, nem-e? (Derültség.) Hallottam másoktól is, *hogy a hadsereg, a mit mi tartunk, nem a mienk.* Ez a mienk. (Zaj.) Mondja csak annak a bakának, vagy huszárnak, hogy ez nem magyar! (Felkiáltások! Hisz ők mondják!) A jelvények idegenek? Elismeri, hogy a mostani kö jogi helyzetnek nem felelnek meg teljesen a közös hadsereg jelvényei, azok a jelvények nem idegenek; némelyik ezred százötven, vagy kétszáz évig küzdött alattuk diadalmas csatákban. (Derültség a szélsőbaloldalon. Felkiáltások: Königgrätz! Custozza!) Ezeket egy tollvonással eltörölni nem lehet. Különben tudja, hogy *az uralkodónak határozott akarata, hogy találjanak valamely megfelelő jelvényt, mely a közös hadseregre alkalmas és minden oldalról elfogadható.* (Zajos helyeslés jobbról.) *Ez azonban roppant nehéz dolog* s egy kis idő kell e viszony rendezéséhez, valamint sok más kérdés megoldására is. (Zaj.)

Fejérváry előzkenységéről.

Rátkay László: A házszabályokhoz kér szót; a Ház méltósága érdekében kéri az elnököt, kérjen magyarázatot a honvédelmi minisztertől, a ki azt mondotta, hogy *csak előzékenységből hajolt meg a Ház határozata előtt.* (Nagy zaj.)

Vázsonyi Vilmos: A parlament csak kutyamosója a katonaságnak!

Fejérvary Géza báró kijelenti, hogy igenis mondta azt, a mit Rátkay kifogásol; azt, a nyilatkazatot azért tette, mert a katonai szabályokkal szemben tullépte a hatáskörét, mikor előzékenységből beleavatkozott a dologba, s respektálta a Ház határozatát (Nagy zaj.)

Apponyi védi az előzékenyt.

Elnök: A miniszter ur nyilatkozatának nem tulajdonitottam azt a jelentést, hogy ő a Ház illetékességét arra, hogy a maga szuverénitását annak körében megóvja, — nem ismeri el. Kijelentem, hogy *minden oly intézkedés előtt, a melyet a Ház a maga szuverénitásában tesz, minden hatóság föltétlenül meghajolni köteles*; abban az esetben, ha ez nem történnék meg, *az elnök tudná* kötelességét a Ház prerogativáinak föltétlen mégóvására. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Plósz magyaráz.

Plósz Sándor: Beszéde elején bizonyitja az eddigi szónokokkal szemben, hogy a mentelmi jognak igenis két ágának kell lennie. Van mentelmi jog, mely feltétlenül megilleti a képviselőt, de van olyan mentelmi jog is, a mely csak feltételesen illeti meg a képviselőt; Ezt a különbözteté tet meg kell tenni. *A mentelmi jog szokáson és törvényen alapul.* Vázsonyi elméletét elveti, mert a szokásjog állandó valami, mely csak hosszas időn keresztül fejlődik. *A szokást nálunk megállapitották a preczedensek.* A preczedens igenis mérvadó a mentelmi jog körén belül, de hogy mikor alkalmazható e körön belül, az mindig eldöntendő. Fontos preczedenst képez a Böszörményi-eset, melyet elismernek. A bizottság jelentését ebben az esetben nem teljesen idézték. Nem a tárgyi határát a mentelmi jognak akarta a bizottság meghatározni, hanem a zaklatás határát, a mint a bizottság jelentéséből kitünik. Tiltakozik az ellen, mintha nem jól értelmezte volna a törvényt, mely a delegátusok mentelmi jogát állapitja meg. Bizonyitja, hogy e kérdésben már kifejtett álláspontja igenis helyes. Nem akar mindenre reflektálni, különösen a kérdés katonai oldaláról nem akar nyilatkozni, de Barabásnak kénytelen felelni. A *becsületügyi eljárás nem fegyelmi eljárás* s erről szól a védetőtörvény 60. §-a. Barabás törvénymagyarázata arra vezetne, hogy fegyházviselt ember továbbra is megmaradna tartalékos tisztnek. Ilyen törvénymagyarázatot nem fogadhat el. (Helyeslés a jobboldalon.)

Abban egyetért az előtte szólókkal, hogy a *Házban elmondottakért nem vonható felelősségre.* Az eltérés abban van, hogy a Házon kivül mondottakért a képviselő nem vonható felelősségre a Ház engedélye nélkül, ha szabadságvesztéssel járható bünvádi eljárást inditanak ellene. Ezen a körön kivül azonban természetesen a zaklatásnak nem lehet helye, a képviselőház itt mindig közbe léphet, ha szükség van rá, arra a térre azonban nem követheti az ellenzéket, a melyen mozgott, mert ez veszedelmes izgatásoknak, esetleg alkotmányellenes izgatásoknak nyit szabad utat. (Ugy van! Ugy van! a jobb oldalon.) Ezeket tartotta szükségesnek elmondani. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Zárószó.

Olay Lajos: A zárószó jogával él, mint a kisebbségi vélemény benyujtója. Kifogásolja, hogy a katonaság teljesen el akarja magát vonni az országgyülés befolyása alól. Ott a baj, hogy katona-ember a honvédelmi miniszter, ez veszedelmeket rejt magában az alkotmányra. Deák mindig ellene volt, hogy katona legyen a honvédelmi miniszter s életében nem is volt katona honvédelmi miniszter. Mióta azonban generális ül a miniszteri székben, a honvédség megszünt valójában honvédség lenni. Nem nemzeti az többé, csak a közös hadsereg egy kiegészitő része. Ezért fontos a mostani mentelmi jog. A gróf Forgách-esetben nem foglalt állást a Ház, mert nem volt a Háznak bejelentve. A mentelmi jog nélkül vége a nemzet szuverénitásának. Az osztrák birodalmi tanács kimondta, hogy a katonai hatóság nemcsak képviselő, de egyszerü polgár ember ellen sem alkalmazhat megtorlást, ha az polgári minőségében járt el. Kéri a Házat, hogy a jog védelmében ne maradjunk Ausztria mögött. (Éljenzés.)

A szavazás.

Elnök: *Jelenti, hogy Kossuth Ferencz lemondott a zárszó jogáról.* Következik a szavazás és pedig előbb a mentelmi bizottság többségének javaslatára és ha az el nem fogadtatnék, akkor a benyujtás sorrendje szerint a többi határozati javaslatokra. Husz képviselő névszerinti szavazást kér, tehát azt elrendelem. Egyszersmind az ülést 5 perczre felfüggesztem.

Szünet után megejtették a szavazást, 449 képviselő közül *igennel szavazott 170, nemmel 65, tehát 105 szótöbbséggel elfogadták a mentelmi bizottság javaslatát.* A kormánypártról csak Molecz Dániel és Lendl Adolf szavazott az ellenzékkel. Ezzel az összes határozati javaslatok elestek.

Ismét az angol mentelmi jog.

Vészi József: Személyes kérdésben szólal fel. Beöthy azt igyekezett kimutatni, hogy ő tévedett. Pedig Beöthy mostani felszólalásában még jobban tévedett, mint tegnap, mert levezeti azt, hogy az angol képviselők cselédségének van privilégiuma. Ez csak szokás, formális dolog, de gyakorlati értéke nincs. Az angol mentelmi jogra való hivatkozást különben nem tartja szerencsésnek.

Interpellacziók.

Boda Vilmos a fiumei borkereskedelem sérelme dolgában interpellált. Feleletet még nem kapott.

Kubik Béla: Arról interpellál, hogy a táviróhivatal nem továbbitotta a Nessinek Kecskemétről az akadémiai ifjuság és Sátoraljaujhelyről a függetlenségi kör részéről küldött üdvözlő táviratot. Előadja, hogy ő közölte Láng miniszterrel előzőleg interpellációja tartalmát, de az ma még sincs jelen. Kérdi, mi joggal vonták meg a táviratok továbbitását?

Széll Kálmán: Fölvilágositja Kubikot, hogy Láng miniszter csak azért nincs jelen, mert azt hitte, a szavazás hosszabb ideig huzódik. Holnap felelni fog.

Napirend, zárt ülés.

Elnök: A holnapi ülés napirendjére nézve kijelenti, hogy holnap az irományok beterjesztése után azt *a zárt ülést* fogja kérni, melyen az ülésterem bajait vitalják meg. Azután folytatják az indemnitit. Az ülés véget ért.

Budapest, november 27.

A függetlenségi- és 48-as párt intéző bizottsága pénteken ülést tart, mely a nagyszalontai választás előkészitésével és a párt más belső ügyeivel fog foglalkozni.

A horvát országgyülés. Zágrábból táviratozzák: Az országgyülés mai ülését délelőtt tizenegy órakor nyitotta meg *Gyurgyevics* elnök. A kormány részéről jelen van *Khuen-Héderváry* bán és a három osztályfőnök. Az ülés megnyitása után az elnök melegen megemlékezett *Zsikovics* báró és *Reiszner* főispán elhunytáról. Azután

---

— Amikor már kiforrta magát, megint ráöntik a bort — magyarázta a vicze.

Az asszony azt mondta, kovászt is szoktak hozzá venni.

A házmester szakértői fensőbbséggel leintette a kezével az ügyet s a bajusza alatt gunyosan mosolygott.

Aztán csönd lett. Nagy, buta csönd az egész házban. Senki se beszélt. Senki se járt a lépcsőkön. Egy perczre elaludt az élet.

A leány izgatottan járt föl és alá a szobában.

Egy fogadás jutott eszébe, amit féléve tett, ugyanily lázas, ideges érzések közt. Akkor megállt a szoba közepén és ünnepélyesen szólt magában:

— Soha, soha többé nem fogjátok őt látni, te karosszék, te lámpa, te tükör, kis zsámoly, soha, soha.

Most szégyenkezve, könyörgő pillantást vetett külön-külön rájok, ugy mondta:

— Bocsássatok meg! Visszajön...

A mai kor gyermeke.

— Az *Egyetértés* eredeti tárczája. —

Irta: ***Beniczkyné Bajza Lenke.***

Az özvegynek álmatlan éjszakákat okozott a félelem, hogy most egyedül kell utaznia s Artur nem fogja akarni elhagyni a várost.

A fiu nem bevésbbé rettegett. Érezte, hogy a látszólagos semlegesség, mivel anyja tetteit, életmódját eddigelé türte, kisérte, majd követelésbe megy át. Parancsolni fogja neki, hogy kövesse, ő pedig nem érzett elég erőt sem arra, hogy az engedelmességet megtagadja, sem hogy Rózától hosszu időre elváljon.

Mindennek elejét akarva venni, egy este, midőn anyjával együtt ült, előhozta a félelmes tárgyat.

— Egy kérésem volna anyám: kezdé bizonytalanul, de annak szelid nyugodt tekintetéből csakhamar bátorságot meritett. Ugy látta, hogy már régen nem pihentek rajta ily szeretettel az anyai szemek.

— Mit kivánsz? kérdé az özvegy halálos félelmet érezve, de látszólag nyugodtan.

— Mentsen fel e nyárra az alól, hogy falura menjek. Utolsó vizsgámra készülök s a helyváltozás megzavarhatna tanulmányaimban.

Az özvegy halotthalvány lett. Tudta, hogy fia nem mond igazat, hogy a mitől félt, bekövetkezett s hogy a választás közte és ama leány között megtörtént, hogy őt egyedül hagyja menni, hogy azzal együtt maradhasson.

— A mint kivánod: viszonzá fagyos hangon. Sőt valószinü, hogy a télen is egyedül maradsz itt. Én déli vidékre készülök menni, mi egészségemnek szükséges.

— Olyan hosszu ideig ne lássam? kiáltott fel Artur őszinte ijedtséggel, mert valami azt mondá sziveben, hogy anyja nélkül nagyon el lesz hagyatva.

— A mikor kedved és idod lesz, követhetsz. Egészen töled függ.

Szomoruan váltak el ez este. Tiz óra volt, az anya aludni ment, bár tudta, hogy álmatlanul tölti az éjet; a fiu kalapot vett s lehorgasztott fővel hagyta el a házat, azt az egykor kedves öreg otthont, hol sokáig oly boldog és elegedett volt s hol érezte, hogy most annyi boldogtalanságot és könyet hagyott maga után.

Kocsiba vetve magát a külvárosba ment a kertészekhez, hol most estéinek egy részét tölteni szokta s hol kivéve Róza társaságában, nem igen jól érezte magát.

Minden olyan szokatlan, olyan közönséges volt neki e légkörben.

Az öreg kertesz a szoba egyik sarkában ült pipázva, nem igen barátságos szemeket vetve vendégére, a finom gavallérra, kit csak azért türt, mert neje és leánya azt mondták neki, hogy Rózát nőül fogja venni. A mellék kis szobában a család két ifju sarja fenhangon tanult, mindketten egyszerre beszéltek, olykor elfojtott nevetés vagy fájdalmas sikoltás hallatszott ki, a mint éppen jó kedv vagy oldalbaütés váltá fel nálok egymást.

Róza és Artur a szoba főrészében a két ablak között egy fekete avult bőrkanapén ültek, ha kint a parkban hüvös vagy esős idő volt s ezek kinos esték voltak Arturra nézve. Ilyenkor legtöbbször szerelme daczára korán elment a kertészéktől, de azután nem tudott estéivel mit kezdeni.

Ekkor felkereste barátait, kiket többnyire kártyaasztalnál talált. Ő is közéjük ült, játszott és mindég vesztett... Azután késő éjjel, üres zsebbel, fáradt fej és elégedetlen szivvel ment haza lefeküdni. Jobb érzése még nem halt ki belőle s ez elégedetlenné tette önmagával.

Egy napon anyja tudtára adta, hogy másnap reggel elhagyja a fővárost. Artur majdnem azon a ponton volt, hogy vele menjen. De ez lemondás lett volna Rózáról és szerelméről s ő fiatalos hévvel ragaszkodott mindkettőhöz. Oly szép volt szeretni és viszontszeretettni. Nem birt elég erővel, hogy lemondjon a leányról s utazása által mintegy megadja magát anyja kivánságának. Pedig érezte, hogy azt mily boldogtalanná tette. És az a tudat fájt neki! De az a démon, mely mindnyájunkban, él s kit csak le kell győzni tudni, nem hagyta jobb érzelmeit diadalra jutni. Artur leverve távozott ez este és másnap a vanathoz kisérve anyját, látszólag nyugodt volt. De midőn a vonat elrobogott, akkor lopva két könyet törölt ki szeméből, mik oda akarata ellenére szöktek. Sirni szeretett volna mint a kis gyermek, de összeszedte magát. Ezt nem tehette. Hisz ő már nagy volt, önálló és szerelmes!

V.

Nagyon szomoruan tölté a nyári napokat a város poros, meleg levegőjében s nem egyszer volt azon a ponton, hogy elutazzék. De ha Rozat látta, akkor ismét letett a tervről. Ugy érezte, nem tudott tőle elválni.

Egy szép nyári alkonyon ismét a parkban sétálva leültek a kertészház ablakai alatt álló padra. Ez alkalommal a nyitott ablakon oly párbeszéd vonta magára figyelmét, mely Rózát zavarba ejté. Artur megrendülve hallgatott.

— Mondom, hogy sokkal jobb üzlet volna neki eladni a leveleket: mondá az öreg kertész zord, durva hangján nejének.

— Erre ne is gondolj: viszonzá az könyörgve. Elrontanád az egész házasságot.

— És te azt hiszed, hogy lesz ebből valami? Ugy fog végződni, mint atyja tette Borissal. De a sors kezembe adta fiát és én boszut állok nővéremért.

— Ugyan hagyd el, ő maga kereste a mi érte.

— És Róza nem ugyanazt teszi? E név keltette fel Artur figyelmét.

— Rólad beszélnek: mondá a mellette ülő leánynak, de hát kiről még rajtad kivül?

— Ne figyelj reá: mondá az karját hizelkedve fonván kedvese nyaka köré.

Az ifju önkéntelen heves mozdulattal tolta őt el magától.

— Hallgass: mondá idegesen; Tudni akarom kiről és miről van szó!

Roza megdöbbenve némult el, mig ott bent tovább folyt a párbeszéd a kertész és felesége között, kik nem is sejtik, hogy mily hallgatójuk van ott künt s mit idéznek elő szavaikkal.

— Pár ezer forintot kaphatnék e levelekért: mondá, mogorván a kertész.

— Többet ér Róza házassága viszonzá haraggal a nő.

Artur felugrott. Halálsápadt lett. Ugy érzé, mintha inogna lábai alatt a föld.

— Miféle házasságról, miféle levelekről van itt szó? kérdé a leánytól.

— Nem tudom: dadogá Róza siró hangon.

De Artur már nem hallá szavait. Lüktető erekkel, hullámzó vérrel rohant be a házba s a megdöbbent házaspár elébe állt.

— Az ablakon át egy párbeszéd hallatszott ki a kertbe, mely rólam és atyámról szólt. Felvilágositást kérek: mondá felindulástól reszkető hangon.

— Nos igen uram. Ha tudni kivánja levelek vannak nálam atyjától nővéremhez irva...

— Atyámtól?

(Folytatása következik.)

fölolvasták a beérkezett irományokat. Ezek között van a magyar államvasutak igazgatóságának egy átirata, a mely szerint a horvát képviselők vasuti jegyigazolványain a *tartománygyűlési képviselő* kifejezés helyett ezentul *horvát-szlavondalmát országgyűlési képviselő* fog állani. (*Vrbanics*: Ez is törvénytelen! Mért nem horvátul?)

A legközelebbi ülés holnap délelőtt lesz. Hir szerint a holnapi ülésen *az ellenzék sürgős inditványt fog benyujtani* a szeptemberi *szerbellenes tüntetések dolgában.*

A Reichsrathból. Minden nevezetesebb incidens nélkül folyt le a mai reichtrathi ülés. A Reichsrath asztalán volt az állami alkalmazottak szolgálati óvadékának megszüntetéséről szóló törvényjavaslat, továbbá *Offner* inditványa a kiskoruak némely jogviszonyainak rendezéséről és arról, hogy a nagykoruság már *a 21-ik év betöltésével kezdődjék.* Felolvasásra került továbbá *Sylvesternek* egy interpellációja, a mely a közigazgatási biróság lassu ügymenetére vonatkozik és *Kleeweinnak* egy interpellációja, a mely gyógyszertári engedélyek tárgyában november hó 17-én hozott a közigazgatási birósági határozat káros hatásaira utal és azt mondja, hogy ez a határozat 1000 osztrák gyógyszerészt a legkeményebben sujt és érzékenyen károsit. Ezután áttértek *Fiedlernek* az előlegpénztárak takarékbetéteire vonatkozó sürgős inditvány tárgyalására, a melyet érdemben el is fogadtak. Azután ugyanesak sürgős uton mind a három olvasásban elfogadták a 3,900.000 korona inséghitelről szóló kormányjavaslatot, elvetvén Wagnernek azt az inditványát, hogy ezt az összeget 5 millióra emeljék. A tárgyalás során a kormány képviselője kijelentette, hogy az esetben, *ha ez az összeg nem lesz elegendő, a kormány*, amennyire az állam pénzügyei megengedik, *esetleg ujabb hitelt fog kérni.* A legközelebbi ülés kedden lesz.

Az uj közigazgatási rend. A közigazgatás egyszerüsitését czélzó belügyminiszteri intézkedések bővebb ismertetése czéljából az egyes vármegyék alispánjai körrendeletet bocsátottak ki a vármegye tisztviselő, segéd és kezelő személyzetéhez s az uj ügyviteli szabályzatok kézbesitése mellett felhivják az alantas közegeket, hogy e szabályzatokat tanulmányozás tárgyává tegyék. A jövő hó elején különben az egész országban az egyes vármegyék területén az alispánok elnöklésével tiszti értekezleteket tartanak.

A Muzeum jubileuma.

A jubiláris ünnepségeknek második napja a tudományos szemlélődésnek volt szentelve.

A Széchényi-könyvtár uj irodalomtörténeti kiállitását, melyről már megemlékeztünk, ma nyitották meg, ugyszintén a régiség-tár fegyvergyüjteményét és az értékes *Delhaes*-féle gyüjteményt is ma mutatták be. Délben *Biró* Lajos uj guineai gyüjteményét látogatta meg a társaság, mely ebéd után Apáinkumba ránduli ki, az ottani fővárosi muzeum megtekintésére.

A mai nap eseményeiről a következő tudósitásunk számol be.

A uj irodalomtörténeti kiállitás.

A Nemzeti Muzeum Széchenyi könyvtárának kiállitásán, mely a magyar szellem és politikai élet irodalomemlékeit a legbecsesebb oklevelekben és nyomtatványokban, képekben és különféle ereklyékben tárja elénk, délelőtt tiz órakor gyültek össze a külföldi vendégek és a hazai küldöttségek.

Szalay Imre igazgató rövid üdvözlő beszéde után megkezdődött a szemle, melynél dr. *Fejérpataky* László igazgató ur, a kiállitás nagyérdemü rendezője szolgált szakszerü magyarázatokkal. A jelenvoltak élénken megéljenezték a kiváló tudóst.

A társaság a könyvtárból a régiségtárba vonult, a hol a régi görög szobrok helyén, a Lajos-folyosón van berendezve az uj hadtörténelmi-tár és Delhaes István Bécsben elhunyt festőművész hazánkfiának rendkivüli értékü gyüjteménye.

A fegyvergyüjtemény és a Delhaes-hagyaték.

A mint egy csonkalábu agg honvéd kitárja a régiségtár szárnyas ajtaját, lobogó-erdő ötlik az ember szemébe, beleékelve a szablyák, csatacsillagok, fütykösök, gerezdek, sulykok, lánczos buzogányok nagyszerü keretébe.

Egy letünt kor elmult embereinek diadaljelvényei ezek; magyar szivü, magyar eszü tudósok hangyaszorgalommal gyüjtötték össze, hogy látukra az utód lelkében gondolatok fakadjanak. Itt egy rozsdás sarkantyu, ott egy időmarta vaskorong, emitt egy érczsisak, amott egy szinetlen nyereg — mind véres diadalokról, dieső győzelmekről, a magyar faj rettenetes szivósságáról világrasóló epopeákat regélnek.

Futva suhan végig a tekintet ezeken az öldöklő szerszámokon, a melyek a haza és a szabadság védelmére röpültek ki a hüvelyükből. Alig vesz egyet szemügyre az ember, a mellette lévő gyászos vagy ragyogó emlékével már magához ragadja a figyelmet. Némelyik jelentéktelennek, semminek látszik; csak akkor kezd körülötte sugaras fény támadni, ha hozzáértő tudós magyarázata lefejti róla a rozsdaréteget és beilleszti a maga korába.

De legjobban érdekelték a meghivott közönséget a szabadságharcz emlékei, a szabadságharcz lobogói. Szinehagyott, fakó a kelméje mindannyinak, de a képzelet közéje varázsolja a harczi tüztől lelkesitett honvédsapatot, a puskaropogást a fegyver dörrejt, a zajt áthasitó vezényszavakat, és ekkor az az összerongyolódott szövet mintha megelevenülne és mintha hallanák diadalmas suhogását.

Itt van az ötvennegyedik zászlóalj lobogója; a franczia nagy forradalom mélében fogant ige van rárva: *Szabadság vagy halál!* mindjárt mellette a Klapka-légió fekete selyem zászlója, a Kossuth szabad lovas csapat két czimeres lobogója, egy fehér lovassági zászló: *Előre, velünk a szabadság Istene* fölirással, majd odébb a 85. honvédzászlóalj lobogója: az egyik oldalon a magyar czimer pompázik korona nélkül, a másikon pedig ez van irva: *Éljen a Független Magyarhon Szabadsága.* Egy toborzó zászlón, a mely a honvédség születésének volt tanuja ez olvasható:

Honvéd kell most a hazának
Üsseték fel katonának . . .

Ezeken kivül még sok honvédlobogó van itt összegyüjtve, a melyetes kegyelet kezek óvtak meg a pusztulástól. Melléjük sorakoznak azok a zászlók, a melyeket a mieink horvát és szerb hordáktól ragadtak el.

Nem csekélyebb érdekességet szitanak a régibb harczi erényeket hirdető lobogók. A *Tomori* Pálnak tulajdonitott zászló több részből van összetéve egy másik zászló *II. Rákóczy* György erdélyi fejedelem háboru-sikereit örökiti meg. *Apaffy* Mihály és *Kemény* János erdélyi fejedelmek korából szintén sikerült megmenteni kettőt. A török háborukból és a kuruczidőkből több lobogó maradt fönn, valamint megyei választásokból való és különféle czéhek tulajdonát képező zászlók gazdagitják ezt a becses gyüjteményt.

Látható itt még *Deák* Ferencz fekete fátyolban burkolt választási zászlaja, gr. *Battyány* Lajosé a családi czimerrel, *Szalay* László választási zászlaja stb.

Ezek a lobogók azonban nemcsak, mint ereklyék drágák és ritkitják párjukat, hanem a különböző korszakok müizlését is hiven visszatükrözik; mindegyiken ugyanis müvészi kivitelü, remek himzések és festések láthatók.

Mintegy foglalatát képezi a lobogóknak a nagyszerü fegyvergyüjtemény. Szinte lehetetlen fölsorolni, hogy a nyeletlen kaszától egészen a müvészi faragványokkal és vázatokkal kipárnázott vadászfegverig, mi minden torlódik össze ebben a kollekcióban. A müértő lélek itt pazar táplálékot talál, de a laikus is gazdagithatja ösmereteit. A tizenhatodik századtól egészen a szabadságharcz szent küzdelméig lefolyt csatákban használt fegyverek, sisakok, rostélyok, páncélok, lánczingek vannak időrendben egymás mellé állitva.

Mindjárt megragadja a nézőt egy tizenhatodik századból származó tőrből, pisztolyból és fokosból álló fegyver, a melynek csövére a *Memento mori* komor jelige van bevésve. Nem kevésbbé figyelemreméltó Drégely-vár ostromát hirdető szakálas ágyu és egy hatalmas méretü szablya, a melyet Mohács mellett találtak. A tizennyolczadik századot török ágyucsövek, alabárdok, dsidák, lándzsák, pallósok képviselik. Egy másik szekrényben lévő fegyverek a régi magyar ötvösművészetet, kifejlett puskaművességet hirdetik.

Innét ismét a negyvennyolcz mesevilágába jutunk. Népfölkelő-kasza, nyeletlen huszárpisztoly, közhonvéd borjuja, nemzetőri öv, rabbilincs, tiszti csákó, töltény-táska — egy nemzet haláltusájáról regélnek.

Igen becses kardpengék arabeszkekkel és trofeumokkal láthatók egymás mellett. Érdekesek az acélba vésett jelmondatok is; az egyiken ez van: *Branyiszko — február 5-én 1849*, a másikon — bizonyosan egy németé volt — *A Hazáért és* Eljen Ungar — olvasható.

A gyüjteményt gazdagitják *Lenkei* János tábornok tarsolya és *Damjanich* kulacsa, továbbá két osztrák vértessisak és mellvas. Azonkivül még számos szablya, szurony, kard, hadi szerszám, zászlószallag, a melyet itt fölsorolni hosszadalmas lenne, hanem apróra megnézni élvezetes és tanulságos dolog.

Most tették közszemlére *Delhaes* Istvánnak, a Bécsben elhunyt festőnek hires gyüjteményét is. A mi itt először lebilincseli az érdeklődést, az a három egyptomi mumia. Ma is igen sok nézője akadt ennek az ó-kori nevezetességnek. Ugyancsak Egiptomot képviselik a gyüjteményben fölhalmozott bálványképek, amulettek, istenszobrocskák, ékszerek és scarabeusok.

Delhaes különös szeretettel buvárkodott az antik-korban. Erről tanuskodnak a görög és etruszk föstött edények, agyagmécsek, bronztárgyak, továbbá a nagy értékkel biró görög s római sisakok, ékszerek stb. Egy egész külön szekrényt foglalnak le a népvándorlás korából való tárgyak, a délszláv ékszerek és az ujabbkori ötvösművészet. A puskák, pisztolyok, vértezetek a spanyol, német, olasz és franczia haditettekről számolnak be.

A Delhaes-kollekció különben még nincs teljesen kiállitva; szakavatott kezek épp most dolgoznak rendezésén.

. . . Már tizenkét óra rég elmult, de a közönség — urak és hölgyek — még mindig ott tolongott az üvegszekrények előtt és hallgatta a muzeum előzékeny tisztviselőinek szakszerü és világos magyarázatait.

Biró Lajos gyüjteménye.

A Nemzeti Muzeum ethnográfiai osztályában Biró Lajos, a kiváló tudós Uj-Guineai utiemlékeiből olvasott fel érdekes részeket. A pápuák életmódjáról, a házaséletről és az esküvőről.

A felolvasással párhuzamosan bemutatta azokat a tárgyakat, amelyeket Uj-Guineából hozott. Az ő gyüjteménye mellett állitották fel Festetich Rudolf gróf délszigettengeri gyüjteményét is.

Biró Lajos külseje — az arcza és a beszéde — mióta itt van Pesten, erősen megváltozott. A kemény, napsütötte szin helyett, valami gyönge sápadtság ül arczán. A szavai már nem olyan szilárdak és határozottak, mint mikor először láttuk őt, a forró és tüzes augusztusi délutánon. A két mérges seb, amit a Csendes-Oczeán partjáról hozott — már egészen eltünt a homlokáról és csak valami tompa, halvány pirosság jelzi a helyét.

A gyüjtemény első felében feltünnek a koponyák. Itt megjegyezte *Biró*, hogy a pápuák a temetés után egy félévre kiássák a holtakat és a fogakat kiszedik a koponyákból. Bemutatta a fülbevalókat és az orrdiszeket, amikre gyakran tengeri rákot és tengeri kagylókat használnak. A pápuák tulajdonképeni ruházata a férfiaknál a ágyékkötő, a nőknél a fü-, vagy rost szoknya. Fegyverük a nyil, a melyet *Biró* 77 csoportba oszt. A pajzsuk szivalaku. Végül a táncz, zene és egyéb eszközeiket mutatta be *Biró* Lajos.

Sokféle tánczuk van és mindegyikhez másfajta táncczkardokat használnak. Igy van: vallási,- ünnepi- és közönséges táncczkardjuk. Hangszereik dobok és sipok. Tánczdobot tizenháromfélét gyüjtött össze. Vannak töksipjaik és bambuszfuvoláik. Egy óra felé járt az idő, amikor bevégezte Biró az utazást az uj guineai kiállitás körül.

Az etnographiai muzeumból külön villamosokon ment ki a társaság Ó-budára az aquincumi muzeumba, ahol *Kuzsinszky* Bálint dr. egyetemi tanár fogadta és kalauzolta őket.

Üdvözlések.

A nemzeti muzeum jubileuma alkalmából gróf Lónyay Elemérné, Stefánia királyi herczegnő Szombathelyről, a hol átutazóban volt, a következő táviratot küldte:

»Méltóságos Szalay Imre igazgató urnak Budapest, Nemzeti Muzeum. Kedves anyám után mély gyászban lévén, sajnálom, hogy a mai szép ünnepélyen meg nem jelenhetek. De szivben és gondolatban közöttük vagyok Stefánia.«

A mai napon még üdvözlő sürgönyöket küldtek: Bécsi udvari levéltár: Winter igazgató, Stockholmi nemzeti muzeum, Müncheni embertani muzeum: Ranke igazgató, Berlini néprajzi muzeum: Lusclau igazgató, Gráczi egyetem: Doelter tanár, Debreczen város közönsége.

*

Ebéd Fraknói püspöknél.

Fraknói Vilmos püspök ma délután a muzeum ünnepére érkezett külföldi vendégek tiszteletére az orsz. kaszinóban ebédet adott.

Hivatalosak voltak a bécsi akadémia és antropologiai társaság, a sofiai és serajevói muzeumok képviselői, Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter, gróf Széchényi Emil, Imre és Aladár, gróf Apponyi Sándor, Bubics Zsigmond püspök, Berzeviczy Albert, a budapesti és kolozsvári egyetemek rektorai, Ráth György förendiházi tag, Molnár Viktor min. tanácsos, Szalay Imre a M. N. Muzeum igazgatója s az osztályigazgatók, K. Lippich Elek osztálytanácsos, Thallóczy Lajos osztálytőnök s Károlyi Árpád a bécsi állami levéltár aligazgatója.

A hivatalos hang.

A hivatalos lap »Nem hivatalos rész«-ében következőképen emlékszik meg a Nemzeti Muzeum jubileumáról:

»Száz éve annak, hogy felejthetetlen emlékü *gróf Széchenyi Ferencz* könyvtárát és éremgyüteményét a nemzeti müvelődés oltárára letette áldozatul és ezzel megvetette alapját nemzeti büszkeségünknek: a magyar nemzeti muzeumnak.

Bármily gazdagok és becsesek voltak is azonban ezen felajánlott magán-gyüjtemények, csupán csak magvát alkották annak a nagy tudományos intézménynek, a melynek kifejlődése körül első sorban a lánglelkü kir. herczeg: József nádor buzgólkodott és annak létesülését, valamint továbbfejlődését nemcsak szerető gondosságával, hanem saját áldozatkészségével is segiette elő: saját könyvtárának és természetrajzi gyüjteményének legértékesebb darabjaival gazdagitván azt.

Ezen áldozatkészségben azonban nem maradi hátra a nemzet egyetlen rétege sem: gazdag és szegény versengő nagylelkűséggel ajánlotta föl egy, évszázadon át és ajánlja fel napjainkban is kincseit a muzeum gyarapitására, amelyről a törvényhozás is állandó bőkezüséggel gondoskodik, legnevesebb tudósaink pedig zajtalan, de annál odaadóbb és szakadatlan munkálkodással fáradtak a multban és fáradnak a jelenben is eme legelső intézetünk fejlesztésén, a melyről a legilletékesebb kormányférfi ma oly találóan jegyezte meg, hogy az »hatalmas, tudományos és nemzeti intézménynyé nőtt.«

Bizonyára több oly külföldi intézet van, a melynek tartalma gazdagabb és értékesebb, de nincs egyetlen egy sem, a melynek létesülése ily kizárólagosan a nemzet szeretetében találná forrását és a melynek kincsei közt a nemzet valamennyi rétegének áldozatkészsége ennyire visszatükröződnék. És éppen ez okozza, hogy minden magyar ember magáénak tekinti nemzeti muzeumunkat annak az igaz szeretetnek a kapcsánál fogva, a mely mindannyiunkat eme tudományos intézethez füz. Ezért lobban fel szivünkben a szeretet lángja, ezért ragyog szemünkben a büszkeség fénye, valahányszor emez intézményt elismerés éri és ezért osztozunk oly igaz bensőséggel örömében, a miben komoly munkának szentelt napjai közé néhanéha egy-egy ünnepnap vegyül.

Ily fényes ünnepnap volt a mai: a nemzeti muzeum megalapitásának századik évfordulója.

Ünnepelhetett volna-e méltóbban, mint hogy e napot megalapitója: gróf Széchenyi Ferencz, és első gondozója és Maecenása: boldog emlékezetü József nádor emlékének szentelte, és lehetett volna-e ünnepe fényesebb, és magasztosabb, mint hogy abban Felséges Uralkodónk — képviselője által, a törvényhozás, a kormány és a szellemi és társadalmi előkelőségek szine- java vett részt.«

EGYHAZAK.

A konvent.

— A református egyház szervezete.

A magyar reformátusok nagy érdeklődéssel várták a mostani rendkivüli konvent üléseit, mert általánosan tudva volt, hogy ezeken az üléseken veszik tárgyalás alá az egyházi alkotmány szervezésére vonatkozó javaslatokat, miket az e czélból kiküldött bizottságok a konventhez beterjesztettek. Azok azonban, kik valami korszakotalkotó, a megváltozott viszonyoknak megfelelő javaslatokat vártak, alaposan csalódtak. A javalatokban egyetlen nagy, égető kérdésre sem kapunk feleletet. A konventen ma többször hangoztatták, hogy a javaslatokat csak elvi szempontból fogják tárgyalni, mégis minduntalan bele mentek a részletekbe. Világos jele ez annak, hogy a javaslatokban elvi jelentőségü kérdések tulajdonképen nincsenek is felvetve s az összes munkálat nem egyéb, mint a jelenleg érvényben levő szervezetnek a kifoltozása. De arról, hogy miként lehetne a református egyház szolgálatában álló erőket czélszerüen felhasználni, fokozni s az egyház szolgálatára egészen lekötni, miként lehetne a nyomoruságos adózási rendszert ugy reformálni, hogy a tulságos nagy terhek alatt az egyes gyülekezetek össze ne omoljanak, miként lehetne a tulhajtott puritán szertartást élénkiteni a vegyes házasságoknál előforduló vesztségeket megakadályozni stb. a mai viszonyok között figyelmen kivül nem hagyható több fontos kérdésre nézve a beterjesztett javaslatok feleletet nem adnak. Éppen ezért a mostani konvent munkája meddő munka lesz s a mit fenn a hivatottak roszul csináltak, azt lenn a megyéken kell majd a kisebb, de nem kevésbbé hivatott embereknek kikorrigálniok.

A mai ülés lefolyásáról tudósitásunk a következő:

Elnökök: báró *Bánffy* Dezső és *Kun* Bertalan püspök, jegyzők: *Sass* Béla, *Molnár* Béla, *Radácsy* György.

Az ülést az elnök tiz órakor nyitotta meg. A tegnapi ülés jegyzőkönyvének hitelesitése volt a mai ülés első tárgya, mely felett hosszabb vita indult meg. Ezután következett a napirend, az egyház-alkotmány szervezetére vonatkozó bizottsági javaslatok.

Ezek tárgyalása alkalmával hosszabb vita fejlődött ki a vallástanitás kérdésénél.

Dr. Bartók György az oktatást teljesen a lelkészekre kivánja bizni. Antal Gábor ezt csak a nem ev. ref. iskolákban látja szükségesnek. Radácsy György a tanitókra akarja bizni, de a lelkész ellenőrzése mellett. Zsigmond Sándor főkép a nagy gyülekezetekre való tekintetből ellenzi dr. Bartók inditványát, gróf Tisza István pedig Antal Gábor nézetében osztozik. Fejes István nem teszi általában kötelességükké a papoknak a vallásoktatást, de kivételesen ott, a hol sok középiskola van, igen. Hegedüs Sándor is Antal nézetéhez csatlakozik, a szövegezésnek azonban olyannak kell lennie, hogy egy későbbi miniszter az ev. ref. hitoktatók állami iskolákban való dijazását esetleg meg ne tagadja, arra hivatkozva, hogy az ev. ref. törvényhozás amugy is kötelességévé tette a lelkészeknek a hitoktatást.

A konvent a kérdést azzal a kijelentéssel teszi le a kerületekhez, hogy a vallástanitás kérdését sürgősen rendezendőnek tartja.

Dr. *Bartók* György az urvacsora osztás idejének minden kerületben való egységessé tételét a fölmerülő nehézségek miatt szükségtelennek tartja, de kimondani óhajtja, hogy az urvacsorát évenkint hatszor osszák ki.

Antal Gábor a hatszori kiosztását szükségesnek látja, de a napokat nem kivánja megállapitani.

Az uj javaslat-tervezet az egyházi hirdetések teljes mellőzését engedi meg. *Szilády* Aron ez ellen határozottan állást foglal és az eddigi egyházi kihirdetések föntartását kéri. Gróf *Dégenfeld* József az egyházi esketés nélkülözhető feltételének tekinti az eddigi kötelező egyházi hirdetést. *Radácsy* György és *Széll* Kálmán az uj pont kihagyása mellett szólaltak fel.

Antal Gábor püspök, *Zsigmond* Sándor és *Szilády* Aron ismételt hozzászólásai után a konvent elhatározta, hogy e pontot kihagyja a javaslatból.

Antal Gábor püspök a 105. szakaszhoz hozzátendőnek inditványozta azt az elvi kivánalmat, hogy a lelkészek családi életükben is példás, hitbuzgó életet élve, evangéliumilag reformált nővel lépjenek házasságra. Gróf Dégenfeld József, Molnár és Meczner határozottan ellene nyilatkoztak ezen inditványnak. Az ág. evangélikus egyházzal már létrejött megegyezés következtében a konvent az inditványt még elvileg sem tartja elfogadhatónak.

Nagyobb vita folyt a 120. § körül is, amely a kerületi képviselők választását az egyházmegyékről a presbiteriumokra ruházta volna át. Nem fogadták el.

Az egyházmegyei tanitók képviseletére nézve adtak be változtató inditványokat, de egy szótöbbséggel megtartották az eredeti szöveget.

Széll Kálmán az egyházi tisztviselők árváiról nem lát semmiféle intézkedést az uj törvényekben, kéri a régi törvények ez irányu intézkedéseit fenntartani. Elfogadták.

A konvent a tanácskozást az esti órákban is folytatta.

***

Báró Bánffy Dezső és Kun Bertalan püspök elnöklésével a konventi biróság is tartott ülést.

A biróság elsősorban Juhász Pál barsi esperes fegyelmi ügyében döntött. A konventi biróság hosszabb vita után — az elsőbiróság ítéletét helybenhagyva — 9 vád közül hét alól felmentette a vádlottat, de 2 vádpontra nézve ujabb vizsgálatot rendelt el. A másik ügy, a melylyel a biróság foglalkozott, Varga Kálmán tyukodi tanitó ujitott fegyelmi ügye volt. A konventi biróság az első biróság ítéletét megváltoztatta, s a perujitási kérvényt elutasitotta.

A verseczi reformátusok örömünnepe. Negyed százada, hogy a *verseczi* kisded református gyülekezet élén, mint az egyház főgondnoka, nagy buzgalommal szolgálja *Perjéssy* Lajos állami főreáliskolai tanár egyházát és ezzel kapcsolatban ott a délvidéken a magyar nemzeti érdekeket. Ezt az alkalmat fölhasználták a verseczi reformátusok arra, hogy a köztiszteletben és szeretetben álló főgondnoknak jubileumát megünnepeljék. Az ünnepélyes istenitisztelet után a hivek nevében *Szabolcska* Mihály lelkész szép beszéddel üdvözölte *Perjéssit* s isten áldását kérte további működésére.

Felhivás előfizetésre.

Soha nagyobb szükség igazi szókimondó, nemzeties, chauvin ellenzéki ujságra nem volt, mint mostanság. A jogfeladó kiegyezés megkötése előtt állunk, féllábbal már benne vagyunk az alkotmánysértő ex-lexben, amellett a nemzetiségek nagyra nőnek, a militarizmus elgázolni készül a polgárságot, elviselhetetlen terheket erőszakolnak ránk: emelik a békelétszámot, szaporitják a czivillistát és semmi módon nem gondoskodnak a nemzet életerejének fentartásáról.

A jogokért való küzdelemnek ezekben a nehéz napjaiban kötelessége a nemzetnek tömörülni. A védekezésnek ez az egyetlen módja.

Az *Egyetértés* jóformán az egyetlen ujság ma, amely minden nemzeti jogért egyforma szivóssággal harczol. Hogy azonkivül is teljesen modern, európai szinvonalon álló ujság, jól tudja minden olvasónk.

Ujra kérjük a magyarságot, gyülekezzenek zászlónk alá.

Az Egyetértés előfizetési árai:

Egy hónapra . . .	3 k.	60 f.
Negyedévre . . .	10 „	— „
Félévre	20 „	— „
Egész évre . . .	40 „	— „

Előfizetni legczélszerübben postautalványon lehet, a mely az *Egyetértés* kiadóhivatalába küldendő,

Az Egyetértés kiadóhivatala
IV., Vármegye-utcza 11.

A kuriai biráskodásról.

— Dr. Pap Dávid könyve. —

Arról a reformról, melyért évtizedeken át küzdött a magyar közvélemény, mely hol a parlament elé került, hol meg ujra lekerült a napirendről, s végre az 1899-iki hires pártközi paktum egyenes következésképen mégis belekerült a magyar törvénytárba, most könyvet irt dr. *Pap* Dávid. Ez a reform a kuriai biráskodásról szóló 1899: XV. t. cz.

A kuriai biráskodásról szóló törvényt tudvalevően megszoritással, csak nyolcz esztendei időtartamra szavazta meg a parlament. Ennek a megszoritásnak az oka az volt, hogy a magyar parlament maga se bizott ennek a reformnak tökéletességében s ugy vélekedett, hogy két általános választás után ez a legfelső magyar biróság gyakorlata kipróbálja a törvényt. Ha a próba sikerül, a parlament állandósithatja a reform érvényességet, ha pedig nem: akkor csinálhat valami ujat.

Nos, annak a bizonyságára, hogy a kuriai biráskodásról szóló törvény gyakorlati alkalmazása nem felel meg a reformhoz füzött nagy közjogi igényeknek, elég volt a kir. Kuriának egy általános választás után beadott peticzió-tömeg fölött való biráskodása.

Soha még törvény alkalmazásának minden egyes fázisát nem kisérte Magyarországon az egész közvéleménynek olyan intenziv érdeklődése, mint a kuriai biráskodásnál. Rajta függött az egész ország szeme, odaadó figyelme. Minden egyes határozatot, minden egyes itéletet, mit a Kuria hozott, nyomban követte a birálat és az egész magyar közvéleményben kialakult az a fölfogás, hogy e törvény rossz és alkalmazása körül is hibák merülnek föl. És kialakult az az egységes fölfogás, hogy kár lesz várni még hét esztendeig, hanem a törvényhozásnak már most ki kell használnia a szerzett tapasztalásokat és ezek révén már javitani kell a törvényen, még mielőtt a Kuriának még egyszer alkalma lesz arra, hogy e törvény alapján biráskodjék választások fölött.

A törvénynek fogyatkozásairól és magának a Kuriának eljárási és itélkezési módjáról irt most könyvet dr. Pap Dávid.

Az élesszemü ujságiró megfigyelése, a kiünő publicista világos okoskodása és a dolgok mélyébe belelátó közjogász józan itélete jellemzi ezt az érdekes és értékes könyvet.

Soha törvényről világosabb, érthetőbb kritikát nem irtak. Nem száraz elméletek sokasága ez. Hanem az egyes konkrét esetek megmagyarázása. Szembeállitja a törvény intézkedéseit egyfelől a kuriai határozatokkal, meg az itéletekkel és ezeket az élettel, az élet kivánalmaival.

Igy mutatja ki, hogy a törvény tele van kibuvókkal és abszurdumokkal s hogy a kuriai biráskodás gyakorlata még szaporitotta ezeket a kibuvókat és abszurdumokat. Kimutatja, hogy a magyar parlament hiába hozta meg a nagy áldozatot, mikor lemondott a választások fölött valo biráskodás jogáról, mint a maga autonomiájának egyik sarkalatos pontjáról, mert a kuriai biráskodás ugy, amint annak eredménye előttünk van: teljességgel nem szolgálja a reform nagy ideáját: a képviselőválasztások tisztaságának ügyét.

A reform czélja igazán nagy, igazán fönséges volt; de gyakorlatban ezt a czélt meg sem közeliti s e mellett határozottan árt a kuriának, mint a legfelső magyar biróságnak; mert nemcsak egyesek, hanem az egész közvélemény részéről provokálja a birálatot, a mi igen sok esetben szerfölött kedvezőtlen.

Dr. Pap Dávid könyvének egyes fejezetei jórészt az Egyetértés-ben jelentek volt meg ezikkek formájában. Ugy iródtak ezek a ezikkek a Kuria egyes határozatainak, vagy itéleteinek közvetlen hatásai alatt s ez adja meg a könyv közvetlenségének azt a melegségét, tónusának világosságát, a benne nyilvánuló felfogások tisztaságát, a mi az olvasóra élénk hatással van.

Ezt a könyvet megérti mindenki. És épen ebben van a becse. Nagy hasznát vehetik majd a parlamentben, mikor sor kerül az 1899. XV. t.-cz. módositására, a mi elkerülhetetlen.

Ideiktatjuk végezetül dr. Pap Dávid könyvéből az utolsó fejezetnek következő részét:

„Nyilván nem kell bevárni a még hátralévő hét esztendőt. Eldölt e törvény sorsa már eddig is, látni lehet minden hatását, minden fogyatkozását már most is. Minek várnánk tovább? A mikor pedig megcsinálja majd a törvényhozás az uj törvényt: elsőbbet vessen majd számot magával, hogy bizik-e a Kuriában vagy sem. Ha nem bizik benne, ne adja a kezébe a választási biráskodást. De ha bizik, adjon neki igazi hatalmat s ne verje bilincsbe a biró judicium-át, ne kösse formákhoz és esetekhez az ő látását. Ez a szánvetés annál komolyabb dolog, mert e bizalom nélkül sohase lesz értékes a Kuriának választási biráskodása. Azt a nagy alkotmányjogi áldozatot pedig, hogy a parlament a választások törvényessége felett való döntés jogáról lemond s azt az uralkodó által — a törvényhozás másik tényezője által — a kormány előterjesztése alapján kinevezett biróra bizza: ezt a nagy és veszedelmessé is válható áldozatot csak ugy hozhatja meg a Ház, ha azzal szemben az ország a választások tisztaságának feltétlen garanczióit kapja meg. A miket pedig a mostani törvénynyel s annak végrehajtásával nem kapott meg . . . A Háznak összeférhetetlenségi zsüritjei nagyon megállották a helyüket, pártatlan és igazságos itéleteket mondtak. Ki tudja, talán ezeknek a zsüriknek az analogiája szerint itélkezhetnék maga a Ház a választási ügyekben is. Kiforratlan ötlet ez, a mely maga is jól látja a megvalósittatásának tengersok nehézségét. De ugy gondoljuk, érdemes e nehézségek leküzdésével megpróbálkozni, ha fáradságáért azt kapná cserébe a Ház, hogy

a választások felett pártatlanul, igazságosan és bölcsen ő maga itélkezzen."

A könyvet igen izléses kiállitásban a Grill Károly cs. és kir. udv. könyvkereskedése adta ki. Ára 2 korona.

Vilmos császár Kruppról.

— Távirati tudósítás —

Vezérczikkünkben szólunk arról a jelentős nagy eseményről, amelyben ismét *Vilmos* császár szerepel. Itt pedig adjuk róla a távíratban érkezett tudósitásokat.

Essen, nov. 27.

Vilmos császár elutazása előtt a pályaudvar várótermében maga köré gyüjtötte a Krupp-gyár igazgatóságát és a gyári munkások képviselőit és a következő beszédet intézte hozzájuk:

— Ugy érzem, hogy meg kell mondanom önöknek, hogy mennyire meghatott az elhunytnak halála. Ugyanazt a fájdalmat fejezteti ki önöknek általam a császárné, aki azt Kruppnénak már irásban is kifejezte. Feleségemmel együtt gyakran élveztem Krupp házának vendégszeretetét és szivesen fogadtam olykor szeretetreméltóságukat. Az évek folytán viszonyunk ugy alakult, hogy a *megboldogult és háza barátjának vallhatom magamat.* Ez okból nem mulaszthattam el, hogy megjelenjek a mai gyászünnepen, *kötelességemnek tartván, hogy barátom özvegyének és leányainak oldalán* álljak. Azok a különös körülmények, amelyek ezt a szomoru eseményt kisérték, egyuttal arra késztettek, hogy *mint a német birodalom feje jelenjek meg itt és a német császár pajzsát tartsam az elhunyt háza és emléke fölé.* Aki az elhunytat közelebbről ismerte, tudta, hogy milyen finom érzésü és érzékeny termeszettel volt megáldva s hogy ez lehetett az egyetlen támadó pont, amelyen halálosan lehetett őt megsebezni. *Hozzáférhetetlen tisztaságának lett áldozata.* Olyan tettet követtek el német földön, oly *aljas és aláváló tettet,* amely minden szivet megremegtetett s minden német hazafinak az egész népünkön esett gyalázat miatt való szégyenpirját kergette arczába. Egy törölmetszett német embert, aki mindig csak másokért élt, aki mindig csak a haza javát, de mindenekelőtt munkásainak javát tartotta szem előtt, megtámadtak becsületében. Ez a tett a maga következményeivel nem egyéb, mint *gyilkosság.* Mert nincs különbség a között, aki mérget kever másnak italába és a között, aki *szerkesztőségi irodájának biztos rejtekéből rágalmainak mérges soraival egy felebarátját megfosztja becsületes nevétől* és az ezzel előidézett lelkifájdalommal megöli. Ki volt az, aki ezt a gyalázatos tettet barátunkon véghezvitte? Emberek, akiket eddig néveteknek tekintettünk, de akik most *méltatlanok erre a névre,* emberek a német munkásosztályból, amely oly végtelenül sokat köszönhet Kruppnak s amelyből ma Essen utczáin ezren intenek bucsut könyes szemmel jóltevőjük koporsójának.

Beszédét a császár, a munkások képviselőihez fordulva, igy fejezte be:

— Ti, Krupp munkásai, mindig hiven munkaadótokkal tartottatok és ragaszkodtatok hozzá. Szivetekben nem aludt ki a hála. Büszkén lattam, mint diesőiti kezetek munkája a külföldön mindenütt *német hazánk nevét.* Azok az emberek, akik *a német munkásság vezérei akarnak lenni, megfosztottak benneteket drága uratoktól.* Rajtatok áll, hogy megvédjétek és megóvjátok uratok becsületét és megoltalmazzátok emlékét a megbecstelenités ellen. Bizom benne, hogy *meg fogjátok találni a helyes utat* arra, hogy megéreztessétek a német munkássággal és felvilágositsátok, hogy ezentul derék, becsülettudó német munkások, akiknek becsületére folt esett és *e gyalázatos tett szerzői között közösség vagy érintkezés nem lehetséges.* Aki nem vágja el maga és ez emberek között az abroszt, erkölcsileg ugyszólván *bünrészességet vállal.* Bizom a német munkásokban, hogy teljes tudatában vannak e pillanat egész sulyának és mint német férfiak, módot fognak találni a nehéz kérdés megoldására.

Berlin, nov. 27.

Az ujságok egyelőre kommentár nélkül közlik *Vilmos* császár esseni beszédét. A *Vorwärts* a császárnak Krupp temetésén való részvételéhez a következőket jegyzi meg:

II. Vilmos császárt Kruppal a legszorosabb barátság füzte össze, ennélfogva természetes dolog, hogy minden körülmények között megadta elhunyt barátjának a végső tiszteséget. A barátság legszebb kötelessége, hogy éppen a sulyos végzet pillanatában hű maradjon.

A császárnak a munkásokhoz intézett szavairól semmit sem jegyez meg a *Vorwärts.* A mostani viszonyok között nem tehető fel, hogy a császár beszédének érezhető következményei lesznek, s hogy esetleg törvényhozói intézkedéseket fognak tenni a szocziáldemokrácia elnyomására. Politikai körökben is feltünést kelt, hogy a császár a legerősebb kifejezésekkel fejezte ugyan ki megbotránkozását, de egyetlen szóval sem jelentette ki, hogy intézkedéseket kell tenni efféle események ismétlődése ellen. Az a sajtó is, amely a nagyiparosokat s ezek politikai érdekeit képviseli, beéri azzal, hogy az osztálygyülöletnek a szocziálisták által való elmérgesitésén érzett fölháborodását fejezi ki, s azt követeli, hogy a kormány használja föl ezt az alkalmat a kivételes törvényhozásra.

Róma, nov. 27.

A Kápri szigeten foganatositott szigoru vizsgálat kideritette, hogy *Krupp rágalmazók és zsarolók bandájának lett áldozata.* Krupp dolga lett volna, hogy már régen följelentést tegyen a banda tagjai ellen. Az ügyészség elhatározta, hogy a legnagyobb szigoruasággal fog eljárni a nápolyi zuglapok ellen s minthogy a sajtótörvény alapján semmit sem tehet ellenük, ugy fog velük elbánni, ahogyan közönséges büntettesekkel elbánni szokás.

MOZGÓ KÉPEK.

A megmozdult szivek.

Télviz idején a megfagyott szivek is felengednek. Künn sürü pelyhekben hull a hó, havas réteg boritja az utczákat, háztetőket, csipős, az erekbe vágó hideg dermeszti a járókelőket, mikor benn a barátságos, meleg és sugárzó fénynyel megvilágitott termekben megmozdul az emberekben a sziv.

Az érzőkben spontán, hirtelen szólal meg a sziv szava, a ridegebb lelkü önzőkben pedig lassanként enged föl a fagy és nagy, általános és fölemelő emberbaráti hangulatok lopóznak be oda.

És megszólalnak a szivek:

— A csikorgó téli időben odakünn, az utczán, a nagy köruton éppen ugy, mint a külváros szük, kis sikátoraiban emberek százai, ezrei fáznak, dideregnek. Emberek, akiknek éppen olyan szivük van, mint amilyenek mi vagyunk, akik éppen ugy tudnak örülni és éppen ugy szenvedni, mint ti, akik fényes és meleg otthonban kaczagjátok a szegény ember rémét: a telet. Mi a vétkük vagy bünük ezeknek a szerencsétleneknek? Követtek-e el gonoszságot embertársaik ellen, isten büntetése-e az, hogy hóban, fagyban kell szenvedniök? Oh, nem. A nagy és örök igazságtalanságu gazdasági elosztás miatt szenvednek, azért, mert a mig száznak bőven jut, addig százezrek semmiben sem részesülnek. Tehetnek ők erről? Bünhődnek, keservesen, gyászosan bünhődnek, anélkül, hogy bünt követtek volna el! És mire leesik az első hó: sokszorosan érzik a gyötrő nélkülözést, fájdalmat, gyászt és — hideget. A hideg beveszi magát a csontjaikba, a velőjükbe és nincs módjuk menekülni a gyilkos ellenségtől!

Igy a szivek.

És halk susogásuk kiárad a csillogó, fényes szalónokból és künn, a havas utcza folött egybefoly zengő, ünnepi zsolozsmába. A jótékonyság nagyszerü choráléja ez, melynek hangjai betöltik az egész várost . . .

A megmozdult szivek parancsszavára hallgatunk és viszszük filléreinket és koronáinkat a közjótékonyság oltárára. Lobos a tüz ezen az oltáron, fénye messze bevilágitja a várost és odacsalogatja a szenvedőket, didergőket és éhezőket.

Mily jó ott megpihenni, csikorgó, havas tél idején!

Egy hivatalos tudósitás ád ma számot a jótékonyság angyalának első szárnycsattogásáról. Megjelent a főváros fölött, ki sem hivta, idézte: betoppant az első kemény téli napon és oszt vigaszt fenséges könyörületességgel. Az első melegedő szoba megnyiltáról kapunk hirt. Budán, a második kerületben nyilik meg a melegedő szoba, a hol minden didergő szegény ember fütött kályhára és meleg levesre talál.

Egy hasáb fa melege és egy csésze forró leves! Nem nagy adomány különben, ma, mikor künn zug a fergeteg és az elegáns batárok nesztelen gördülnek a keményre fagyott havon: kincs és gazdagság! Föl se érjük észszel, itt az izzó kályha mellett, a villamos láng enyhe fénye és szórakoztató szivarszó mellett.

De éppen ezért, mert egy halvány érzésünk sejteti, hogy odaát Budán száz meg száz szegény éhező és didergő ember talál — ha csak pár órára is — meleg otthonra! áradozó lélekkel regisztráljuk, hogy megmozdultak a szivek.

Box.

UJDONSÁGOK.

A «czug» és egyebek.

Zárt ülés lesz holnap a Házban. Előre elhatározták ezt ma. A honatyák zavartalanul akarnak tanácskozni egy igen delikát dologról. Nehogy azonban a delikát ügy alatt mást értsen a publikum, mindjárt elmondjuk, hogy az országház épületének bajáról, fogyatkozásáról akarnak tanácskozni a nyilvánosság kizárásával.

Miért akarják ezt zárt ülésen meghányni-vetni? Azt csak az tudná megmondani, a ki a kormány bölcseségének mélységeibe be tud pillantani. Hisz azok a hibák, bajok, fogyatkozások, azok a mulasztások és tévedések, melyeket építkezés közben elkövettek, oly nyilvánvalóak, hogy már minden ember ösmeri azokat? Részletesen megirták, elzengték, megkrónikázták, hogy nagyok, igen nagy bajok vannak az országház épületében. Mindenki tudja, hogy akkora a „czug" a Házban, hogy a könnyebb termetü és kaliberü képviselők mindig abban a veszélyben forognak, hogy lesodortatnak a Dunába. Fáznak, dideregnek a buzgó honatyák és különböző szempontokból itélkeznek arról, hogy ennyi kolosszális pénzért még a „czug"-tól sem tudták őket megóvni.

Mindamellett tehát, hogy nyilvánvaló a tanácskozás tárgya, mégis zárt ülésen akarja elintéztetni ezt a kormány. Ugy lehet, hogy talán sokkal több mulasztást és fogyatkozást deritenek majd ki ezen a nyilvánosság kizárásával tartandó ülésen, mint a mennyiről a világ tud. Ha ez igy van, akkor a világ méltán kiváncsi lehet erre a „zárt" vitára.

Egyébként a hir igy szól róla:

Thaly Kálmán képviselő, ki ez ülés megtartását már több izben sürgette, az észlelt hiányok egész sorát fogja előterjeszteni, de kivüle még többen fognak a vita során felszólalni. Ugy az elnök, gróf *Apponyi* Albert, mint a háznagy, *Csávossy* Béla szóbelileg jelentést fognak tenni ugy a már foganatositott intézkedésekről, mint a javitás tekintetében tervbe vett ujabb munkálatokról.

Egyben beszámolunk arról, hogy a förendiházat is ma mutatták be. Erre csak azt a megjegyzést koczkáztatjuk, hogy előreláthatólag a förendiház ügyében is nemsokára — *zárt ülésre lesz szükség.*

*

Tehát a förendiház!

A Muzeum ósdi termeiből felköltözött az is az uj palotába. És amint néhány héttel ezelőtt a képviselőház fényes helyiségeit is bemutatta az elnök az ujságiróknak, ugy ma a förendiház márványos termeinek megszemlélésére hivata losak voltak a sajtó képviselői.

Tizenegy órától tizenkettőig kalauzolta *Csáky* Albin gróf a szép számmal egybegyült hirlapirói gárdát. Szives magyarázatokkal szolgált, hogy ebben a pazar labirinthusban eligazodhassanak.

A szemlét az ülésteremben kezdték, a hol az elnök jelezte, hogy 200 ülőhely van, de szükség esetén az oszlopcsarnokok mellett még 50—60 ülést lehet foganatositani. Ha a király is megjelennék a teremben, akkor az I. emeleti középkarzatot fogják részere berendezni. Az ülésteremben 22 ülőhely van a hirlapirók részére, de az elnök kijelentette, hogy az I. emeleti karzatok egyikét szintén a hirlapirók rendelkezésére bocsátja Az ülésteremben 16 bársonyszek van fölkörben a főherczegek, bihorosok és miniszterek számára, ugy, hogy az elnöki emelvénytől balra az első szék a miniszterelnöké, jobbra azé a kir. herczegé, a ki törvényhozó jogával akarna élni.

Az elnöki emelvény itt is, mint a képviselőházban olyan magasan van, hogy ennek is lejebb bocsátása válik szükségessé. Az elnöki emelvény felső pultján két oldalt két széles, alacsony freskókép disziti a termet. Az egyik az »Aranybulla« kiadását ábrázolja, a másik, hatásos kompozicióban a »Moriamur« jelenetét.

Ezután a mellékhelyiségeket mutatta meg az elnök. A legdiszesebben van berendezve, magyar stillel, az elnöki szoba. A földszinten van a pénzügyi-, a közjogi-, a közgazdasági- és közlekedési bizottság ülésterme, azonkivül egy terem, a hol a belépőjegyeket adják ki, egy terem, a szolgaszemélyzet részére és a ruhatár

Az I. emeleten van a főtitkári iroda, a gyorsiroda s a gyorsirodai főnök szobája s egy terem, a hol a beszédeket nézhetik át a szónokok, továbbá egy szoba a hirlapirók és egy szoba a terembiztosok számára. Van aztán az elnöknek egy nagy terme s a két alelnöknek egy terme, az értekezési terem, a fegyelmi bizottság ülésterme, az igazgató-bizottság terme, a háznagyi hivatal, a titkári hivatal és a társalgó terem, végül a közös étterem.

Baj az, — mondotta az elnök — hogy a hatalmas épületet egyformán osztották meg az Országgyülés két Háza között. És ezért hihető, hogy a mi helyiség a förendiháznak fölösleges, az idővel a képviselőháznak szükséges lesz.

A helyiségek a kényelmességi tekinteteket fölötte kielégitik.

Gyönyörűek a szőnyegei, és különösen a fogadó terem butorzata.

Az ó-német stilus, keleti motivumokkal, igen érdekesen és harmonikusan vegyül.

Az első emeleten vannak még az alelnökk és a háznagy bőséges helyiségei, angolos berendezéssel, az ugyancsak ilyen stilusban butorozott, de meglehetősen sötét olvasóterem, a pazar diszü társalgó, remekbe készült oszlopos lámpával, a fegyelmi biróság és az igazoló bizottság két hatalmas, világos terme.

— **Személyi hirek.** Lajos-Fülöp orleansi herczeg tegnap Bicskeről Bécsbe érkezett. — Károly István főherczeg Beneschauból Becsbe utazott. — On-Tai-Csung kinai követ e hét végén Becsbe érkezik. — Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter holnap, e hó 28-án, a szokásos kihallgatást nem tartja meg.

— **Az elnököt akarta látni.** Egy New-Yorkból érkezett távirat jelenti a következőket: Izgalmas inczidens történt tegnapelőtt Filadelfiában, Roosewelt elnök odaérkezése alkalmával, a mikor ugyanis az elnök a városba hajtatott, egy ember keresztültörte a rendőri kordont és az elnök kocsija felé rohanva felugrott a kocsi fölhágójára. Az elnök titkára azonban ugy mellbe vágta, hogy hanyat bukott le a földre és eszméletlenül terült el. Mikor felocsudott, azt vallotta, hogy eszeágában sem volt merényletet elkövetni, hanem csak kiváncsi volt az elnökre, a kit közelről akart megnézni. Megmotozták, de egy kis tollkésen kivül nem találtak nála más éles szerszámot és igy csak rendzavarás miatt büntették meg a kiváncsi férfiut.

— **A belga király a szinpadon** A belgák királyát már régóta elnevezték operettkirálynak. Lüttichben már szinpadra is vitték, de nagy botránynyal végződött az előadás. Mindamellett a brüsszeliek is kiváncsiak voltak királyukat a szinpadon látni. Igy hát Brüsszelbe a scala-szinházban jelent meg a szinen II. Lipót király. Azon a szinpadon az év történetéről szóló revuet játszanak mostanság, amelynek két liberális ujságiró a szerzője. A darab közepe táján megjelenik «Crommelynck», ő felsége a belga király, egyszerü polgári ruhában, hullámos fehér szakállal, monoklival. Csakhamar fölemelkedett helyéről a nézőtéren egy rendőrtisztviselőnek öltözött színész és odakiáltott:

— Megtiltom önnek, hogy a királyt a szinpadon parodizálja! Ismerem önt jól, ön Crommelyck színész. Mihelyt egyetlen sértő szót mond a királyra, kidobatom!

Lipót király, alias Crommelynck erre leveszi a szakállát meg a monoklit és igy szól:

— Kedves biztos ur! Még egyetlen szót sem szóltam s ön máris fenyeget. Jól vigyázzon! A brüsszeli nép nem türi a rendőri okvetetlenkedést és nem ismeri a felségimádást, de nem türi a gyilkosságot sem. Azért hát hallgassa meg, amit mondani akarok, mielőtt közbelépne.

Crommelynck erre egy dalt énekel, amely egy atyáról szól, aki elüzi leányát az anyja halálos ágya mellől.

— Nos, — szól a rendőrtiszt — sértő dolgot nem találok a dalban, de . . .

— Azt énekelem, — felel Crommelynck — a mit mindenki magában gondol és hogy ezt önnek bebizonyitsam, elénekelek egy másik dalt is. A következő strófában a színész elitéli Rubino merényletét és élteti a királyt. A keserü tréfán pedig mulatott a brüsszeli közönség.

— **A kolozsvari ünnepen**, a mint már jelentettük, nem *Tatár* Dezső okozta az ismeretes incidenst, hanem egy *Tatai* Gyula nevü fiatal ember. Ezt most — kérésére — ismételten hangsulyozzuk.

— **Hamis pénzért.** Az ostobaságot és gyámoltalanságot gyakran megsarczolták már agyafurt gonosztevők, de olyan együgyü emberre ritkán akadtak még csalók, mint a milyen Scherer András, bresztováczi lakos, jómódu gazda. Pénzvágya oly nagy volt, hogy a szövetkezet, mely őt szemelte ki áldozatul, könnyen végzett vele. Gyámoltalansága 18.000 koronajába került. Elhitették vele, hogy kitünően utánzott hamis pénzt adnak neki, jó sokat, igazi pénzert. Egy Pánics Rása nevü vasuti vendéglős nemrég megizente neki, hogy hamarosan gazdaggá teszi a jelzett módon. Mindjárt 7000 koronát csalt ki tőle ez ürügy alatt. Később két ember jelentkezett Scherernél, mondván, hogy ők a bankócsinálók. De a rajzoláshoz uj bankókra van szükségük. Ujra egy ezrest s néhány százast adott át nekik. Nyomban hozzáfogtak a rajzolashoz, de csakhamar kijelentették, hogy ott a házban a csendőség miatt nem rajzolhatnak tovább. El is mentek a pénzzel. Egy hétre rá ujra megjelentek s egy bádogdobozt adtak át neki mondván, ez a sok hamis bankó. De nem szabad még a szelenczét kinyitnia, mert a pénznek száradnia kell. Megint jó pénzt kértek és Scherer 5500 koronát adott nekik. Megigérték, hogy visszajönnek és még sokkal több hamis pénzt visznek neki. Elmentek, de nem tértek vissza. Scherer végre felbontotta a dobozt, amelyben üres papirlapok voltak. Följelentette a dolgot a csendőrségnek, de a pénzét aligha kapja vissza.

— **Eltünt katonai okmányok.** Szegedről érkezett a következő nem mindennapi esemény hire. *Drogly* aradi százados-hadbiró tegnapelőtt az esti vonattal Szegedre érkezett. Ott jelentette neki a mellé adott altiszt, hogy azon katonai büntető-ügy iratai, melynek tárgyalására utazott oda a hadbiró, *a makói vasuti állomáson eltüntek. Rainer* József főkapitánynál jelentette az esetet Drogly hadbiró. *Fodor* Jenő alkapitány taviratot küldött a makói rendőrsegnek, figyelmeztetve őt, hogy ott délután lopás történt. Egy hosszukás csomagban elhelyezett fontos ügyiratokat lopott el az ismeretlen tettes. Az eset ugy történt, hogy a hadbiró-százados leszállt az aradi vonat makói megállójánál. Altisztje is leszállt s magával vitte az aktákat, melyek egy szegedi katona bünügyében bizonyitó erejűek. A lopást egy alacsony, fekete bajuszu férfi követte el, a kinek egyik kezén fekete kötés volt. Drogly századosnak csak a Szeged állomáson jelentette altisztje a lopást, melynek következtében a 46 gyalogezrednél holnapra kitüzött bünügyi tárgyalás is elmaradt. A hadbiró rendkivül fontosaknak jelezte az ellopott iratokat s kérésére a legszélesebb mederben inditották meg a kutatást.

— **Sikkasztások krónikája.** Párisból érkezik a távirati hire annak, hogy az „Esperance" biztositó társaságnál óriás sikkasztásnak jöttek nyomára. Már néhány nappal ezelőtt beszélték, hogy az intézetnél oly embereknek, a kiknek követelésük van a társaság ellen, azt mondták, hogy jöjjenek máskor s azután végképpen megtagadták a fizetést. A biróság ma házkutatást tartott az intézetnél és a pénztárban mindössze huszezer frankot talált. *A társaság igazgatója kilenczmillió frank elsikkasztása után megszökött.* — A prágai szt. Venczel előlegezési bankban történt sikkasztásokról is bővebb adatok kerültek napvilágra. Kiderült, hogy a mérleg-kimutatás helytelen volt. Az elsikkasztott összeg nem tizenkét, hanem tizenhat millió koronára rug. Ennélfogva a pénztár helyreállitására gondolni sem lehet.

— **Tolstoj a maga tevékenységéről** Egy Malletné nevü franczia urhölgy, a franczia irodalom tanárnője beszélte el véletlen találkozását Tolstoj Leóval és azt a párbeszédet, mely közte és a nagy orosz iró közt lefolyt. Az urhölgy Tambov kormányzóságba utazott rokonainak a látogatására. Moszkvában egy elsőosztályu kocsiba szállt, a hol egy tiszteletreméltó aggastyán ült, a kinek ruhaviselete feltünt neki. Az aggastyán parasztzubbonyt és magas csizmákat viselt. Malletne franczia ujságot vett elő. Az öreg ember franczia nyelven szólitotta meg és kérdezte, hogy ösmeri e az orosz irodalmat? Azt felelte, hogy olvasta Turgenjew és Tolstoj müveit.

— Mi a véleménye az utóbbi iró müveiről? kérdezte mosolyogva az aggastyán.

— Nem tetszenek nekem — volt a nyilt válasz.

— Miért nem?

— Mert pesszimista iró, a ki az életnek csak rossz oldalait látja, én pedig az életet szépnek látom.

— Az ön korábaz ez érthető. Majd ha öregebb lesz, akkor talán meggyőződik, hogy az élet igenis bővelkedik hamisságokban, igazságtalanságokban és abnormitásokban. Az iró, a kiről beszélünk, feladatául tüzte, hogy az emberekre jótékony hatást tegyen s hogy megmutassa az embereknek az élet igazságát.

— De azt hiszem — szólt élénken a hölgy — hogy ilyen eszmény elérhetetlen s a fennálló társadalmi rend változhatatlan. Amennyire megtudtam érteni, Tolstoj néhány modern intézményt akar megszüntetni és ez lehetetlen.

— Én pedig azt hiszem — válaszolt az aggastyán — hogy ő első sorban az emberi szivet akarja megváltoztatni . . . Az, a mit ön intézményeknek nevez, a társadalmi fogyatkozásoknak csak külső jelenségei . . . Valamikor inkviziczió volt. Az inkviziczió szerszámait ma már csak muzeumokban mutogatják. Nem bizonyitja-e ez is, hogy lehetséges a morális haladás és az emberiség átalakitása?

A franczia nő nem tudott erre mit válaszolni. A vonat is éppen akkor robogott be egy állomásra s az aggastyán fölkelt, hogy kiszálljon. Kezet nyujtott a hölgynek s bemutatkozott:

— Én gróf Tolstoj Leó vagyok.

Az urhölgy utána akart futni, hogy még valamit mondjon neki, de a vonat megindult.

— **A «gentleman» tábornok.** Ritkán okozott Angolországban akkora fölháborodást valamely nyilatkozat, mint az, a melyet sir Avelyn Wood angol tábornok közölt a Times-ben. A dolognak ez a historikuma. Krüger emlékirataiban a Majuba Hill után, 1881-ben közte és Wood generális közt lefolyt találkozásról szólván, ezt mondja: A tábornok megragadta a karomat és igy kért, ne legyek oly haragos. Ez a passzus az, a mi nyilatkozatra ingerelte a tábornokot, aki a czáfolatnak ezt a formáját választotta: „Én a Krüger ur karját meg nem ragadtam. Én akkor találkoztam életemben először ezzel az urral és mert első látásra is észre kellett vennem, hogy Krüger ur a ruháját se éjjel, se nappal nem változtatja, ellenben irtózik a szappantól, semmi kedvem sem lehetett, hogy megérintsem." A generálisnak ez a nyilatkozata óriás megbotránkozást keltett a londoni lapokban. Ripőkségnek mondják, a Stár pedig igy nyilatkozik róla: „Ez a kirohanás oly aláváló, hogy minden angol embernek fülig kell pirulnia miatta. Sir Evelyn Wood lesülyedt vele a durvaság fenekére. Szinte hihetetlennek tartottuk, hogy egy angol katona, egy gentlemann képes legyen ilyen szavakat irni egy öreg emberről, a kire szerencsétlen sorsa a számüzöttség keserüségét és gyötrő gondjait mérte."

— **Humberték.** Közöltük, hogy Rochefort aláirás nélküli leveleket terjesztett Leydet biró elé a Humbert-ügyben. Párisból jelentik, hogy ezek a levelek nem jelentősek. A leveleknek sem czimzésük, sem aláirásuk nincsen és jó régen vannak keltezve. Igen valószinü, hogy Rochefort, aki nagyon könnyenhivő, misztifikáczió áldozata. Rochefort az Echo de Parisban dementálja Souffrainnak, a rendőrség hibáira vonatkozó állításait. A rendőrség pontosan teljesitette kötelességeit a Humberték üldözése körül, s a kormány és biróság egyaránt óhajtja a csalóbanda letartóztatását. Igy ir Rochefort, de Souffrain állításait mas oldalról is szenzációhajhászatnak mondják. Tegnap Berthelot rendőrtanácsos házkutatást tartott Martin bankár üzleti helyiségeiben a Rue Chateaudunon és ez alkalommal egy dossiert talált, a melynek okmányaiból kitünik, hogy Humberték Martin bankártól két millió frank kölcsönt kértek, a melyet azonban biztositék hiányában a bankár nem adott meg nekik. A napokban ismét érdekes leleplezések várhatók a Humbert-ügyben, mert Delacherie pénzügynök, a ki kezdetben szintén bele volt keverve a Humbert-ügybe, kijelentette, hogy a saját igazolására pört indit Humberték ellen és igen sok magasállásu egyént, birákat, képviselőket fényeget leleplezéseivel.

— **A korrupczió nagymestere.** Rendes körülmények közt a francziák is elfogadják azt a szép és szeretetteljes aksziomát, hogy: „De mortuis nil nisi bene." (A halottakról vagy semmit, vagy jót.) Ám *Perivier*-nek halála, amely tegnap következett be, elfeledtette a francziákkal ezt a közmondást. Perivier azelőtt a főlebbviteli törvényszék elnöke volt. Váratlanul bekövetkezett halára olyan nekrologot irtak, amilyent a föld kerekségén alig kapott valaki. Perivier — igy emlékeznek meg róla — *a franczia korrupczió nagymestere volt.* Ez sokat jelent Franczia országban — folytatják — a hol a korrupczionak megszámlálhatlan tanoncza, legénye és mestere van. Ő a mindenféleképpen hozzáférhető egyéniségek közé tartozott és tekintélyével ellenszolgálatokért a legmesszebbmenő infámiákat fedezte. A Zola-pörben igen csunya szerepet játszott. *Humbertnét* támogatta a csalásaiban azzal, hogy egy fölebbezést évekig elintézetlenül hagyott. A letartóztatott *Boulaine*-bankár munkatársa volt, a ki Perivier-t kinevezte a „Credit Agrocole" czimü szédelgő bank elnökévé. Ez a bank tudvalevőleg csufosan és gyalázatosan megbukott. A Humbert és Boulaine-pörök alatt Perivier-t bizonyosan utólérte volna a földi igazságszolgáltatás, de a halál ettől megkimélte.

— **Házasság biról parancsra.** Egy bécsi könyvkereskedő, B. József, házasságot igért A. Anna kisasszonynak. Miután az igéretét meg nem tartotta, a leány följelentette. A biróság nem itélte el nyomban a vádlottat, hanem tizennégy napi haladékot adott neki, hogy ezalatt igéretét beválthassa. Ma járt le a terminus, de a felek nem jelentek meg a biróság előt; ellenben becsatolták a házasságukról szóló okmányokat. A biróság ennek következtében fölmentette B. Józsefet. Jogászkörökben élenk diszkuszszió tárgyát képezi, vajjon érvényes-e a házasság, mivel nem szabad akarattal jött létre!

— **Bojkottált birák.** Antusz franczia országi városban roppant elterjedt a tej hamisitása. Az odavaló törvényszék, hogy véget vessen a sok visszaélésnek, igen szigoruan alkalmazta a törvényt és a tejhamisitókat sulyos pénzbüntetéssel sujtotta. A megbüntetett tejkereskedők erre összes kollegáikat gyülésre hivták össze és itt elhatározták, hogy azontul antusz-i birónak egyetlenegy kereskedő sem fog szállitani tejet. Fenyegetésüket be is váltották és a biróság tagjai már egy hét óta, hogy nem kapnak tejet. A birák bizonyára nem fognak e miatt panaszkodni, mert ez a furcsa bojkott kiválóan egészségükre szolgál.

— **Huszonöt darab ezer francos.** *Brüsszelből* táviratban értesitették a budapesti főkapitányságot, hogy a „Philippson-bank"-ból egy negyvenöt-ötven év körüli ősz, elegáns uriember huszonöt darab ezer francos belga bankjegyet ellopott. A pénz, csomóba kötve a pénztaros tolóablakocskájába volt elhelyezve, ahonnan a tolvaj egy óvatlan pillanatban kilopta.

— **Az alkoholizmus ellen.** Combes franczia miniszterelnök — mint egy Párisból érkezett távirat jelenti — fölkérte az orvos-akadémiát, hogy állitsa össze mindazoknak az ártalmas anyagoknak a jegyzékét, amelyeket szesztartalmu italok készitésére használnak. Az akadémia a jegyzék összeállitásával Labords tanárt bizta meg A kormány törvényjavaslatot szándékozik benyujtani az alkoholizmus meggátlásáról.

— **Kávé-, tea- és rum** különlegességek legolcsóbban kaphatók Frattelli Deisinger czégnél Budapest Ferencziek-tere, királyi bérpalota. Raktárak Fiume, Triest.

A tanitók kivánsága.

— *A bihari tanitóság emlékirata,* —

Alább ismertetjük a magyarországi tanitók országos bizottsága igazgatótanácsának f. hó 20-iki üléséből a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez intézett emlékiratot hő kivonatban.

A bevezető rész után ezeket adják elő:

Midőn 1868-ban a törvényhozás a XXXVIII. t.-czikket megalkotta, a 6, illetve a 9 évre terjedő iskoláztatást kötelezőnek kimondotta, félreérthetetlenül, minden kétséget kizáró módon azt az elvet proklamálta és iktatta törvénybe, hogy a népnevelés tulajdonképpen állami feladat.

Eme kardinális elv vonul végig az 1876. XXVIII. t.-czikken, eme elv nyer kifejezést az 1875. évi XXXII. s később az 1891. évi nyugdijtörvényekben és eme elv nyer alkalmazást az 1893. XXVI. t.-czikkben is.

Magyarország 28,000 tanitója tulajdonképen mind állami tanitó, mind a magyar nemzeti állam teljes kiépitésén dolgozik, fizetésöket az állam szabályozza, működésökre az állam felügyel.

Az 1893. évi XXVI. t.-cz. — folytatják — nagyfontosságu elvi tartalma mellett mély sebet ejtett a magyar tanitóság önérzetén a 300 forintos fizetési minimumnak ismételt proklamálásával.

A magyar országgyülés képviselőházában 1893. évben lefolyt vita mutatja, hogy a törvényhozás hazafias lelkesedéssel megszavazott volna a tanitók számára mindent ha e készségnek a mostani miniszter hivatali elődje nem állja vala utját,utalással arra, hogy nem engedhető meg, miszerint a tanitó fizetése esetleg magasabb legyen, mint a lelkészé.

Azt irják, hogy a megadóztatást nem vehetik könnyedén, sikra szállanak jogaikért, 28 ezer tanitó jogáért.

Majd igy folytatják:

Ne engedje meg, Kegyelmes urunk, a tanitóság fejére ama szégyen hozatalát, hogy a 4 középiskolát végzett irnok fizetése ebben az országban magasabbra legyen szabva, mint a tanitóé, a kitől a 4 középiskolai osztály elvégzésén felül még 4 évi szaktanulást is megkövetel a törvény.

Mi csak azt kérjük — fejezi be — hogy tegyen Nagyméltóságod az 1893. XXVI t.-cz. módositására nézve előterjesztést a törvényhozá-nak, hogy:

1. Magyarországon akár felekezeti, községi, akár állami tanitónak kevesebb fizetése és lakbére nem lehet, mint a mennyi az állami tisztviselők XI. rangfokozatának III. osztályabeli hivatalnoknak. Ekként a fizetési minimum évi 700 forintban állapittatnék meg.

2. Eme alapfizetés 10 százaléka képezze öt évről öt évre kijáró korpótlékat.

3. Tanitói fizetés kizárólag készpénzben szolgálta andó ki.

4. Ha az iskolát fentartó felekezet vag község e fizetés minimum megadására képtelen, a fizetést az állam egészitse ki hasonló eljárással, mint azt a kongrua-törvény a lelkészekre nézve szabályozta.

5. Azt a tanitót, akinek fizetését az állam egésziti ki, állásában a vall. és közokt. miniszter erősitse meg.

6. Ha a felekezet vagy a község tanitójának fizetésébe az állam segélyét veszi igénybe, a felekezet vagy község hozzájárulását az adóhivatalba szolgáltassa be, s a tanitó egész fizetését onnan kapja.

7. Minden tanitó, hivatalba lépése előtt, tegyen esküt a magyar alkotmányra, a kir. tanfelügyelő kezeibe.

Ezzel végzik a memorandumot:

Kegyelmes Urunk! Gondoskodjék arról, hogy e sereg el ne kedvetlenedjék, el ne keserittessék, hogy e sereg munkakedvét el ne veszitse, reményéről ne mondjon le.

TÁVIRATOK.

A sikkasztó jegyző.

Szeged, nov. 27. *Dorner* Bela volt horgosi községi jegyző sikkasztása ügyében, a kit a szegedi kir. törvényszék május hóban elitélt, most hozta meg dr. *Cikatricis* Lajos alispán, mint elsőfoku fegyelmi hatóság a fegyelmi itéletet, mely *hivatalvesztésre* szól.

Garázda czigányok.

Sátoraljа-Ujhely, nov. 27. Legenyén fegyveres oláhczigányok betörtek Boldizsár Mihály, Soltész János és Soltész Istvánné birtokosok házaiba s az összes értékes holmit és készpénzt elrabolták. A csendőrség üldözi a tetteseket.

Hadi készenlétbe!

Kiel, nov. 27. A *Kieler Zeitung* szerint a birodalmi haditengerészeti hivatal táviratilag azt az utasitást adta ki, hogy az *Amazone, Ariadne* és *Niobe* czirkálóhajókat azonnal *hadi készenlétbe állitsák*, hogy Venezuelába indulhassanak. A szükséges felszerelések megtételére már tegnap kiadták a parancsot. A hajók valószinüleg *a jövő héten lesznek indulásra készen.*

Az uj szerb kormány.

Belgrád, nov. 27. Novakovics Lyubomir földmivelésügyi miniszter, a mikor a miniszterium tisztviselői tisztelegtek nála, kijelentette, hogy az uj kormány nem pártkormány, mert az uj kormány mindenek előtt dolgozni akar és pedig komolyan és becsületesen. Azt is kijelentette a miniszter, hogy olyan munkaprogrammal akar dolgozni, a mely független legyen a kormányok változásától.

Belgrád, nov. 27. Velicskovics Dragutint, a pénzügyminiszterium volt nyugalmazott osztályfőnökét, mivel a szerb kölcsön ügyében annak idején nem a kormány utasitásai szerint járt el, ma reaktiválták. Velicskovics az utóbbi időkben komoly jelölt volt a pénzügyminiszteri tárczára.

A császár érdeklődik.

Berlin, nov. 27. Vilmos császár ma megjelent a hajóépitészeti társaság negyedik kongresszusának ülésén, a melyen az oldenburgi nagyherczeg elnökölt. A császár hosszasan beszélgetett a neki bemutatott urakkal, többek között Henri Menier-vel, a párisi Association Technique Maritime alelnökével, Popper lengyel hajóépitészszel, Müller pólai Isakron, stockholmi és Turgan párisi mérnökkel. Az első előadást Dahlström (Hamburg) tartotta az elsülyedt hajók kiemeléséről, a másodikat Schulthes (Berlin) a villamosságnak a hajózás biztonságára való befolyásáról.

A német vámtarifa.

Berlin, nov. 27. A birodalomgyülés mai ülésén a többséghez tartozó pártok azt inditványozták, hogy a vámtarifát bizonyos iparvámoknak 25 -kal való leszállitása mellett en bloc fogadják el. Az inditvány körül zajos házszabályvita támadt.

Berlin, nov. 27. Mint a Germánia jelenti, a vámtarifajavaslatra vonatkozó megállapodásnak, mely perfektté vált, főpontjai a következők: a sörárpa minimális vámját 4 márkára emelik és az állatok és a hus minimális vámjairól még közlendő kautelák mellett lemondanak. Továbbá bizonyos iparvámokat leszállitanak. Hozzájárultak a centrum amaz inditványaihoz, melyek szerint az élelmiszerek vámjainak jövedelmi többlete az özvegyek és árvák ellátására fordittassék és a városi fogyasztási illeték megszünjék.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **Diszelőadás az Operában.** A Nemzeti Muzeum ünnepe alkalmából Bánk Bánt adták elő. Az estnek csak külső képe volt ünnepi: a páholyokban ugyanis a Muzeum külföldi vendégei s a főváros előkelőségei foglaltak helyet, a földszint nagyobb részét is frakkos urak és kivágott öltözetü hölgyek ékesitették; ellenben a szinpadon a régi kopottság, unott sablónok, lehetetlen szereposztás fosztották meg az előadást ünnepies szinezetétől. Broulik Bánkja gyönge volt, Melinda szerepét Kramer Teréz adta. Diósyné királynője és Takács Tiborcz-a voltak egyedül diszesek a nagy disztelenségben. (*m. f.*)

— **Pálmay Ilka vendégjátéka.** Fokozott érdeklődés mellett folytatja hona este Pálmay Ilka vendegjátékát a Magyar Szinházban. A Nőemanczipáció mostani fölujitásán sokkal nagyobb sikert aratott, mint annak idején s Pálmay Ilkát estéről-estére lelkesen ünnepli a közönség. A müvésznőnek oly határozott és állandónak igérkező a sikere, hogy erre való tekintettel minden külföldre hivó szerződési ajánlatot visszautasitott, ezek között Strausz János özvegyének az ajánlatát, a ki arra kérte Pálmay Ilkát, hogy a Denevérben vendégszerepeljen Bécsben. A müvésznő holnaptól kezdve megszakitás nélkül folytatja föllépését a Nőemanczipációban.

— **Hirek a Nemzeti szinházból.** A Nemzeti szinházban holnap Sardou Fernande-ja kerül szinre, melyet a mult szezonban eleventettek föl uj betanulással, Clotilde szerepében Márkus Emiliával s Fernandeében Török Irmával. — Szombaton lép föl a Hannele-ban L. Somló Emma asszony mint vendég. — Prielle Kornélia 76-ik születés napját junius 1-én ünnepelte meg a Nemzeti szinház. Akkor állitották fel e szinház első emeleti termében ideiglenesen a müvésznő mellszobrának gypsz másolatát. Telcs Ede szobrász azóta márványba véste a müvésznő vonasait, s ezt a márvány mellszobrot vasárnap, e hó 30-án állitják föl a másolat helyére. Ugyanaznap este a Nagymamát adják elő Szeremy grófné szerepében Prielle Kornéliával. — Vörösmarty Mihály születésének évfordulóján, december 1-én a Nemzeti szinházban Csongor és Tünde kerül szinre.

— **A Vigszinházban** ma délelőtt volt A doktor ur-nak, Molnár Ferencz bohózatának a házi főpróbája. Az ujdonság viduám cselekménye és a szinészek pompas játéka méltán biztatnak azzal, hogy a bemutató nagysikerü estéje lesz a Vigszinháznak, a mi annál örvendetesebb, mert ezuttal ismét hazai szerző müvéről van szó.

— **A sárga csikó** Küry Klárával. Vasárnap délután kerül szinre Csepreghy Ferencz népszinműve A sárga csikó, melynek Erzsikéjét ez alkalommal Küry Klára fogja játszani.

— **Zrinyi-est az Uránlában.** Az Uránia szinház ma Zrinyi-estélyt rendezett. Berta Ilona urnő felolvasott, Gyulai Ágost pedig vetitőképekkel illusztrált előadást tartott Zrinyiről.

— **Az anyós.** A Népszinház szombati ujdonságából, Paul Ferrier Az anyós czimü énekes bohózatából, holnap délelőtt tiz órakor tartják meg a jelmezes főpróbát, csakis a sajtó képviselői előtt.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

A deficzit orvosszere.

— *A költségvetés a közgyülés előtt.* —

A bizottsági tagok közönye megtörött. Zsufolt padsorok mutattak, hogy a főváros képviselő-testülete igenis érdeklődik a város financzjái iránt. Sokan jöttek el a mai rendkivüli közgyülésre, a Sasok közül talán senki sem hiányzott. A közgyülés különben is az ő napjuk volt. Mielőtt megnyitották, már róluk beszélt mindenki. *Polónyi* Géza meglepetést tartogatott. Kiszámitotta, hogy a főváros deficzitje az idén nem harminczkétezer, hanem *negyedfél millió* korona s ez a hiány a jövő év végéig tizenhét millióra fog fölszaporodni. Beszédének, a melynek keretében rámutatott a deficzit orvos-szerére is, roppant hatása volt. Végül inditvanyozta, hogy a büdzsét ne vegyék tárgyalás alá, hanem adjak vissza a tanácsnak. Utána Heltai Ferencz szólalt föl s védelmébe vette a polgármestert, a tanacsot és a költségvetést.

Ez a két beszéd vezette be a költségvetés általános vitaját.

Havass Rezső volt az első fölszólaló. Általános szempontokból biralja a költségvetést. Ipari, kereskedelmi viszonyaink sulyosak. A visszaeses roppantul nagy. Hiába törüljük a legszükségesebb kiadásokat, a deficzittől nem tudunk megszabadulni. A nyomor kiáltó megnyilvánulása a kivándorlás. Orvoslása törvényhozási intézkedések nélkül nem képzelhető. A költségvetést elfogadja.

Polónyi Géza: A költségvetést tizenöt napig közszemlére tettek ki, de az adózók indolensek. Sem ma, sem azelőtt senki meg nem nézte. A főváros háztartása zátonyra jutott. A főváros önkormányzata dolgában a Belváros képviselői nem ismernek pártérdeket. Lelkiismeretesen megvizsgálták az idei költségvetést és konstatálták, hogy javulást nem mutat. Ellenkezőleg. A Belváros képviselői részletes előterjesztést tesznek a közgyüléshez és kérik, adják a költségvetést vissza a tanácsnek s előterjesztésüket jegyzőkönyv kapcsán mutassák be a belügyminiszternek.

Ezután fölolvassa az előterjesztést, amely tételenkint kimutatja, hogy az idei hiány *három millió ötszáztizenötezer négyszázhét korona.* Az összhiány azonban több. A multak bűnei — mondja az előterjesztés — 15,967.170 koronát tesznek. 13 millió korona az átmenő kiadások szerény czime, két millió pedig a zárszámadási könyvelés alá rejtőzött.

A szanálásra hat pontba foglalt javaslatot tesz:

1. A személyzeti kiadásokat okvetlen redukálni kell. Óhajtjuk az óriási létszám leszállitását és a munkaerőknek olyatén kihasználását, minőt a fizetések emelésekor igértek.

2. A jövedelmező üzemeket lehetőleg saját kezünkbe kell venni Itt van már a közel jövőben a marhavásárpénztár visszavétele.

3. sertésvásáron létesithetünk saját kezelésünkben vásárpénztárt.

4. Végre-valahára meg kell kapnunk a kormánytól a városi tüzkárbiztositás jóváhagyását.

5. A normál-büdzsé esetén az uj kövezési szabályzat a mostani 8 százalék helyett a kövezések költségeinek mintegy 30 százalékát fogja meghozni.

6. Az állam a fővárosról közvetlenül évi 70 millió korona adót szed; vagyis az Ausztriának fizetett egész kvóta a fővárosból telik ki. Az átruhazott kiadások évi 5 millióval terhelik a fővárost. Ennek ellenérteke nem lehet évi 100.000 korona. Ki kell küzdeni, hogy az állam necsak terheket, hanem valamelyes jövedelmet is ruházzon át a fővárosra.

A főváros a nemzetiségek háborujában mint a magyarság sziklája olvasztó és forrasztó hatással van. A főváros a magyarosodás érdekében soha sem volt szükkeblü. Tiz-tizenkétezer intelligens ember küld a fővárosban egy képviselőt a Házba. Miért van ez, mikor a vidéken nénány száz kevésbé intelligens szavazóra is esik egy képviselő. A kormány soha sem hal'gat meg bennünket. A rendőrségi kvótát is mi fizetjük, de a rendőrséggel nem rendelkezhetünk. Kettős patronátusi teher sujtja a fővárost. Miért nem valtják meg ezt a terhet. A fővárost mindenki elhagyja. Ne hagyjuk el mi is magunkat.

Hosszantartó taps és éljenzés kisérte *Polónyi* beszédének végszavait. Az elnöklő főpolgármester szünetet adott. A városatyák kitódultak a társalgóba s hevesen és szenvedélyesen tárgyalták a Sasok meglepetését.

A szünet után dr. *Heltay* Ferencz emelkedett szólásra:

— A forma, a melyet a belvárosiak ma választottak, kissé szokatlan. Az elaboraium azonban fontos s ezért nyomban tárgyalnunk kell. Az inditványt nem fogadom el s ajanlom a közgyülésnek is, hogy ne fogadja el.

Vázolja a harminczas bizottság működését. Dolgoztak, de a háztartáson nem segitettek. A költségvetés nem jobb, mint a tavalyi. Rosszabb. Egy millió hatszázezer korona olyan bevételünk van az idei büdzsében, a mely az adózók ujabb megterhelését jelenti, a nélkül azonban, hogy a helyzeten javitana is. (Helyeslés.)

— A belvárosiak memoranduma *nagyon szenzációs ugyan, de nem uj.* (Igaz. Halljuk!) A pénzkészlet titkait már tavaly kértük a főszámvevőtől s már az idei év elején megtudtuk, hogy a pénzkészletek nagy része non valeurökből áll. Tisztán megállapitani ezt azonban nem egykönnyen lehet. Jövőre sem fogjuk megkaphatni, mert a harminczas évekig kell a tételeket kikutatni.

Már 1891-ben mondottam, hogy a költségvetésben burkoltan négy millió deficzit van. Sohasem tudhatjuk, hogy a fentartott és a törölt hitelek reálisak-e. Az államháztartásban a meg nem szavazott költségvetés terhere fizetéseket legföljebb három hónapig eszközölhetünk. A főváros a főszámvevő rend-zere szerint két évig is fizetget. A főszámvevő úgy ragaszkodik ehhez a rendszerhez, hogy kijelentette: inkább az állásától válik meg, mint e rendszerétől. Ezért nem láthatunk tisztán soha. Megemliti, hogy a kormány elhanyagolta a főváros iparát, kereskedelmét s azt hiszi, hogy ha a főváros polgársága s a kormány karöltve fognak eljárni, a háztartás bajai orvosolhatók lesznek.

A tárgyalást holnap folytatják.

— **Anonymus szobra.** A tanács Béla király névtelen jegyzőjének szobrát, a mely a király tiz szobrának egyike, a városligeti Széchenyi-szigeten akarta fölállitani. A közmunka-tanács a tervet ma felülvizsgálta és elfogadta.

— **Hirek a városházáról.** A tanügyi osztály vezetője ma körlevelet intézett a népiskolák igazgatóihoz az éhező és fázó gyermekek érdekében. A tanács összeiratja ugyanis, hogy hány iskolágyermek szorul napközben gondozásra, hánynak van közülök ebédje és hánynak nincs. A segitségükről a tanács már a jövő hét folyamán véglegesen intézkedik. — A városi szolgák czimára megtartott árlejtés nem vezetett eredményre, mert a pályázók nagyon magas árakat követeltek. A tanács ezért uj árlejtést irt ki. — A Gizella-tér keleti oldalának a rendezése tárgyában a főváros és a közmunkak-tanácsa sehogysem tudott megállapodásra jutni. A belügyminiszter, a kinek döntenie kellett, némi módositással a közmunkák tanácsának tervét emelte érvényre.

TÖRVÉNYSZÉK.

— **A két szomszéd.** (Esküdtbirósági tárgyalás.) Szigetcsáp községben már régóta hadi lábon áll egymással Gyurkin Miklós és Bogdán János. E két szomszéd nem mulasztott el egy alkalmat sem, hogy amugy magyarosan oda ne mondogasnak egymásnak. Julius huszadikán ismét összezördültek és ekkor Gyurkin megölésével fenyegette Bogdán Jánost. Bogdán, hogy minden eshetőségre elkészüljön, puskát vett magához; igy találkozott a szomszédjával, a ki vasvillával jött reá. Még mielőtt üthetett volna, Bogdán elsütötte a fegyvert; Gyurkin holtan terült el a földön. A pestvidéki esküdtbiróság ma vonta felelősségre Bogdán Jánost. Az esküdtek nem vétkesnek mondották ki a vádlottat, mire a törvényszék fölmentő itéletet hozott.

— **Az ügyvédi kör közgyülése.** A budapesti ügyvédi kör ma tartotta meg tizennyolczadik évi rendes közgyülését dr. Szohner Lajos elnöklete mellett. Dr Gyöngyössy József az évi jelentést terjesztette elő, amelyet lapunkban már ösmertettünk. A közgyüles miután tudomásul vette a jelentest, megválasztotta a kör tisztikarát. Elnök lett: Szohner Lajos, alelnökök: dr. Zsigmondy Jenő és dr. Burrián Béla, gazda: dr. Kelemen Lajos, titkár: dr. Gyöngyössy József, másodtitkár: dr. Nagy Emil, pénztáros: Novák Sándor, ügyész: Crausz Gyula, könyvtáros: dr. Lövy Gábor. Ezenkivül még negyvenhat választmányi tagot is választottak.

— **A letartóztatott ügyvéd.** Megirtuk, hogy Pacatian V. Tivadar, a Cartea de Aur szerzőjét, az ügyész inditványára, a kolozsvári törvényszék letartóztatta. Mint Kolozsvárról jelentik, Pacatiant ma szabadlábra helyeztek, mert a kivánt ötvenezer korona biztositékot letette.

A közönség köréből.

Most jelent meg!

RODOSTÓ

Történeti szinmü 3 felvonásban.

IRTÁK:

Géczy István és Lampérth Géza

A Vigszinház nagy sikerü müsordarabja, a mely most járja utját vidéki szinpadjainkon.

Ára 60 fillér

A Fővárosi Szinházak Müsora 125—126 száma.

A mult szinházi évad legnagyobb sikert aratott

eredeti és forditott szinművei, a melyek állandóan megmaradtak a müsoron, mind megjelentek a

Fővárosi Szinházak Müsorában:

123—124 Házasodjunk. Bohózat. Guthi Soma.
121—122 A régi szerető. Népszinmü. Géczy István.
119—120 Balassa Balint. Tört. szinjaték Martos Ferencz.
117—118 A mélyely. Szinmü. Bérieux-Molnár Marton.
115—116 Kuruc Feja David Tört szinmü. Fényes S.
113—114 A képviselő ur. Bohózat. Guthi—Rákosi.
111—112 A paholy. Bohózat. Laufs és Kraatz — Kabos E
109—110 Karácsony. Drámai látványosság. Dickens-M.
107—108 A nevetetes kastély. Vigjáték. Bisson—Heltai.
106 Katalin. Erdeli operette. Beldi—Fejér.
105 Pillangó kisasszony. Vigjáték. Belasco—Faludi.
103—104 A sasok. Vigjáték. Guthi—Rákosi.
102 A becsületbiró. Szomorujáték Zivuska Jenő.

Teljes árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.

Egy-egy szám ára 30 fillér. — Kapható minden könyvkereskedésben.

KIADJA:

LAMPEL ROBERT (Wodianer F. és Fiai)

cs. és kir. udv. könyvkereskedése

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. szám.

KÖZGAZDASÁG.

A kereskedelmi büdzsé.

— *A pénzügyi bizottság ülése.* —

A képviselőház pénzügyi bizottsága mai ülésén az *Adria* tengerhajózási részvénytársasággal és a magyar államvasutakkal foglalkozott. Előbbi ellen az a vád hangzott, hogy a kormánnyal kötött szerződést nem tartja be; az államvasutaknál pedig az adminisztratio egyszerüsitését sürgették.

Az ülés igy folyt le:

A kereskedelmi tárcza költségvetésének részletes tárgyalása során *Szederkényi* Nándor *a kereskedelmi alkalmazottakról szóló törvényjavaslat* előterjesztését sürgette, mire a miniszter kijelentette, hogy a kérdéssel még behatóbban nem foglalkozott, de figyelemmel lesz reá. A *posta* kiadásainál Láng miniszter a javaslatokra válaszol. Melegen emlékezik meg a postatisztviselők működéséről, a horvát postahivatalokra nézve utána fog járni a panaszoknak, a romániai posta szerződésnek kétfele bélyegét megszüntetendőnek tartja, a telefon-dijak a jövő év végével lesznek rendezendők.

A hajózásnál Neményi Ambrus utal arra, hogy az *Adriával kötött szerződés* 10. §-a értelmében a társaság köteles a kereskedelmi miniszter felhivására magyar ipari termékekből mintaküldeményeket bizonyos, pontosan megállapitott feltételek mellett dijmentesen szállitani, más iparczikkeket pedig megállapitott sulyban a rendes viteldijak 50 százalékáért szállitani. A gyakorlatban azonban a magyar ipar számára biztositott ezen kedvezménynek az érdekeltek nem igen vehetik hasznát, mert ha a gyárak, a mikor próbamegrendelést kapnak oly helyekről, a melyeknél ez a kedvezmeny tekintetbe jöhetne, minden egyes esetben külön-külön a kereskedelmi miniszterhez akarnának folyamodni, hogy az Adriát e kedvezmény megadására utasitsa, akkor az elintézés oly sokáig tartana, hogy az üzlettől elesnének. Ennélfogva a miniszternek legjobb intenciója mellett is ez a kedvezmény csak akademikus marad. *Felkéri a minisztert,* hogy ezen a bajon ugy segitsen, hogy egyszer s mindenkorra *utasitsa az Adriát, hogy a magyar ipari mintaküldeményeket és czikkeket egyszerü bejelentésre a szerződésben megállapitott kedvezményes módon szállitsa.* Felhivja egyuttal a miniszter figyelmét arra, hogy az osztrák Lloyd bizonyos esetekben a magyar iparnak nem engedélyezi ugyanazokat a dijtételeket Fiumába, mint a melyek mellett Triesztbe szállit. Kéri a minisztert, hogy ebben az irányban érvényesitse a fennálló egyezményt

Láng miniszter megigérte, hogy mind a két kivanatnak lehetőleg teljesiti s figyelemmel lesz Kossuth Ferencznek felszólalására, a melyben a galaczi útvonal kultivalását és a Duna jobb kihasználását kivánta.

Az államvasutak, tételénél Komjáthy Béla helyesli a kereskedelmi miniszternek felfogását. Tekintetbe kell venni egyforman az államnak közgazdasági és pénzügyi feladatait. Ezért első sorban a vasutaknak felesleges kiadásait kell megszüntetni. Egyik módja a segitésnek az volna, hogy a vidékek több önnállósággal birjanak, a második módozat az, hogy az igazgatóság teljesen beolvasztassék a miniszteriumba. Felhozza, hogy vannak emberek előkelő állásban, a kik magyarul sem tudnak, ez nem tűrhető tovább. (Széll Kálmán: Ugy van!) Kerdést tesz, igaz-e, hogy a vaskartell következtében a viczinális vasutak sineit is megdrágitják?

Széll Kálmán miniszterelnök felel a kassa-oderbergi vasut tárgyában feltett kérdésekre s az előbbi részvénye adasok indokait ismerteti. A déli vasut ügyeiről a miniszterelnök felvilágositásokat adott, utalvan arra, hogy a kormány megvédi az ország érdekeit. A vitát holnap folytatják s a horvát provizóriumot is holnap tárgyaljak.

KERESKEDELEM.

** **Az aradi ipar és Nepbank vesztesége.** Aradról jelentik: Az Ipar és Népbank igazgatóságának mai közgyülésén bejelentették, hogy az elsikkasztott 300,000 koronából 77,000 koronát az igazgatók és a felügyelők megteritenek, a többit a tartalékalapból leirják. A közgyülés a bejelentést tudomásul vette.

** **Fűszerkereskedők a miniszterelnöknél.** A budapesti kis és középkereskedők mozgalmának 40 tagu küldöttsége tisztelgett ma délután *Vogel* Gyula elnök vezetésével *Széll* Kálmán miniszterelnöknél ugyis mint belügyminiszternél s átnyujtotta az élelmiszer hamisitások meggátlása körül felmerült intézkedések és az igazságtalan büntetések megakadályozása alkalmára készitett emlekiratot. Egyuttal kérte a miniszterelnököt, hogy egy ingyenes vegyvizsgálati állomás létesittessék. *Széll* Kálmán miniszterelnök válaszában elismerte a vegyvizsgálati állomás felállitásának szükségét, már annyiból is, hogy a tisztességes kereskedők védve legyenek és igya tisztességtelen versenynek is gátat vessenek. Jogos kérelmük támogatását a miniszterelnök kilátásba helyezte.

** **Az angol bank állása,** mint Londonból táviratozzák, a következő: Összes tartalék 22,399.000 (-91,000), bankjegyforgalom 28,731,000 (—16,000), bankkészlet 32.955,000 (—107,000), váltótárcza 30,379,000 (+3,483,000), magánosok követelése 39,459,000 (+1,226,000), az államkincstár követelése 12,915,000 (+2 185,000), bankjegytartalék 20,237,000 (—36,000).

** **Csődök.** A budapesti kereskedelmi és váltó törvényszék a csődöt elrendelte a gőzkészülék és gőzkazángyár Kammermayer A. budapesti bejegyzett czég ellen (üzlete: VI. ker., Huba-utcza 7. szám), melynek egyedüli birtokosa Kammermayer Lénard rézmüves. Csődbiztos dr. Vályi Sándor kir. törvényszéki biró, tömeggondnok: dr. Teller Miksa ügyvéd, tömeggondnokhelyettes: dr. Nyitra Arthur ügyvéd, a követelések bejelentésére határidő 1903. évi január hó 5. napja és a Matheóczi bőrgyár részvénytársaság budapesti bejegyzett czég (telepe: Matheoczon) ellen. Csődbiztos dr. dr. Genthon Ferencz kir. törvényszéki biró, tömeggondnok: dr. Nagy Emil ügyvéd, tömeggondnokhelyettes: dr. Nyitrai Árthur ügyvéd. A követelések bejelentésére határidő 1903. év január hó 5. napja.

GAZDASÁGI HIREK.

* **Kaba község kérelme.** *Papp* Elek országgyülési képviselő vezetése alatt ma délelőtt nagy küldöttség járt *Kaba* község lakossága nevében *Plósz* Sándor igazságügyminiszternél a tagositás következtében történt birtokváltozásoknak telekkönyvi utón való rendeztetését kérve. A miniszter szivesen látta a küldöttséget s megigérte az ügy sürgős tanulmányoztatását.

* **Fenyő-kiserleti állomás.** Darányi földmivelésügyi miniszter elhatározta, hogy Gödöllőn, az erdőhivatal kerületében külföldi fenyőfákból kisérleti termelő telepet rendeztet be. A telep már nagy részben be van erősitve s érdekes, messze országokból exportált fajokban gazdag. A termeles sikerétől függ az, vajjon a hazai talajban növő fajok közül melyiket fogják nagyban szaporitani.

* **Az Országos Központi Hitelszövetkezet** kongresszusi választmánya ma gróf Majláth József elnöklete alatt ülést tartott, a melyen Seidl Ambrus vezérigazgató tett jelentést a mult kongresszus határozatainak végrehajtásáról, azután kijelölték a jövő kongresszus napirendjét a következőkben: 1. Elnöki megnyitó beszéd, tárgya: a szocziálizmus és a szövetkezetek; 2. elnöki jelentés; 3. dr. Bernát István előadása a kisbirtokosok jelzálog-hitelérő; 4. Poroszkay Béla eladása; 5. dr. Horvath János előadása: a szövetkezetek és az iparfejlesztés.

* **Vegykisérleti állomás Aradon.** Aradról jelentik: Liebermann Leo egyetemi tanár előterjesztést tett Arad város tanácsának egy közegészségtani muzeum fölállitása irant. A muzeummal kapcsolatban vegykisérleti állomás is lenne. A tanács szakbizottság utján tárgyalta a dolgot s különösen a vegykisérleti állomás felállitását sürgős szükségnek jelentette ki.

* **A vasi kincstari istallók.** A havasi legelők jobb kihasználása érdekében széleskörü akczió indult meg a hegyvideken. A földmivelésügyi minisater elhatározta, hogy már a jövő legeltetési évadra felépitteti a mármarosi havasokon a szükséges istallókat és pajtákat, melyeket a belterjesebb havasi gazdálkozás érdekében váltak szükségessé.

IPARÜGYEK.

— **A Krupp-féle munkásjóléti intézmények.** Az Országos Iparegyesület összes szakosztályainak lovag Falk Zsigmond elnöklete alatt ma tartott ülésén Gelléri Mór egyesületi igazgató nagy közönség előtt tartott előadást a Krupp-féle munkásjóléti intézményekről. A gyártelepen van 4274 lakás munkások számára, ezekben 25,056 személy lakik. A czég összes telepein levő munkáshazakban összesen 147.645 személy lakik állandóan Ismerteti ezután a munkás-étkezőket és a nagyszabásu fogyasztási szövetkezetet, melynek 55 boltjában 695 alkalmazott látja el az üzleti teendőket. A nyugdij- és özvegyalapból a mult évben 1.110,000 márkát fizettek ki. A beteg-segélyezés czimén a czég járuléka 1.800,000 márka egyéb jóléti alapitványokra pedig 141.000 márkát áldozott. A most elhunyt Krupp F. A. önhibájukon kivül nyomorba jutott munkások segélyezésére 500.000 márka alapitványt, a rokkantak segélyezésére két milliós alapitványt létesitett A gyári tisztviselőkről hasonló alapitványok gondoskodnak. A továbbiak során előadó a telep nagyszámu iskoláit ismerteti és ezekkel mindazt, a mi munkások szellemi képzésére és szórakoztatására szolgál. Végül vannak biztositó- és takarékegyletek s különböző intézkedések, a melyek a munkásokat szorgalomra és pontosságra buzdiják. A nagyérdekü előadást a jelenvoltak mindvégig figyelemmel hallgatták és zajos tetszéssel jutalmazták.

KÖZLEKEDÉS.

() **A déli vasut rendkivüli közgyülése.** A Déli vasuttársaság ma tartotta rendkivüli közgyülését Bécsben az alapszabályok módositása és az igazgatósági tagok számának szaporitása végett. A közgyülésen 211 részvényes volt jelen 252,211 részvényt képviselve. Miután Chlumetzki elnök a közgyülést megnyitotta, Urban részvényes a napirend megváltoztatást inditványozta, de inditványát elvetették. Koref részvényes azt kérdezte az elnöktől, vajjon gondoskodott-e a közgyülés törvényes összehivásáról, minthogy százhuszezer részvényt kölcsönképen vettek be, holott a közgyülésen csak valóságos részvényesek vehetnek részt. Az elnök erre azt felelte, hogy senkinek sem áll jogában megvizsgálni, vajjon az, a ki a részvényt leteszi, valósággal birtokosa-e annak. Heymann részvényes állást foglal a párisi bizottság fenntartása, valamint az ellen, hogy az igazgatótanácsba nem hivták meg azokat, a kiket a hamburgi bizottság és a berlini egyesület ajánlott. Jariszlovszki részvényes a kötvénytulajdonosoknak a német részvényesek által való folytonos nyugtalanitása ellen szól. Kijelenti, hogy a Déli vasut hitelképes és még az üzemből fizeti a kötvények kamatait és törlesztését. Bittner részvényes panaszolja, hogy a többséget kölcsön adott

részvényekkel hozták össze. Dr. Eibenschütz kéri az igazgatóságot, csináljon rendet a kötvénytulajdonosok és a részvényesek között minél hamarábbmert a részvényesek tönkremennek. A közgyűlés azután Mayer Ernőt (Hamburg) és Finck Vilmost (München) beválasztotta az igazgatóságba.

() **Hajóépítési prémium.** Több fiumei hajótársaság és hajótulajdonos gróf Szápáry László fiumei kormányzó vezetése alatt küldöttségileg tisztelgett ma délelőtt Széll Kálmán miniszterelnöknél és Láng Lajos kereskedelmi miniszternél, holnap pedig Lukács László pénzügyminisztert keresik föl. Kérelmök az, hogy a szabadhajózásra vonatkozó törvényjavaslat keretében gondoskodjék a kormány az érdekelt társaságok és hajótulajdonosok támogatásáról, különösen pedig arról, hogy a magyar hajóépítkezés legalább olyan premiumban részesüljön, mint az olasz, vagy az osztrák.

() **A viczinális vasutakról.** A Magyar Bánya- és Kohóvállalatok Egyesülete ma terjesztette fel a kereskedelemügyi minisztériumhoz a helyiérdekű vasutak felkarolására irányuló emlékiratát, a melyben az egyesület rámutat arra, hogy a helyiérdekű vasutak építésében beállt stagnáczió kizárólag az épült vonalak csekély jövedelmezőségében keresendő. A felirat kimutatja, hogy sok esetben a keskenyvágányu olcsó vasut felel meg leyjobban, mert csak igy lehetséges, hogy a helyiérdekű vasutak építési költségei az abszolut minimumra leszállíttassanak. Ép oly fontosnak jelzi a felirat a helyiérdekű vasutak üzleti reformját, hogy azok részére külön, a viszonyoknak megfelelő üzletszabályzat dolgoztassék ki. — *Helyiérdekű vasutak jövője* czimmel a Magyar Közgazdasági-Társaságban ma Szabó Jenő főrendiházi tag tanulmányt olvasott föl. Szabó szerint a viczinális vasutak jövője az u. n. szabványszerződéstől és a trust-rendszertől függ. A fölolvasó bő adatokkal támogatja állításait és kiterjeszkedett a kérdés minden részére. Foglalkozik ezután a panamavádakkal, a melyeknek semmiféle komoly alapjuk nincs, majd rátér a dijszabási jogra. Végül egy nemzeti bank alapitását pendítette meg, a mely a belga rendszer mintájára létesülne. Szabó Jenő tanulságos előadását nagy tetszéssel fogadták.

() **A hajóströszt bajai.** Londonból táviratozzák, hogy a Daily Mail szerint a Morgan-bankház képtelen a hajózási tröszt alakitása következtében elvállalt kötelezettségeknek eleget tenni. Ilyen kötelezettség a többi közt az, hogy az egyesitendő hajóvállalatok részvényeseinek többet mint három millió dollárt kell készpénzben kifizetnie. Morgan a készpénz helyett ötödfélszázalékos zálogleveleket ajánlott föl a részvényeseknek, sarra hivatkozott, hogy Newyorkban nagyok a pénzzavarok, a melyeket nem akar fokozni. Nem lehetetlen, hogy az egész hajóströszt végkép meg fog fenekleni.

() **A török vasutak egyesitése.** Konstantinápolyból jelentik, hogy a külföldi lapoknak az a hire, mely szerint bizonyos financiális oldalról az összes török vasutak egyesitését tervezik, egy régi terven alapszik. E régi terv szerint ugyanis a Balkánon levő német és anatoliai társaságokat akarták a keleti vasutakkal egyesiteni, de erről a tervről már hónapokkal ezelőtt lemondtak.

—

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

⁂ **A baja—báttaszéki híd.** A körülbelül már egy évtized óta huzódó baja—báttaszéki áthidalás ügyében az egyik érdekelt: *Pécs* város értekezletre hivta össze az összes érdekelt városok és községek képviselőit. Az értekezletet 29-én, szombaton Budapesten tartják meg s a jelentkezésekből itélve, az értekezlet nagyszabásunak igérkezik. Az értekezleten a kormány is képviselteti magát s az értekezlet ezután monstre-küldöttséggé alakul és tisztelegni fog a kormány tagjainál. Az értekezlet összehivása ellen most Eszéken folyik agitáczió, az eszékiek viszont az áthidalás ellen foglalnak állást és a baja—báttaszéki áthidalás helyett a gombos—horgosi áthidalás mellett kardoskodnak, mert ez inkább megfelelne az ő érdekeiknek A szombati deputáczió ellensulyozására az eszékiek felterjesztést intéznek a kereskedelmi miniszterhez, s felkérik Khuen-Héderváry horvát bánt, nemkülönben Cseh Ervin horvát minisztert és Adamovics Iván horvát képviselőt, hogy ellenmozgalmukat támogassák. A hadügyi kormány stratégiai szempontból hirszerint szintén a baja—báttaszéki áthidalás mellett foglal állást.

⁂ **Kereskedők jogi oktatása.** A »Kereskedelmi szakmiveltséget terjesztő egyesület« a Magyar Kereskedelmi Csarnok földszinti helyiségeiben (V., Szabadság-tér 12.) sorozatos előadásokat rendez, melyekben jogi életünk több kiváló tagja népszerű módon fogja s jogi ismereteket oly szempontokból megvilágitani, melyek kereskedői körökre nézve nagyfontosságuak Az első ily előadást deczember 1-én esti 7 órakor tartja dr. Sgalitzer Gyula a váltójogról. Az előadások ingyenesek.

⁂ **A Kőbányai Polgári Serfőző r. t.** madarasi Beck Miksa elnöklete alatt megtartott évi rendes közgyülése az igazgatóság által előterjesztett mérleget jóváhagyta és a leirások után fennmaradt tiszta nyereményből részvényenkint 9 korona osztalék fizetését állapitotta meg. Az esedékes szelvények e szerint a holnapi naptól kezdve beválthatók. Az igazgatóság kisorsolt tagjai Geiger B. Zsigmond. Thausing E. Gyula és Bischitz Arthur ujra megválasztattak, a felügyelő bizottságba pedig mint uj tag Winckler Géza lett beválasztva. Dr. Spett Ferencz részvényes inditványára az igazgatóságnak sikeres működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a közgyülés

Arverések. *A fővárosban.* Keil Ferencz ingóságai IV. kerület Molnár-utcza 40. deczember 1. — Mautner Adolf ingóságai V. kerület Tükör-utcza 4. november 28. — Rosenberg Ferencz ingóságai II. kerület Iskola-utcza 8. november 28. — Schwartz Lustig Loránt Ottilia ingóságai VII kerület Damjanich-utcza 25. november 28. — Puschnik Ferencz ingatlanai a budapesti törvényszéknél deczember 22. — Barabás Lászlóné ingatlanai az I—III. kerületi járásbiróságnál deczember 22. — Ybl Lajos ingatlana az I—III. kerületi járásbiróságnál deczember 15. — Özv. Rosenbaum Mórné ingatlana az I—III. ker. járásbiróságnál deczember 16. — Dolinay Gyula ingatlana az I—III. kerületi járásbiróságnál deczember 15.

A vidéken: Zolnay Béla ingatlana a kis-körösi járásbiróságnál 1903. február 3. — Özvegy Szücs Mihályné ingatlana az ujpesti járásbiróságnál deczember 18. — Baracskov Szima ingatlanai Kumán (Török-Becse jb.) községházánál deczember 17. — Száva András ingóságai Botházán (Mócs jb.) deczember 5. — Virág György ingóságai Gattaján (Detta jb.) deczember 9. — Neumann Miksa ingóságai Alsó-Kézsmárkon (Szikszó jb.) november 27. — Kulunczics Márkó ingóságai Vámteleki-puszta (Szabadka jb.) deczember 6. — Pallos József ingóságai Segesvárt deczember 4. — Csokonai István ingóságai Bökönyben (Nagy-Kálló jb.) deczember 4. — Thury Mihály ingóságai Karczagon november 28. — Billa János ingatlanai Nagy-Méros (Tenke jb.) községházánál deczember 20. — Gál János ingatlanai Páty községházánál deczember 23. — Ecsedi János ingatlana a debreczeni törvényszéknél deczember 16. — Horváth József ingóságai Bujban (Nyiregyháza jb.) deczember 11.

—

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

Gabonatőzsde.

A gabonapiaczon ma is rendkivül gyenge forgalom volt. A malmok, mintha magtáraik szinültig volnának buzával, olyan tartózkodóan viselkednek, de viszont, ha akarnának sem vásárolhatnának sokat, mert eladó áru nagyon kevés van.

A **keszárupiaczon** mérsékelt vételkedv és alig tartott árak mellett csak 15,000 mm. buza kelt el. A rozs ára és irányzata nem változott; ellenben a takarmányárpa 5 fillérrel olcsóbban kelt. — Eladatott:

Buza. *Tiszavidéki:* 200 mm. 81.5 k. 8.37 és fél K., 100 mm. 81.5 k. 8.30 K., 100 mm. 81.5 kilós 8.37 és fél kor., 100 mm. 81.5 k. 8.35 kor., 100 mm. 82 k. 8.30 K., 100 mm. 81.5 k. 8.35 K., 100 mm. 80 k. 8.37 és fél K., 100 mm. 81 k. 8.25 K., 100 mm. 80.7 k. 8.30 kor., 200 mm. 80.5 k. 8.37 és fél kor., 100 mm. 80.5 k. 8.35 kor., 200 mm. 80.8 k. 8.15 K., sárga, 200 mm. 80 k. 8.35 K., 300 mm. 81 k. 8.35 K., 100 mm. 80 k. 8.30 K., 100 mm. 79.7 k. 8.30 kor., 150 mm. 79.5 k. 8.17 és fél kor., felső, 200 mm. 79 k. 8.17 és fél kor., sárga, 100 mm. 79 k. 8.15 kor. felső, sárga, 800 mm. 78.7 k. 8.25 kor., 200 mm. 79 k. 8.20 kor., mind három hónapra.

Fejérmegyei: 150 mm. 80 k. 8.15 kor., sárga, 100 mm. 78 k. 8.05 kor., 500 mm. 77.4 k. 8.05 kor., déli vasut, 900 mm. 77 k. 8.05 kor., 300 mm. 77 k. 8.05 kor., mind három hónapra.

Pestmegyei vidéki: 200 mm. 80.5 k., 8.37 és fél K., 300 mm. 80.5 k. 8.35 K., 200 mm. 80 2 k. 8.20 kor., 200 mm. 80 k. 8.20 kor., 200 mm. 80 k. 8.25 kor., sárga, 200 mm. 79 k. 8.15 kor., 100 mm. 79 k. 8.15 kor., 200 mm. 79 k. 8.20 kor., 300 mm. 8.17 fél és kor., 170 mm. 76.9 k. 7.80 kor., 100 mm. 76.5 k. 8.10 kor., mind három hónapra.

Felsőmagyarországi: 250 mm. 78.5 k. 8.10 K., 800 mm. 78 k. 8.05 kor., mind három hónapra.

Bácskai: 450 mm. 77 k. 8.20 kor., 500 mm. 76 k. 8.12 és fél kor., mind három hónapra.

Bánsági: 450 mm. 79 k. 8.20 kor., mind három hónapra.

Verbászi: 2000 mm. 77 k. 8.20 kor., mind három hónapra.

Rozs. 500 mm. 6.77 és fél K., 200 mm. 6.77 és fél kor., 100 mm. 6.75 kor., 200 mm. 6.60 kor., 3 hóra, készpénzfizetes mellett, paritásra.

Árpa. 200 mm. 5.95 kor., 400 mm. 5.75 kor., 200 mm. 5.90 kor., 300 mm. 5.70 kor., mind készpénzfizetés mellett, paritásra.

Zab 1000 mm. 6.65 kor., 100 mm. 6.60 kor., 100 mm. 6.55 kor., 100 mm. 6.40 kor., mind készpénzfizetés mellett

Az árak koronaértékben értendők 50 klg.

A **határidőüzlet** irányzata magasabb amerikai jegyzésekre s néhány vételre szilárdan indult, később azonban a csekély készárudzlet és realizálások miatt némi hanyatlás állott be, zárlat felé azonban ismét emelkedtek az árak, mert hidegebb időre való kilátast jeleztek. — Köttetett:

Délelőtt.

Buza áprilisra 7.70, 7.71, 7.65, 7.71, 7.69, k.
Rozs áprilisra 6.65, 6.70, k.
Tengeri májusra 5.78 5.79 k.

Déli 1 órakor hivatalosan záródnak:

Buza áprilisra	7.68—7.69
Rozs áprilisra	6.69—6.70
Tengeri májusra	5.79—5.80
Zab áprilisra	6.37—6.39
Káposzta-repcze augusztusra	11.95—12.05

Délutáni forgalom:

A délutáni tőzsdén szilárdabb irányzat mellett a forgalm gyenge volt.

Délután 4 óra 30 perczkor záródnak:

Buza áprilisra	7.69—7.70
Rozs áprilisra	6.68—6.69
Zab áprilisra	6.37—6.38
Tengeri májusra	5.78—5.80

—

Gabona- és lisztforgalom

1902. évi nov. 25. esti 6 órától nov. 26. esti 6 óráig.

Az áru megnevezése	Érkezett vasuton	Érkezett hajón	Érkezett együtt	Elszállitva ott vasuton	Elszállitva ott hajón	Elszállitva ott együtt
	métermázsa					
a) helyi forgalomban						
buza	16502	5953	22455	104	—	104
rozs	1322	—	1322	—	—	—
árpa	4378	1200	5578	202	—	202
zab	1121	2594	3715	—	—	—
tengeri	314	—	314	—	—	—
repcze	—	—	—	—	—	—
liszt	105	—	105	16115	—	16115
korpa	—	—	—	2067	—	2067
összesen	23742	9747	33489	18488	—	1848
b) átmeneti forgalomban						
buza	—	—	—	—	—	—
rozs	—	—	—	—	—	—
árpa	—	—	—	—	—	—
zab	—	—	—	—	—	—
tengeri	—	—	—	—	—	—
repcze	—	—	—	—	—	—
liszt	—	—	—	—	—	—
korpa	—	—	—	—	—	—
összesen	—	—	—	—	—	—

—

Terménytőzsde.

Sertészsir ma 66—.—— koronáért kelt 50 kilónkint.

Nyers szesz jegyzése: Budapesten 37·50 k. pénz 38·50 k. áru.

—

Értéktőzsde.

Kedvezőtlen külföldi jelentésekre a mai tőzsde alacsonyabb jegyzésekkel indult; minthogy azonban sürgős kinálat egy téren sem mutatkozott, sőt bécsi számlára nemzetközi értékekben vásárlások is történtek, a hangulat csakhamar kedvezőbbé vált és az árfolyamok is mersékelten javultak. A déli tőzsdén futólagos gyengülés után, alaposan megszilárdult az irányzat, magasabb berlini jegyzésekre, főleg pedig a contreminevisszavásárlásai következtében. A forgalom kivait a két hitelrészvényben fejlődött élénken; osztrák hitel 5, magyar hitel 4 koronával magasabb árfolyammal zárulnak Osztrák-magyar államvasuti részvények kezdetben bécsi eladásokra 2 koronát vesztettek, zárlatkor pedig helyi vásárlásokra ismét 4 koronával emelkedtek. Helyi értékek közül csupán a két helyi vasut-részvény iránt mutatkozott némi érdeklődés 2—2 koronával magasabb árfolyam mellett.

Előtőzsde.

Az előtőzsde bécsi visszavásárlásokra megszilárdult és barátságos hangulattal zárult — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 662.25—664.25, **magyar hitelbank 698.25** 699, magyar leszámitoló és pénzváltóbank —, magy. jelzáloghitelbank II. kib. ——, osztr.-magy. államvasut 685.——687.50, déli vasut ——, rimamurányi vasmű 468.25—468.75, magyar kor. járadék —, közuti vasut ———, városi villamos vasut 329.—328., salgótarjáni kőszénbánya .—.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészv. 664.25—665.50, magy. hitelbank 698.50,—699— magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 439.——440, magyar ipar- és kereskedelmi bank ———, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 465—466.—, osztrák-magyar államvasut 687.50—688.—, déli vasut 67—68.—, Rimamurányi vasmű 469.50—470.—, magyar koronajáradék 97.70—97.75, közuti vasut, 613.—613.50, városi villamosvasut 327—327.50.

Déli tőzsde.

Futólagos gyengülés után később alaposan megszilárdult az irányzat. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 664.——665.50, magyar hitelbank 700.——700.75, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 438.50—438, magy. jelzáloghitelbank II. kib. —.—.—, osztrák-magyar államvasut 686.75—688.— Déli vasut —, rimamurányi vasmű 467——.—, magyar korona járadék 97.75—.—, közuti vasut 613·50—614.—, városi villamos vasut 326.50—328.

Helyi értékekben köttetett: Hazaibank 210.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 664.50—664.75, magyar hitelbank 700—701.—, magyar leszámitoló- és penzváltóbank 438.——439, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 475.——476.—. osztr. magyar államvasut 687.50—688.—, déli vasut 77—78, rimamurányi vasmű 469.—470—., magyar koronajáradék 97.70—97.75, közuti vasut 614.——615.—, városi villamos vasut 328.——329.

Prémium-üzlet: Dijbiztositások: Osztrák hitelben holnapra 4—5k, nyolcz napra 10—12 k., december végére 20—22 korona.

Utótőzsde.

Az utótőzsde magasabb berlini jegyzésekre kedvező maradt. Köttettek: Osztrák hitelrészvény 665.25—667·25, magyar hitelbank 699.50—702, osztrák-magyar államvasut 686.50—689.—,

4 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 667.25—667.50, magyar hitelbank 702.——702.50, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 440—441.—, magyar ipar- és kereskedelmi bank —.—, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 475.——475.50 osztrák-magyar államvasut 689.——689.50, déli vasut 75.——76.—, rimamurányi vasmű 470.——471, magyar korona járadék 97.70—97.75, közuti vasut 613.——614.—, városi villamos vasut 328—329.—.

—

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, nov. 27. (Az *Egyetértés* távirata.) Ugy látszik, hogy a tél erősen megvetette a lábát s befolyással van a gabonaüzlet irányzatára. Az üzlet csekély kinálat és mérsékelt kereslet mellett minimális. A határidőpiaczon is csak egyes kötések jönnek létre. Köttetett: buza tavaszra 7.76, 7.79 korona, rozs tavaszra 6.88—6.92 korona, zab tavaszra jegyez 6.65—6.67 korona.

A szesz ára hanyatlott. Kontingentált készáru 37,20 K.pénz, 37.60 K. áru.

—

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, nov. 27. (Az *Egyetértés* távirata.) A nyugati tőzsdék lanyha jegyzései miatt a mai előtőzsde nyomottabb irányzattal nyilt meg; később határozott javulás állott be miután a realizálások kapcsolatban az ultimorendezéssel tárgytalanná valtak. Alpesi bányarészvények véleményvásárlásokra jelentékenyen emelkedtek. A sorompónál Schodnica-részvények javultak.

11 órakor záródnak: osztrák hitelrészvény. 663.75, magyar hitelbank 700.—, osztrák-magyar államvasut 686.75, déli vasut 65.50, alpesi bánya 361.—, májusi járadék 101.10, magyar korona-járadék 97.70, török-sorsjegy 111.75, német birodalmi márka 117.02, Länderbank —.— lombardok —.—, elbavölgyi vasut —. rimamurányi vasmű 469.—.

A *déli tőzsde* ma szintén jobb irányzattal nyilt meg. — *Jegyeznek:* Osztrák hitelrészvény 664.50, magyar hitelbank, 700.—, Länderbank 385 75, Unionbank 528.—, anglobank 269.50, bankegyesület 448.—, osztrák-magyar államvasut 687.—, déli vasut 65.50, elbavölgyi vasut 451.—, alpesi bányarészvény 361.—, rimamurányi-vasmű 469. —, májusi járadék 101.10, magyar korona járadék 97.70, török sorsjegy 111.— német birodalmi márka 117.03, Schodnica —.—, észak-keleti vasut —, prágai vasmű —. Schodnica —.

Bécs, nov. 27. *(Magyar értékek zárlata.)* 4% aranyjáradék 120.25, tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 155.25, magyar vasutkölcsön ezüstben —.—, magyar leszámitoló- és váltóbank-részvények —, rimamurányi vasmű 469., magyar czukoripar 13.35, magyar koronajáradék 97.60, 4% os magyar földtehermentesitési kötvény 97.75, magyar hitelbankrészvény 701.—, magyar nyeremény-kölcs. sorsjegy 199.75, kassa-oderbergi vasutrészvény —.——, magyar keresk. bank —.

Bécs, nov. 27. *(Osztrák értékek zárlata.* 4.2%-os papirjáradék 101.10, 4%-os osztrák arany járadék 120.60, 1860. sorsjegy 151.10, osztrák hitelsorsjegy 435, angol osztrák bank ——.— bécsi Bankverein 448.—, osztrák-magyar bank 15.50, déli vasut 65.50, dunagőzhajózási társulat 887.—, dohányrészvény 322.50, cs. kir. vert arany 11.35, német bankváltók 117. —, 4.2%-os ezüst járadék 100.90, osztrák koronajáradék 100.10, 1864. sorsjegy 251—, osztrák hitelintézeti részvény 666.25, Union-bank 528.—, osztrák Länderbank 386. -, osztrák-magyar államvasut 688.—, elbavölgyi vasut 450—, alpesi bányarészvény 352.—, 20 frankos arany 19.08, londoni váltóár 239.20, Lipótkohó 329. nyugodt.

—

KÜLFÖLDI ERTÉKTŐZSDÉK.

Berlin, november 27. (*Tőzsdei tudósitás).* A nyugati tőzsdék és Newyork tegnapi gyengesége megnyitáskor itt csak azokat az értékeket nyomta, a melyek a nevezett tőzsdétől függenek, de a helyi értékeket nem érintette. Bányaértékek szilárdan indultak. Bankok ártartók, belföldi járadékok tetemesen javultak Vasutak nagyobbára tartották magukat. spanyolok párisi realizációkra gyengébbek. Hajózási részvények javultak. A forgalom általában nem volt nagy, később bányarészvények javultak, egyebek változatlanok. Magankamatláb 3 és egy negyed százalék.

Zárlatkor jegyeztetik: 4·2% papir-járadék —.—, 4% os osztrák magyar aranyjáradék —.— magyar koronajáradék 98.30, osztrák-magyar államvasut 148.—, bécsi váltóár 85.35, Disconto Commandit 186.75, ált. villamosági Edison 172.—, gelsenkircheni 172.50, Laura-kohó 199.50, 4·2% ezüstjáradék —.—, 4% magyar aranyjáradék 101.40, osztr hitelrészvény 209.40, déli vasut 18.—, orosz bankjegyek 216.60, 4% uj orosz kölcsön 97.— olasz járadék 103.25, dynamit-truszt —.—, harpeni 165.60, szilárd.

Frankfurt, nov. 27. (Zárlat.) 4·2% papir-járadék 101.50, 4% osztr. arany-járadék 103.10 Magyar koronajáradek 98.40, Osztr.-magyar bank 112.50. Déli vasut részvény 17.70. Elbevölgyi vasut —.—, Londoni váltóár 204.36, Bécsi Bankverein 113 20, Villamos-részvény —.—, 3% m. arany kölcsön 87.50, 4·2% ezüst-járadék 101.35, 4% magyar aranyjáradék 100.65, Osztr. hitelint. rész. 209.90, Osztr. m. áll. vasut 148.00, Észak-nyugati vasut 113., Bécsi váltóár 854.25, Párisi váltóár 81.30—, Alpesi bánya-részv. ——, szilárd.

Frankfurt, nov. 27. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 210.70 déli vasut —.—, Disconto Commandit 187.50, berlini Handelsgesellsch. —., harpeni 165.50, Osztr. m. államvasut — —., Laurakohó —.—, német bank 209.75, drezdai bank —.—, olaszjáradék —.—, hibernia —.—, csendes.

Páris, nov. 27. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *3 óra 40 perczkor záródnak:* Osztrák-magyar államvasut —.—, 4% os osztrák aranyjáradék 102.75, 3% os franczia járadék 99.12, Ottomán bank 583, 2½% os franczia járadék 97.95, alpesi bányarészvény —.—, déli vasut 94.— 4% os magyar aranyjáradék 03.20, párisi bankrészvény 10.73, olasz járadék 103.35, Francz a törleszth. jár. —.—, osztrák földhitelintézeti részvény 12.62, török dohányrészvény 348, nyugodt.

London, nov. 27. (Zárlat.) Angol consolok 92·75, spanyol járadék 82.75, 4% os magy. aranyjáradék 102.—, 4% os rupia 65.25, leszámitolási kamatláb 3.50, bécsi váltóár 12.20, déli vasut 4, olasz járadék 102·50, 4% os osztr. aranyjáradék ——, Canada pacific vasut 130·—, ezüst 22.69, nyugodt.

London, nov. 27. Angol consol 92·31.

—

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

Prága, nov. 27. Nyers czukor Aussigban azonnal szállitva 21.30 k., uj campagnera —. k., novemberre-deczemberre 21.30 k., finomitott kész áru Prágában 84 k.

Hamburg, nov. 27. *Kávé* decemberre 27.50 márczius ra 30.—, májusra 29.—, szeptemberre 30.—, filler kilonkint.

Havre, nov. 27. Kávé folyó hóra 33.50 frank, deczemberre 28.25 frank, februárra 34.75 frank, márc.-ra 36.— frank, juniusra 35.50 frank.

Hamburg, nov. 27. Nyerszczukor nomveberre 15.70 novemberre 15.80, deczemberre 15.90, januárra 15.90, februárra 16.—, márczius ra 16.05, áprilisra 16.15, májusra 16.30, juniusra 16.45, juliusra 16.65, augusztusra 16.70, szeptemberre 18— márka.

Hamburg, nov. 27. (Zárlat.) 4·2%-os ezüstjáradék 101.75, sorsjegy —.—, déli vasut 17.85, 4%-os osztrák aranyjáradék 102.60, osztrák hitelrészvény 210.—, osztrák-magyar államvasut 148.50, olasz járadék 103.—, 4%-os magyar aranyjáradék 101.80, csendes.

Boroszló, nov. 27. buza helyben 15.50, sárga buza helyben 15.40, rozs helyben 13.30, zab helyben 13.50, repcze helyben 20.10, tengeri 15.50.

Köln, nov. 27. Olaj 54.—.

Berlin, nov. 27. Buza deczemberre 155·25 májusra 156.25, tartott; rozs deczemberre 139.75, májusra 139.75, tartott; zab deczemberre 128.50, májusra 136.75, tartott; tengeri deczemberre 134.25, májusra 110.25, tartott; olaj deczemberre 48·50, májusra 48.—, gyenge; szesz deczemberre —.—, időjárás: hideg.

Páris, nov 27. *Buza* folyó hóra 21.15, dec.-re 21.30, jan.—áprilra 21.25, márc.—jun.-ra 21.40, tartott; *rozs* folyó hóra 17.50, dec-re 16.85 jan.—áprilra 16·90, márc.—jun-ra 16.75, tartott; *liszt* folyó hóra 29.10, dec.-re 28.70, jan.—áprilra 28.60, márc—jun.-ra 28.65 tartott; *repczeolaj* folyó hóra 54.75, dec.-re 54.75, jan.—áprilra 56.25, máj.—aug-ra 54.—, nyugodt; *szesz* folyó hóra 40.75, dec-re 41.—, jan. áprilra 40.75, máj.—aug.-ra 40.25, nyugodt; *nyers czukor* folyó hóra — — jan.—áprilisra —.—, tartott; *fehér czukor* folyó hóra 25·—, jan.—áprilisra 25.63, márcz.—jun.-ra 25,12 május—augusztusra 26.12, tartott; *finomitott czukor* folyó hóra 95.—, dec.-re 95.50, *időjárás:* hó.

—

UZLETI TUDÓSITÁSOK.

—

A központi vásárcsarnok árai.

Hivatalos árjegyzés (nagyban).

A központi vásárcsarnokban (nagyban) eladott élelmi czikkek ára november 25-én.

Husféle. 100 kkint		Kolbász füstölt g.	130—140 K.
		Sertészsir hordóval	134—136 K.
		100 kl.	
Marhahus hátulja I.	104—108 K.	*Baromfi (élő).*	
„ „ II.	96—104 „		
Birkahus „ I.	74—80 „	Tyúk 1 pár	2.30—2.40
„ „ II.	64—74 „	Csirke 1 pár	1.20—1.40
Borjuhus „ I.	112—120 „	Lud hizott páronkint	12—14.—
„ „ II.	100—112 „	Pulyka 1 pár	—.—.—
Sertéshus I. rend. 1 d.	104—112 „	Rucza hizott 1 pár	5.00—6.00

Vegyes.			*Halféle.*		
Toják (tea) 100 drb.	6.00—7 —	Burg sárga 100 kl.	4.40—5.00		
Sárgarépa 100 kiló	4.00—5.00	Paradicsom érett q.	.— .—		
Bab nagy 100 kiló	26.——36.—				
Paprika I. 100 kiló	100—110.—	Harcsa (élő)	1.80——1.90	kiló	
„ II. „	60—100.—	Csuka (élő)	—.—.—	„	
Vajkösönö kitönkint	1.60—1.80	Ponty dinnai	1.40—2.60	„	
„ „ „	1.10—1.60	Compo	—.—.—	„	
Burgonya rózsa 100 kl.	4.40—5.20	Rák (édesvizi)	—.—. 1 db.		

—

Sertés kereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, nov. 27. Hizott sertésárak: I. *Magyar* elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kgron felüli) 108—110 f. Közép (páronkint 300—400 kgron felüli) sulyban ——— fillér. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 108—110 f. Fiatal közép (páronkint 251—320 klgrig terjedő sulyban) 108—109 f. *Szerbiai:* Nehéz (páronkint 260 klg. felüli sulyban) 106—108 f. Közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) 106—108 f. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 104—106 fillérig.

Sertéslétszám: 1902. nov. 25. napján volt készlet 34557 drb. nov. 26. napján felhajtatott 580 drb, november 26 napján elszállittatott 1056 drb, nov. 27. napjára maradt készlet: 34081, darab. —. A sertésfizlet irányzata: csöndes.

—

Sertés-konzumvásár.

Budapest, nov. 27. (A székes-fővárosi sertésvásár és közvágóhid intézőségének jelentése.) *Felhajtás* összege 1324 drb. Előző napi eladatlan maradvány 219 drb, összesen 1543 drb. Eladatott 760 drb. Eladatlan maradvány 783 drb. A vásár irányzata lanyha. — Következő árak jegyeztettek: *Zsirsertés:* Oreg I-rendű 350 kgon felül 84—58 fillérig, II. rendű 280—350 kgrig 82—86 fillérig, II.-rendű selejtezett ——— fillérig, sülány ——— fill.-ig, fiatal nehéz 300 kgon felül 88—92 fillérig, fiatal közép 220—300 kgrig 80—89 f.-ig, fiatal könnyű 220 kigr 68—82. fillérig, süldő ——— fill.-ig, malacz — fillér-ig Árak mind enlevonás nélkül kilogrammonkint élősulyban.

—

Vágómarhavásár.

Budapest, 1902. november 27. (*Braun* József és Fia szarvasmarha- és birkabizományi czégtől az *Egyetértés* számára.) *Felhajtatott*: 639 drb. magyar ökör, 528 drb. magyar tehén, 113 drb. bika, 108 drb. bivaly, 1111 drb. szerbiai ökör, 238 drb szerbiai tehén, 58 drb. szerbiai bika, 9 drb. szerbiai bivaly. Összesen 3102 drb. vágó marha.

Felhajtás: Minőség szerint. 143 drb. jó minőségű, 2531 drb. közép minőségű es 430 drb. alárendelt minőségű. — *Származás szerint:* 1388 drb. magyar, 1716 drb. szerbiai.

A felhajtás mintegy 1100 darabbal kevesebb volt mint a mult héten, a vásár azonban ismételten nagyon nehézkes hangulatban folyt le, — mivel a mészárosok a husnak gyenge keresletének folytán tartózkodtak a vásárlástól, vidéki vevők pedig csekély számban vettek részt a vásárlásban. Körülbelül 300 darab eladatlanul maradt. Az egységi árak ismételten csökkentek, körülbelül 300 drb. eladatlanul maradt.

Kovetkező árakat jegyeztek: 100 klg. élősulyban (levonás nélkül.)

	Jó	közép	alárendelt minőségű
Magyar hizott ökrökért	66—74	60—64	44—50
Tarka „ „	66—74	62—66	48—52
Magy. legelőn jav. „	54—60	50—54	44—50
Magyar tehenekért	52—58	48—52	42—48
Tarka hizott „	56—64	50—54	44—50
Bikákért	60—66	54—58	46—50
Bivalyokért	40—46	32—36	—
Szerbiai ökrökért	54—62	48—52	40—46

—

Birkavásár.

Budapest, 1902. november hó 24. (*Braun* József és Társa szarvasmarha- és birkabizományi czégtől az *Egyetértés* számára.) — *Felhajtatott*: 2758 drb. magyar birka. A vásár kedvezőtlen irányzat mellett folyt le.

	Árak (levonás nélkül) Fősúlyban (kilónként) Jó	közép	alárend.	Páronként Jó	közép	alárend.
Hizott (kův. ürükért)	42—45	36—40	—	34—39	27—32	—
(leg. jav. birkáért)	34—38	32—36	—	22—29	22—28	12—18
Szerbiai birkáért	—	—	—	—	—	—

—

Heti lóvásár.

Budapest, nov. 27. A Tattersall telepén tartott mai heti lóvásárra fölhajtottak 243 drb. első, 444 drb. másodosztályu, összesen 687 drb lovat, ebből elkelt 328 darab ló.

—

Bécsi szurómarhavásár.

Bécs, nov. 27. (Az *Egyetértés* távirata.) A mai szurómarhavásáron volt: 3842 borju, 2364 élő és 2147 leölt sertés, 581 leölt juh és 445 bárány. A borjuüzlet irányzata nagyon lanyha volt; elsőrendő borjuk 8 fillérrel, középszerűek és silányabbak 10—12 fillérrel olcsóbban keltek, mint a mult héten. Jegyeznek: leölt borjuk 68—90 fillér, párosa 92—102 fillér, legjava 104—112 fillér, kivételesen 116—120 fillér, fiatal sertések 70—86 fillér, leölt hussertések 100—108 fillér, kövér sertések 92—102 fillér, süldők 90—108 fillér, leölt juhok 50—80 fillér kilónként. Bárányok 12—24 fillér páronkint. Mind fogyasztási adó nélkül.

Kivonat a hivatalos lapból.

— November 26. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter Titl János és Wohlmuth Károly kataszteri főmérnököket, a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába való sorolással, felmérési felügyelőkké, a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatósághoz dr. Szemery János pénzügyminiszteri számtisztet és dr. Daróczy Ignácz székelyudvarhelyi pénzügyi fogalmazó gyakornokot pénzügyi fogalmazókká ideiglenes minőségben, a tő- és székvárosi adófelügyelőhöz Kónya János állami végrehajtót végleges minőségben X. fizetési osztályba sorozott állami végrehajtóvá és Dévai József pénzügyi számgyakornokot állami végrehajtóvá a szegedi pénzügyigazgatósághoz ideiglenes minőségben, az eszéki pénzügyigazgatósághoz Eisenbart Rezső végzett joghallgató bizovácz i lakost pénzügyi fogalmazó gyakornokká ideiglenes minőségben, a vukovári pénzügyigazgatósághoz Bertics Jakab végzett joghallgató, nustori lakost pénzügyi fogalmazó gyakornokká ideiglenes minőségben kinevezte — Az igazságügyminiszter Czagány Szilárd rózsahegyi törvény

az éjszakai nyugodalmuk. Szives pártfogásukba ajánlva magamat, maradtam kiváló tisztelettel X., szálló-tulajdonos.

*

— **A kinai császárné zsurja.** Másodizben fogadta minap a kinai özvegy császárné a követségek hölgy-hozzátartozói. A látogatókat egy gőzcsónak vitte a csatornán át a palotába. A császár és az özvegy császárné ülve fogadták a hölgyeket. A császárné beszélt a st.-louisi kiállításról, a csung-csui iskola megnyitásáról és a női nevelés szügségességéről. A császár maga azt a látszatot keltette, mint a ki semmit sem számit és ekként is bántak vele. Sem a fogadásnál, sem az ezt követő lakománál egy szót sem szóltak hozzá. Csak egyetlen kérdéssel fordult hozzá a császárné; azt kérdezte tőle: éhes-e? A császár igenlően bólintott, mire az özvegy császárné intezkedett, hogy elegendő ennivalót adjanak neki. Az a tökéletes semmibevevés, a melyet Kina voltaképpeni uralkodójával szemben tanusitottak és az a nagy respektus, a melylyel a gonoszlelkü özvegy császárné iránt viseltettek, könnyen veszedelmessé válhat, mert még mélyebben aláásha a császár tekintélyét.

*

— **Figyelmeztetés.** A Mascagni második letartóztatása Boston művészköreiben n gy visszatetzést szült. Kérvény kering a városban, a melyben tiltakoznak az ellen az eljárás ellen, a mely Mascagnit érte. Ennek daczára is a maestro, ugy látszik, bizonyos humorral fogadja az ujabb és ujabb letartóztatásokat. A lakása ajtajára ugyanis a következő angol nyelven irt plakátot akasztotta ki: »Figyelmeztetés. Fölkéretnek azok a személyek, akik Mascagni Pietro urat letartóztatni óhajtják, hogy a sorrend megállapithatása végett nevüket előzetesen irják fel egy ivre, hogy szamot nyerhessenek. Kedvezmények ez idő szerint nem adathatnak.«

Az Egyetértés telefonszámai:

Szerkesztőség: 788.
Kiadóhivatal: 706.

Szerkesztői üzenetek.

(Levélben nem válaszolunk, de e rovatban a hozzánk intézett tudakozódásokra készséggel felelünk.)

N. R.-né. *Debreczen.* Az ugynevezett titkos *szépitőszereket* nem ajánljuk. Legnagyobb részük mérget tartalmaz, melyek vagy az életet veszélyeztetik, vagy az egészségre ártalmasok. A tanács, melyet tőlünk az arcz szépitésére vonatkozólag méltoztatik kérni, csak orvosi lehet. Dr. *Weyner* Emil bőrgyógyásznak a szépitőszerekről irt orvosi munkájából idézve, megmondhatjuk, hogy szépségfibákat, szeplőket, vimmedliket, fonnyadt, sárga, rugalmatlan arczbőrt nem pouderek, sminkek és hasonegyebek felrakásával, hanem *hámlasztókkal* kezelnek. A ránczok eltüntetésére sminkeket használnak még ma a laikusok. Sajnos, mert a sminkek csak órákra tüntetik el a barázdákat és ránczokat azok befedésével. Alapos eltüntetésükre effleurage szükséges Hajfestékek ólmot és légenysavas ezüstöt tartalmaznak; az első mérgez, a második rontja a bőrt, töri a hajat és felismerhető. Az egyetlen módja az ősz hajak festésének a *keleti hajfestés*, mely nem ártalmas, a hajnak fényt ad, a mi azt jelenti, hogy annyira természetes, hogy a festett haj a festetlentől meg nem különböztethető.

R. T. *Kossuth* Ferencz irta.

V. K. Köszönjük meleg sorait. A tanitóság mindenkor számithat az *Egyetértés* támogatására.

S. M.-né *Pozsony. Szép karok és szép ujjak* elérése nehéz feladat, de megoldható. Járassa kis leányát meztelen karokkal és meztelen nyakkal, tehát kivágott és rövid ujju ruhában. A karok, a váll és a nyak sokkal szebb formát kapnak igy, mint csukott ruhában. Méltóztasson arra is figyelni, hogy a két váll egyenlő-e. Ha az egyik magasabb, vagy mélyebb, ugy e szerint végeztessen gimnasztikai gyakorlatokat. Ez egyébként normális válaknál is ajánlatos. A fi tal leány karjait csipőre téve emelje és sülyessze lassan, de erőteljesen a vállait. Ezalatt mélyen lélegezzen. Ha az egyik válla alacsonyabb, ugy a gyakorlatokat csak ezzel végezze Igen hasznos a vállak előre- és hátrahajlitása, miálatt mély belégzést végez a mellkas. Szép, formás karok elérésére szintén testgyakorlat szükséges. A kargyakorlatok a következők: a kifeszitett karokat könyökben be- és kihajlitjuk, majd kifeszitve felemeljük és lassan leboczátjuk. Erősebben végezett, nehezebb gyakorlatok leánygyermeknek nem ajánlhatok, mert vastagabb izom képződik, mi által a kar nőies formáját elveszti.

Z. T. Mint a lap fején is láthatja, az *Egyetértés* most 36-ik évfolyamát éli. Mindig független lap volt.

S. F. Sz. *Esztergom.* Igy: színészek-ért.

B. J. 1. Annyi, mintha a rendes katonaságnál szolgálna. 2. Kapható és ha teljes czimét megirja a kiadóhivatal szives készséggel el fogja küldeni.

T. B. I. Sziveskedjék egyenesen a kiadóhivatalnál megujtani az előfizetést, különben nem tarthat igényt a karácsonyi mellékletre és az ujévi ajándékra.

B. G. *Nabród.* 1. Nem okvetlen szükséges, de jó, ha megvan. Az illetékes szolgabirói hivatal utján a belügyminiszterhez kell érte folyamodni. 2. A jelzett iskolánál jobbat nem tudunk ajánlani.

30.129. Közérdekü kérdésekre készséggel válaszolunk a rovatban. Magánlevelet azonban nem irhatunk. Arra nincs érkezésünk.

A szerkesztésért felelős:
Molnár Márton.

Szinházak heti műsora

	M. kir. Operaház	Nemzeti szinház	Vigszinház	Népszinház	Magyar szinház	Uránia
Szombat	A bolygó holland	Hannele	A doktor ur	Az angyos	Nöemancipáció	A háboru
Vasárnap	Tetemre hivás	Egy szegény ifju története / A nagymama	Csókon szerzett vőlegény / A doktor ur	A sárga csiko / Az angyos	A sötét kamra / Nöemancipáció	A háboru

Vizállás, 1902. november 27-én.

Inn:	Czentimtr.
Schärding	+ 15 —
Duna:	
Passau	+ 86 < 2
Linz	— 162 < 2
Becs	— 154 < 4
Komárom	+ 109 —
Budapest	+ 42 > 4
Paks	— 42 > 2
Mohacs	+ 58 > 16
Gombos	+ 96 < 4
Ujvidék	+ 42 < 9
Zimony	+ 32 < 6
Pancsova	— 4 < 5
Drenkova	+ 12 < 8
Orsova	+ 82 < 10
Vág:	
Szered	+ 36 —
Rába:	
Győr	+ 150 > 2
Dráva:	
Bares	— 24 < 6
Eszék	+ 52 < 4
Száva:	
Sziszek	+ 22 —
Mitrovicza	+ 149 < 6

Béga:	Czentimtr.
Kiszető	
Temesvár	— 71 > 29
N.-Becskerek	— 66 > 4
Tisza:	
M.-Sziget	+ 8 > 4
Tekehaza	— 24 < 2
Tisza-Ujlak	— 36 > 2
V.-Namény	— 78 < 3
Záhony (Csap)	— 184 > 10
Tokaj	— 31 > 1
Tisza Füred	— 8 > 6
Szolnok	— 44 > 8
Csongrád	— 139 < 7
Szeged	— 102 < 2
Török-Becse	— 137 < 2
Titel	+ 30 < 5
Körös:	
Sebes: N.-Várad	— 19 —
Fekete: Tenke	— 30 —
Kőrös: B.-Jenő	— 22 < 2
Kettős: Békés	— 6 —
Harmas: Gyoma	— 46 > 2
Maros:	
Arad	— 142 < 10
Makó	— 50 —

Jegyek magyarázata: + null fölött, — null alatt > áradat, < apadat.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

1902. Péntek, november 28-án.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Nincs előadás.

NÉPSZINHÁZ.

Cas nova.

Regényes nagy operette 3 felvonásban, előjátékkal szövegét irta: Faragó Jenő. Zenéjét szerzette: Barna Izsó.

Személyek:

A sátán	Szirmai
A felesége	Kúry K.
Bonaparte	Kovács M.
Berbarina	Harmath I.
Tonina	Delliné S.
Lucy	Káposlnai L.
Casanova Jakab	Nyárai
Mózes	Szirmai
Lia	Kúry K.
Stella	Harmath I.

Kezdete 7 órakor.

VIGSZINHÁZ.

A doktor úr.

Bohózat 3 felvonásban. Irta: Molnár Ferencz.

Személyek

Dr. Sárkány	Góth S.
Puzsér	Heczegüs Gy.
Sárkányné	Csillag T.
Lenke	Varsányi I.
Csathó	Fenyvesi E.
Csereynyés	Szerémy Z.
Bertalan	Tapolczai D.
Marosiné	Nikó L.
Az igazgató	Kazaliczky A

Kezdete ½8 orakor.

URÁNIA.

A haboru.

Kezdete ½8 órakor

NEMZETI SZINHÁZ

Fernande.

Szinmű 4 felvonásban. Irta: Sardou V. Forditotta Paulay Ede.

Személyek

Clotilde	P. Mátyás E.
özv. Senechalné	Helvey L.
Fernando	Török I.
Des Arcis André marquis	Mihályfi
Pomeral	Csaszár
Georgette	Cs. Alszegby I.
Brienne-né	Szacsvaynné
Roqueville	Gyenes

Kezdete 7 órakor.

VÁRSZINHÁZ.

A denevér.

Operett 3 felv. Egy franczia vigjáték után irták Haffner és Genée. Zenéjét szerzette Strauss János.

Eisenstein G	Gábor
Rosalinda	Szoyer I.
Falke	Mihályi
Bünd	Dalnoki
Adél	Szilágyiné
Alfred	Ney B.

Kezdete 7 órakor.

MAGYAR SZINHÁZ

Nöemancipáció.

Énekes bohóság 3 felvonásban. Irta: Szigeti József Zenéjét szerzette Serly Lajos.

Személyek:

Bátori Mihály	Szilágyi J.
Gerőfi János	Mátrai V.
Flóra	Pálma I.
Árpád	Ráthonyi Á
Kaczér Tamás	Faragó O
Keilinger Nep	Szikiai K.
Csonka	Gröth K

Kezdete fél 8 órakor.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató.

Nagymező-utcza 17.

Ma és minden este:

A hárem kalandja

Linke Pál operettje.

Tarka szinpad

Bohózat egy fölolvasásban Irta: Jean Louis, magyarositotta Heltai Hugó,

Éjjeli támadás

némajátékok Paul Martinetti-től. stb.

Az előadás 8 órakor kezdődik.

A télikertben reggel 5 óráig Vörös Elek czigányzenekara hangversenyez.

ROYAL-TEREM

Hétfőn, 1902. évi december hó 1-én, este ½8 órakor

Bertram

Tivadar bayreuthi kamaraénekes

egyetlen hangversenye

Moran Olden

FANNY kamaraénekesnő Berlinből, szives közreműködése mellett

Jegyek **10, 8, 6, 4 és 2** koronáért kaphatók **Rózsavölgyi és Társa** cs. és kir. udv. zeneműkereskedésében, **Kristóf tér 3. sz.** 45062

Czélszerű műhelyalapitás,

amely a közönség nagy előnyére és kényelmére szolgál, a most megnyilt aranymüves és ékszergyártó: Adler J. Dorottya-utcza 10, a hol ugyanis mindennemű módjában van akár átfoglalásokat vagy e szakmába vágó á alakitásokat, sőt javitásokat is azonnal elvégeztetni. 45061

Napirend.

Péntek, november 28.

Naptár, Péntek, november 28. Róm. kath. Rufusz, prot. Ilona, — Görög-orosz (november 15.) Gurász — Zsidó: Marcheschvan 28 — Nap kel 7 óra 9 p. nyugszik 3 óra 5 p. Hold kel 5 óra 14 p. reggel nyugszik 3 óra 13 p. délután.

A kereskedelmi miniszter fogad d. u. 4 órától 5-ig.

A képviselőház elnoke 1 ged délelőtt 9—10 óráig.

A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése 4 órakor.

Az orsz. museum. és könyvtárbizottság közgyülése 11 órakor a Museum disztermében.

Az orsz. régészeti és embertani társulat ülése a Museumban 5 órakor.

A társadalom tudományi társaság felolvasó ülése 5 órakor a kereskedelmi és iparkamara helyiségében.

Kipper Alia zongoraművésznő hangversenye a Royal-ban esti fél 8 órakor.

A téli tálalat a városligeti mücsarnokban nyitva 9—4 óráig.

A *Nemzeti Szalon* Paál László kiállitás látható 9—8-ig Belépő dij 50 fillér.

Nemzeti Muzeum: ásványtár nyitva d. e. 9—1 óráig.

Ellenőrzési szemle a közös hadseregnél a huszárezredekhez a honvédségnél a 15.16-ik gyalogezredhez tartozó legénységgel.

Országos képtár az Akadémiában d. e. 9—1 óráig

Iparmüvészeti muzeum d. e. 9—1 óráig.

Technológiai iparmuzeum d. e. 9—1 óráig.

Mezőgazdasági muzeum (Kerepesi-ut 72. sz.) 9—1 óráig

Kereskedelmi muzeum a városligeti iparcsarnokban d. e. 9—1 óráig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) d. e. 9—1 óráig.

Időjárás.

A m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1902. nov. 27-én regg. 7 órakor.

Európa nyugati felét alacsony és északkeli európát magas levegőnyomás boritja; ennélfogva az idő nyugaton enyhe és csapadékos, keleten pedig hideg és száraz maradt.

Hazánk északi részét kivévc a havazás illetve esőzés általános volt, különösen jelentékeny csapadék esett a Dunántul. A hőmérséklet az ország déli felében a zérus körül ingadozott, az északi felében pedig —16° C-ra is süyedt

Prognozis a következő 24 órára: Hideg idő várható, helyenkint csapadékkal.

Állomások	Légnyomás mm-ben +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szél iránya és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérsék. maximum	Hőmérsék. minimum
Akna-Szlatina	57.8	— 8·8	NE 5	0	—	2	—10
Szatmár	—	—	—	—	—	—	—
Eger	56.9	— 1·4	N 1	0	—	—2	—14
Ungvár	55·9	— 5·7	N 3	0	—	—1	—6
Késmárk	58·6	— 4.5	N 1	8	—	—	—
Arvaváralja	—	—	—	—	—	—	—
Selmecz-bánya	59·2	— 6.8	SW 1	0	—	—2	—7
Budapest	55·8	— 2·4	N 1	0	6	—1	—2
O-Gyalla	56·8	—14·5	—	0	3	—3	—15
Komárom	57·4	—15.4	—	≡	5	—2	—15
Magyar-Óvár	58·6	— 8·6	NW 2	1	7	—3	—9
Sopron	57·5	— 3·0	N 2	4	4	—2	—5
Herény	55.9	— 2.3	N 1	3	12	—2	—4
Keszthely	56·0	— 1.6	—	✕	22	0	—2
Pécs	54.9	— 0·2	—	✕	23	3	—0
Eszék	55·2	— 0·3	NW 2	✕	8	2	—1
Zagráb	57.0	— 1.5	—	✕	17	1	—2
Fiume	58.8	+ 3.9	SE 1	✕	19	8	3
Cirkvenica	52.2	+ 6.0	—	4	28	9	5
Debreczen	54·5	— 5·0	NE 4	4	—	1	—5
Kis-kartall	—	—	—	—	—	—	—
Szolnok	56·0	— 4·8	N 2	2	2	—1	—6
Szeged	54·4	— 1·4	N 3	4	8	2	—2
Arad	54·6	+ 0·6	NW 4	4	6	4	0
Zsombolya	53.8	+ 0·6	NE 2	◯	1	4	0
Temesvár	53.4	+ 1·8	E 2	◯	2	4	1
Versecz	53·5	+ 2·0	SE 2	4	1	8	3
Drenkova	55·9	+ 0·8	SE 2	4	—	6	0
Nagyvárad	55·6	— 3.1	E 1	1	—	2	—4
Kolozsvár	56.5	— 2·8	E 1	✕	1	0	—5
Nagyszeben	54·8	— 3·0	NNW 1	4	—	0	—3
Bécs	57.9	— 6·0	W 1	2	—	2	—6
Salzburg	55.9	— 1·5	S 3	✕	—	0	—6
Klagenfurt	55.8	— 3·0	SW 4	▲	—2	—8	3
Pola	51·7	+ 5·7	E 0	4	16	11	6
Lésina	50·9	+11·3	W 1	4	16	14	9
Hamburg	57·4	— 1·2	SSW 1	4	—	—	—
Berlin	55·5	— 0.2	NNE 2	4	—	—	—
Zürich	54.6	+ 6.3	NW 2	4	5	—	—
Biarritz	—	—	—	—	—	—	—
Nizza	50·8	+7.5	NE 1	2	—	3	6
Paris	52.6	+ 7.2	S 1	8	2	9	7
Christiánsund	52·2	+ 5·7	NW 1	4	—	—	—
Stockholm	57·6	+ 1·7	NE 4	4	—	—	—
Szent-Pétervár	63.6	—17·0	E 1	0	—	—	—
Varsó	61·7	— 8.2	E 1	4	—	—	—
Moszkva	62·8	—13.5	S 1	4	1	—	—
Kiev	60·2	— 6·8	SE 2	4	—	—	—
Sarajevo	—	—	—	—	—	—	—
Sulina	55·1	— 1·7	S 1	4	—	5	—6
Szófia	55.8	— 0·4	S 1	✕	—	6	—1
Athen	53.1	+14.0	SE 2	1	—	15	10
Torino	55.6	— 0·8	SE 4	≡	—	1	—1
Firenczé	51.9	— 5.2	W 2	4	—	10	—4
Roma	52 3	+ 9·0	S 1	4	—	14	8
Napoly	52·3	+10·5	EN 1	0	—	14	10
Brindisi	52 3	+11.2	W 1	1	—	16	10
Palermo	55.5	+14·1	ESE 3	≡	—	19	12
Malta	—	—	—	—	—	—	—

A szélirányok jelölése: N = észak, E = kelet, S = dél, W = nyugot. Felhozet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhös, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, ◯ = eső, ✕ hó, ≡ = köd, ▽ = zivatar.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései.

1902. november 27.

A) Árutőzsde.

I. Gabonanemüek. — Árak készpénzben 50 kilogrammonként.

a) Készáru

A minőségi suly hektoliterenként és kilogrammonként.

Buza		76	77	78	79	80	81
Tiszavidéki	régi	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	új	— —	— —	7 80 8 —	7 85 8 10	7 95 8 15	8 10 8 30
Fejérmegyei	régi	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	új	— —	7 75 7 85	7 80 7 95	7 80 8 05	7 90 8 10	8 05 8 25
Pestvidéki	régi	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	új	7 70 7 80	7 80 7 95	7 85 8 —	7 85 8 05	7 95 8 10	8 10 8 25
Bánsági	régi	7 50 7 70	7 70 7 80	7 85 7 95	7 90 8 —	— —	— —
	új	— —	— —	— —	— —	— —	— —
Bácskai	régi	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	új	7 80 7 95	7 90 8 05	8 05 8 10	— —	— —	— —

	Származás, nem és minőség	Árfolyam kor.-tól	Árfolyam kor.-ig
Rozs	Elsőrendű	6.60	6.75
	Középminőségű	6.40	6.60
Árpa	Takarmány elsőrendű	5.70	5.90
	„ másodrendű	5.50	5.60
	Sörfőzésre tiszavidéki	—.—	—.—
	„ felső-magyarországi	—.—	—.—
	„ dunántuli	—.—	—.—
Köles	—	5.80	6.—
Zab	Elsőrendű	6.55	6.65
	Középminőségű	6.40	6.50
Tengeri	Belföldi új	6.65	6.75
	Cinquantin	—.—	—.—
	Fehér	—.—	—.—
Repcze	Kaposvár	10.—	10.50
	Bánsági	—.—	—.—

b) Határidőre.

	Határidő	Árfolyam pénz	Árfolyam áru
Magyar buza	1902 okt.	—.—	—.—
Buza	1902 november	—.—	—.—
	1902 december	—.—	—.—
	1902 május	—.—	—.—
	1902 november	—.—	—.—
	1903 április	7.68	7.69
Rozs	1902 november	—.—	—.—
	1903 április	6.69	6.70
Tengeri	1902 junius	—.—	—.—
	1902 augusztus	—.—	—.—
	1902 okt.	—.—	—.—
	1903 május	5.79	5.80
Zab	1902 november	—.—	—.—
	1903 április	6.37	6.39
Káposztarepcze	1902 augusztus	11.45	12.05

II. Különfele termenyek (készáru).

		Szarmazás, nem és minőség	Árfolyam rész	Árfolyam áru
Ingyen hordó 50 kilogrammonként	Disznózsir	Budapesti	65.50	66.—
		Vidéki	—.—	—.—
50 kilogrammonként	Szalonna	Magyar, légenszáritott, vidéki	—.—	—.—
		Városi, légenszáritott, 4 darabos	52.—	52.50
		„ „ 3 „	54.—	54.50
		Füstött	—.—	—.—
Zsákkal együtt, göngysuly, tiszta suly helyett. Minőség 500 grammonként.	Szilva	Boszniai, 1902. évi szokvány-minőség	13.25	13.75
		„ „ „ 100 darabos	14.50	14.75
		„ „ „ 86 „	18.50	19.—
		Szerbiai, 1902. évi szokvány-minőség	12.—	12.50
		„ „ „ 100 darabos	13.75	14.—
		„ „ „ 85 „	18.—	18.25
Ingyen hordó 50 kilogrammonként	Szilvaiz	Szlavoniai	17.75	18.—
		Szerbiai	15.75	16.—
50 kilogrammonként	Heremag		kor.-tól	kor.-ig
		Luczerna magyar 1902. évi	58.—	60.
		Lóhere apró-szemű 1902. „	55.—	60.—
		„ középszemű 1902. „	61.—	63.
		„ nagyszemű 1902. „	65.—	68.

B) Értéktőzsde.

Kamatláb %	ÉRTÉKPAPIROK	Utolsó árf. pénz korona-ért.	Utolsó árf. áru korona-ért.
	Az I—IV. alatti jegyz. értékpap. árfolyama 100 kor. kézi értendő, ha korona-ban, o. é.-re vagy ezüstre szól: 50 frt.-kent, ha arany-frt.-ra vagy pengő pénzre szól; 100 márkánként, ha márkara szól: 100 frankonként, ha frankra szól.		
	I. Államadosság.		
	a) Magyar államadosság.		
4	Aranyjáradék, 100, 500, 1000 aranyfrt. névért drbokban, adómentes 50 aranyfrt.-onként	120·35	120.85
4	Aranyjár., 10.000 aranyforint névért. darabokban, adómentes, 50 aranyforintonként	—.—	—.—
4	Aranyjárad., adóm., 50 ar. frtként, nov. köz.	120.35	120.85
8½	Koronaértékü járadék, adómentes	90.10	90.
4	„ „ „ „	97 75	98.15
4	„ „ „ nov. köz.	—.—	—.—
4	„ „ „ nov. vég.	97.70	97.9
4½	1876. kel. vas, államk. ar. frtban 50 ar. frtként	—.—	—.—
4½	1889. államvasaranyk., adóm., 50 ar frtként	—.—	—.—
4½	1889. évi államvasuti ezüstkölcsön, adóm.	—.—	—.—
5	Államkölcs. ötvös-kupuczéljára, arany adóm.	86.—	87.—
—	1870. évi nyer.-kölcsön, 100 frt. drb = 200 K.	199.50	202.50
—	1870. évi nyer.-kölcs. 50 frtos drb = 100 K.	199.50	202.50
4½	Magy. regale kártalanitási kötvény ad m.	—.—	—.—
4½	Horvát-szlavon kártal. kötvény adómentes	100.50	101.50
4	Magyar földtehermen. kötvény adómentes	98 —	99.—
4	Horvát-szlavon „ „ „	98.	99.—
4	Tiszta-szegedinyer.-kölcsön, adóm., 200 K.	156.50	159.75
4½	Horvát szlavon kelet. földvall.-ált. kötvény...	100.75	101.—
	b) Osztrák államadosság.		
4 7/10	Egyesitett járadék papirban, febr.-aug.	100.25	101.25
4 2/10	„ „ „ máj.-nov.	100.75	101.25
4 2/10	„ „ ezüstben, jan.-jul.	100.50	101.—
4 2/10	„ „ „ ápr.-okt.	100.50	101.—
4	Aranyjár., adóm., arany frtban 50 ar. frtként	120.50	121.50
4	Koronaértékü járadék	100.—	100.50
3 9/10	Államsorsj. 1864. évből, 250 frt p. p. 50 frt p. p. frtként	95.—	97.
4	Államsorsj. 1860. évből 500 fr. o. é. = 1000 K.	151.50	152.50
4	„ 1880. „ 100 „ „ „ = 200 „	182.—	183.—
—	„ 1864. „ 100 „ „ „ = 200 „	252.—	256.—
—	„ 1864. „ 50 „ „ „ = 100 „	252.—	256.—
	II. Más közkölcsönök.		
6	Bolg államv. zálogk., aranyban, 50 ar. frtként	107.—	108.—
4	Bosnyák-herczegov. orsz. kölcs. 1895. évből	93.—	94.
4½	Bosnyák-herczegov. orsz. vasutik. 1898 évből	99 80	100.80
4½	„ „ „ „ „ „ 1902. „	99.50	100.50
4½	Budapest sz.-főv. kölcsöne, adóm. frtban	100.—	101.—
4	„ „ „ „ „ „	95.75	96.25
4	Tem.-bégavölgy. ivi vizszabályozási társ. kölcs.	97.50	98.50
	III. Záloglevelek közkölcsön-kötv.		
	a) Budapesti intézetek kibocsátásai.		
4½	Belvarosi takarékpénztár részvénytárs. —	100.50	101.50
4½	Egyes. bpesti főv. tpénztár frtban v. kor.-ban	100.75	101.75
4	„ „ „ „ „ „ —	96.50	97.50
6	Egyes. téglaés cementgyárrt. elsőbbs. kötv.	102.—	103.—
4½	Ganz és társa vasöntöde és épgyárrt. k.-ötv.	100.—	101.

Kamatláb %	ÉRTÉKPAPIROK	Utolsó árf. pénz korona-ért.	Utolsó árf. áru korona-ért.
4	Magyar-gácsországi vasut I. kibocsátás frtban	108.25	109.25
5	„ „ „ „ II. „ „	108.25	109.25
4	„ „ „ „ III. „ „	97.50	98.50
5	Magy. nyugoti v. (szivár-gyor-graczi vonal) „	108.25	109.25
5	„ „ „ „ 1874. kibocsátás „	108.25	109.25
4½	M. vasutiels. köles. ter. czélra, arany, 100 márkként	—.—	—.—
4	Osztr.-m. allamv., 1883 aranyban 100 márkként	—.—	—.—
3	„ „ „ „ X. kib. 1889, „ 100 frkként	—.—	—.—
4½	Torontáli helyi érdekü vasutak	96.25	97.25

Az V—XIV. alatt jegyzett értékpapirok árfolyama drbonként koronában értendő

Oszt. 1901. évre kor.	ÉRTÉKPAPIROK	Utolsó árf. pénz kor.-ban	Utolsó árf. áru kor.-ban
	V. Bankok részvényei		
		Befizetés	
14	Angol-osztrák bank	240	269.— 270 —
—	Bpesti bankegyesület részvénytársaság	200	80.— 85.—
20	Első magyar iparbank	300	315.— 320.—
9 6·40	Fiumei hitelbank	160	138.— 142.—
7.50	Budapesti giró- és pénztár-egylet	200	—.— —
10	Hazai bank-részvénytársaság	200	210.— 212.—
—	Hermes magyar általános valtőzlet rt.	200	200.— 205.—
15	Horvát kereskedelmi bank	240	—.— —.—
30	Horvát leszámitoló bank	400	—.— —.—
11	Horvát szlavon országos jelzálogbank	200	234. 235.—
20	Magy. agrár- és járadékbank részv.-t.	400	420.— 430.—
30	Magyar általános hitelbank	400	—.— —.—
30	„ „ „ nov. köz.	400	700 50 701.—
0	Magy. ipar- és kereskedelmi bank r.-t.	200	—.— —.—
0	„ „ „ „ nov. köz.	200	19.— 21.—
25 fra.	Magyar jelzáloghitelbank	240	—.— —.—
25 frc.	„ „ „ nov. köz.	200	457 467.50
30	Magyar kereskedelmi reszvénytársaság	400	465.— 470.
118	M. kir. szab. osztálysorsjáték r.-társ.	500	1630.— 1660.—
22	Magyar leszámitoló és pénzváltó bank	400	—.— —.—
22	„ „ „ „ nov. k.	400	438.— 439.—
55	Magyar takarékp. közp. jelzálog-bankja	1000	995.— 1015.—
28	Osztrák hitelintézet	320	—.— —.—
28	„ „ „ nov. v.	320	665 - 665.50
6860	Osztrák-magyar bank	1400	1550. 1560.—
140	Pesti magyar kereskedelmi bank	1000	2580.— 2595.—
26	Unionbank	400	528.— 530.—
	VI. Takarékpénztárak részvényei.		
12	Belvárosi takarékpénztár	200	200.— 208.—
—	Budapest III. kerületi takarékpénztár	100	—.— —.—
12	Budapest-erzsébetvárosi takarékpénzt.	200	193.— 196.
24	Bpesti takarékp. és or z. zálogói rt	400	403.— 406.—
120	Egyesült bpesti fővárosi takarékpénzt.	600	2210 — 2230.—
50	Magyar általános takarékpénztár	500	572.— 577.—
77	Magyar orsz. kozponti takarékpénztár	600	1415.— 1425.—
800	Pesti hazai első takarékpénztár-egye.	2000	16775.— 168 0 —
	VII. Biztosító társaságok részv.		
24	Első biztosito társaság	400	425.— 435.—
28	Kelet élet- és járadék biztositó intézet	400	580.— 590.—
320	Első magyar általános biztositó rt.	2000	6325 — 6375 —
12	„Foncière", pesti biztositó intézet	200	198 — 201 —
16	Magyar jég- és viszontbiztositó rt.	200	294. 298.—
6	„Nemzeti" baleset biztositó részvényt.	200	179 — 184.—
75	Pannonia viszonybiztositó intézet	600	1475.— 1500.—
	VIII. Gőzmalmok részvényei.		
0	Concordia-gőzmalom részvénytársaság	200	180.— 190.—
50	Első budapesti gőzmalom részvényt.	500	1025.— 1050.—
20	Erzsebet-gőzmalom-társaság	400	410.— 420 —
0	Luiza-gőzmalom részvénytársaság	320	216.— 220.—
32	Pesti hengermalom-társaság	800	779.— 784.—
—	Pesti molnár- és sütők gőzmalom rt.	400	400.— 400.—
20	Pesti Victoria-gőzmalom	300	355.— 360.—
	IX. Bányák és téglagyárak részvényei.		
5	Budapest szentlőrinczi téglagyár	20	300.— 305.—
—	Egyesült téglaés czementgyár rt.	200	—.— —.—
10	Északmagyar. egyes. k. szénb. és iparv.	200	199.— 202.—
10	Eszt rgom-és szászvári kőszénbánya rt.	200	195.— 198.—
14	Felsőmagyarorsz. bánya és kohomű rt	200	269.— 274.—
—	„István" téglagyar részvénytársaság	200	60.— 60.—
11	Kis-sebesi gránitkőbányák részvt.	200	260 — 265 —
—	Kőbányai gőzteglagyár részvénytars.	520	730.— 750.—
15	Kőszénbánya és téglagyár részvényt.	20	355 — 360.—
—	Le ihner rakosi téglagyár reszvényt.	200	—.— 150.—

Használt és uj
pénz-szekrények
rendkivül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban **Budapesten, V., Bálványutcza 6. sz.**

Fonograf okt. 10.
Csütörtökön megy levél. 1447

Házasság
czéljából megismerkedni óhajtok intelligens, jobb társadalmi állásban levő férfival. — Én barna árva leány vagyok és 180 000 koronás örökségemet jövő hóban veszem föl. — Teljes czimmel ellátott leveleket »Árva leány« jelige alatt a kiadóhivatal továbbit. Legmélyebb titoktartást igérek. Közvetitést mellőzök. 1439

Egy zongoramester kerestetik egy éjjeli üzletben Majorossi Jánosné Nagybecskereken. 45065

Uraim
én egy 20 éves háziasan nevelt fess barna falusi leány vagyok és még ez ideig férjhez menni nem óhajtottam. Most férjhez óhajtanék menni kivételesen olyan jó módu éltesebb urhoz, ki a boldog jövőt óhatja, komoly ajánlkozónak kivánatára fényképemet is elküldöm. Leveleket »Komoly leány« czimmel a kiadóba kérek. 1446

Bognár,
fiatal, nőtlen, szorgalmas, józan életű ajánlkozik udalomba, vagy nagyobb gazdaságba havi fizetésre vagy conventióra. Czim: Balog István Bécsi-ut. 191 1428

Uj butorok
részletre kaphatók, vagy régi butorokért cseréltetnek be VII., Erzsébet-körut 12., a jobboldali udvarban. 44983.

Oklev. német gyermekkertésznő
kézimunkákban jártas, kitünő gyermekápolónő, igen megbizható kisebb gyermekek mellé, 180 frt. évi fizetés; **német**
bonne,
gép és ruhavarrásban jártas, háztartásban is segit, 150 frt évifizetés; továbbá **német**
játszótársak,
14—15 éves leányok, 40 frt évifizetés, állást keresnek Pfeiffer Ferencz ügynöksége által, Budapest, József-körut 24. I. emelet. 1448

Surányi
szaloncukorka
legfinomabb minőségben 1 kg. 4 kor., 2 kg. 7 kor., 4 kg. 12 Kor. bérmentve utánvétel mellett. Finom, friss **tea-sütemény** is kapható 45055
Surányi czukorkagyár
Nagy-Surány, Nyitramegye.

VII. Erzsébet-körut 12.
1 nagy üzethelyiség kirakatai és nagy pincehelyiséggel 1400 forintért azonnal vagy február 1-ére kiadó. Ugyanott teljes lakberendezések valamint egyes asztalos kárpitos butordarabok csodálatosan olcsó áron kaphatók. Üllői-ut 25. szám. 44984

Baromfi- és tojás
szállitásra keresek nagyobb házat a fővárosban tartós időre. Czim a kiadóhivatalban. 1441

Alkalmi vétel.
Arany- ezüst- és brillians-ارمك, női és férfi órák, 12 prob ezüst evőeszközök, női ار. láncokban és igazi gyöngyökkel. Vidékről megrendelések is leitkismeretesen eszközöltetnek **Kohn Ede Társánál városház-u. 6** (volt granátos utca.) **Veszünk** régi és uj arany és ezüstemmel tárgyakat teljes értékben, elzálogositott tárgyakat discretio mellett rendezünk.

Ingyen villamos világitás,
telefon és házi sürgöny és villámhárító szerelési czikkekről árjegyzéket, berendezésekről költségvetést küld
id. Rieder Ottó
villam-műszaki intézet berendezési vállalat
IV., Irányi-utcza 20. sz. Király-bazár.
Szakszerű kivitel. Megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.
45044—II.

KÉZIMUNKÁK
fürdő-, köttő-, hergelő-pamutok és selymek, nemkülönben himző-czérnák rendkivül nagy választékban, szabott gyári áron kaphatók
BERCZI D. SÁNDOR
kézimunka nagykereskedése 4471
Budapest, Király-u 4
264 oldalu képes árjegyzékemet 2065 eredeti kézimunka-rajzzal ingyen és bérmentve küldöm.
Viktória himző pelerinek 6 kor. Point Lacemunkák és ahhoz tartozó összes anyagok rendkivül nagy választékban vannak raktáron. Mintákkal szivesen szolgálok.

Kitünő friss fejős tehenek
minden mennyiségben olcsó árban kaphatók. Előleges jelentés után nálam mindenkor megtekinthetők kötelezettség nélkül. Vevő tetszés szerint választhat
HENRIK IGNÁCZ FIA
Szalónak (Vas m.) 45078

Használt urasági **BUTOROK,**
perzsa szőnyegek, • antik-képek,
garniturák, függönyök, csillárok, órák feltünő olcsó árban kapható az állandó
Butor-Kiállitásban
Budapest, Ujvilág-utcza 21.
Telefonszám 17—77

Neustein Fülöp cukrozott hashajtó labdacsai
(NEUSTEIN Fülöp ERZSÉBET vásárcsarnok).
E pillák hasonló készitményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az ulletsi szérvek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyengéden hashajtók, vérfiszitásnál, egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pillák.
SZÉKSZORULÁS
a legtöbb betegségek forrása ellen. Czukrozott külsejük végett még gyermekek is szivesen veszik.
Egy 15 pilla at tartalmazó doboz 30 fill., egy tekercs, mely 8 dobozt, tehát 120 pillát tartalmaz, csak 2 korona.
SZENT LIPÓT PLANKENGASSE 6 WIEN
Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan **Neustein Fülöp hashajtó labdacsait.** Valódi csak, ha minden dobozt törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót" és **Neustein Fülöp gyógyszerész** aláirásával van ellátva. A kereskedelmi törvényszékileg védett czégmagjaink aláirásunkkal vannak ellátva.
Neustein Fülöp
gyógyszertára a „Szent Lipót" hoz Bécs, I., Plankengasse 6. Főraktár Magyarország részére Török József gyógyszertára Budapest, VI., Király-utcza 12., és Andrássy-ut 26. 44717

Legjobb a dr. Forti-fele **SEBTAPASZ.**
Forti László eredeti gyártmánya.
Rendkivüli gyógy- és fájdalomcsillapitó hatása mindennemű **sebeknél, egyeseknél daganatoknál** stb. Azonnal csillapitja a fájdalmat, oszlatja a daganatot és rögtön gyógyitja a sebet anélkül, hogy vágni kellene. **A női emlőgyulladásnál** biztos eredménnyel alkalmaztatik.
Ára 2 korona, kisebb 1 korona és a legkisebb 70 fill. Kapható a gyárban, **Forti László** Budapest, II. ker., Iskola-utcza 24. szám és a főraktárban Budapesten. **Török József** gyógytárában, Király-utcza 12., valamint **Budapesten minden** és a vidéken a nevezetesebb gyógytárakban.
VÉDJEGY SCHUTZ-MARKE
Az eredeti dr. Forti-féle sebtapasz külső csomagolásán, mely **F. L.** betűvel van lepecsételve az itt is látható védjegyet, sajátkezű aláirásával a budapesti kereskedési és iparkamarának 6080/1899. sz. végzésével megerősitette. A számtalan értéktelen és ártalmas utánzatok arra inditottak, miszerint az utánzó ellen a törvényes lépéseket megtegyem. Aki egy olyan tapaszt bekül, amely fönti aláirással és védjegyével ellátva nincs, jutalomban részesül, mert a tapaszhamisitókat folytonosan törvényileg üldözöm.
Forti László

BUDAPEST
Főüzlet: Kossuth-Lajos-utcza 1. szám.
Fióküzlet: Fazekas-tér 3. szám.
Pozsony, Lőrinczkapu-utcza 5. szám.
45082

FÉRFIAK ÉS NŐKNEK
legmagasabb heveny és idult folyásoknál befecskendezés nélkül a legbiztosabb gyógyszerünk 2 45085
„Sanid labdacsok"
bizonyitják. Egy doboz 100 labdacs tartalommal és pontos használati utasitással 6 kor. Vidékre megnevezi mellé 1 diszkréten küld a
„Magyar Király" gyógyszertár
Budapest, V., Marokkói-utcza 2 és sz. (Erzsébet-tér sarok.)

Makulatura
tiszta felvágatlan állapotban kapható a kiadóhivatalban.

SZŐLŐOLTVÁNYOK
szokvány minőségben és európai nemes, gyökeres és sima vesszők mélyen leszállitott árakon.
Oltványok ezre 90—100 forint.
Mindenik a legkiválóbb bor- és csemegefajokból, fajtaszám, teljes jótállással. Ha a szállitmány a megrendelésnek meg nem felelne, úgy az oda- és visszaszállitási költségek, valamint a megrendelő által kifizetett összeget hiány nélkül azonnal visszafizetem. Igy mindenki ebbeli szükségletét az én költségemen házához szállitva tekintheti meg.
ELŐKERITÉS.
Gleditschia csemeték és magvak.
Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövény növény. Az az egyedüli, melyből olyan örökös kerités nevelhető párév alatt, rendkivül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át, u. p. hogy a bekeritett részek teljesen kulcsosalzárhatók. **Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasitás mellékeltetik.** Bővebb tájékozás végett szines fénynyomatu diszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kivül egy oly könyvet kap ezzel, ki czimét egy levelezőlapon tudatja, mely nincsen az a ház vagy család, a hol annak tartalmát haszonra ne forditanák, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Igy még azoknak is érdekében áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.
Diócseme ék Kétéves, óriási jövedelmet biztositó voltánál fogva ennek tenyésztése majd minden gazdaságban az utóbbi időben rendkivül elterjedt.
Czim: »Érmelléki Első Szőlőoltvány-Telep« Nagy-Kágya, u. p. Szeke vhid. 44790

Az ATHENAEUM irodalmi és nyomdai részvénytársulat kiadásában megjelent:
SZÁZ EV A MAGYAR MŰVÉSZET TÖRTÉNETÉBŐL.
Irta
SZANA TAMÁS.
235 szövegképpel és 30 műmelléklettel.
Ára diszkötésben 40 korona.
E diszmű 120 legjelesebb festészünk és szobrászunk életét és munkáit mutatja be.
Kapható a kiadótársulatnál BUDAPEST, VII. ker., Kerepesi-út 54. sz.

Színházi diszletek

Sternberg Ármin és testvére cs. és kir. udvari hangszergyár
Központi főraktárban: **BUDAPEST, Kerepesi-ut 36. sz.**
cimbalmok

szép, erőteljes és csengő hanggal kaphatók 35 frttól feljebb 500 frtig.
Külön **zongora termek**: hol a leghirnevesebb zongorák jutányosan beszerezhetők: Kossuth Lajos-utcza 22. sz. (Károly-körut sarok) Zenepalota. dij-Árjegyzék egészen bérmentes.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönőirat folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.
Rendelő intézet Budapest n, VI., Andrássy-ut 24. Opera mellett.
Titkos betegségeket,
hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőzés utóbajait, az elgyengült férfierőt, megömléseket, a bujakórnak utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bármennyire is idült, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és bőrbetegségeket gyógyit uj gyógymód szerint biztos sikerrel, gyorsan és alaposan
Dr. GARAI ANTAL
orvos, sebész, szülész és szemész tudor, volt csász. és kir. oszt.-főorvos. 43905
Rendel: naponta 10 órától d. e. egész 4 óra délutánig, este 7 órától 8 óráig. Díjazott levelekre a legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.
Nőknek külön váróterem.

A bosznia-herczegovinai államvasutak forgalmi kimutatása
902. november haváról. A forgalomban levő vonalak hossza 770 km.

Időszak	Szállittatott		Bevétel	Összehasonlitva az előző 1901. évről	
	személy	teher tonna		bevétel	különbözet
			korona értékben		
1902. jan. 1-től szep. 30-ig	1091816	630871	5167170	4982170	184496
1902. okt. 1-tol 31-ig.	127356	1013 6	82.056	762914	59142
Összesen:	1219172	7322.7	5989226	5745058	243638

Sarajevo, 1902. november 11 én. ***Az igazgatóság.***

Nincs többé ASTHMA.
Pillanat alatt megszüntetheti. Kitüntetések 100,000 frank, arany és ezüstérmek, hors concours. **Felvilágositást ingyen és bérmentve küld a Dr. CLERY, Marseille** (Franczaország)

90%-áig a napi árfolyamértéknek **pénzelőlegek** bármely ujabb kölcsön adatik vagy a régi ujra megvásároltatik és cserélhető havi részletfizetés mellett. **Visszavételek.** **FLEISIG SÁNDOR** bankház Budapest, Erzsébet-körut 2. sz. 43095

Kad. M. WEISS
BÉCS, 42901
I., Neuer Markt 8.
osztrák császári
és Luxenburg nagyhercegségi udv. szállitó. Ő felsége a württembergi királyné udv.

Remekvetel ingyen.
Párisi füzök (cofrei)
12 éremmel kitüntetve.
Postai szállitási dijtól eltekintve.

Nemzeti irodalmunk legértékesebb alkotásait, a magyar irodalom főmüveit

Magyar Remekirók

FRANKLIN-Társulat kiadása

ezim alatt egyöntetű szép kiadásban, 55 kötetben, diszes vászonkötésben adja közre a Franklin-Társulat.

Tartalmazza:

**Arany János*	Kisfaludy Károly
**Arany László*	Kisfaludy Sándor
Balassa Bálint	Kölcsey Ferencz
**Bajza József*	Kossuth Lajos
Berzsenyi Dániel	Madách Imre
Csiky Gergely	Mikes Kelemen
Csokonai V. M.	Pázmán Péter
**Czuczor Gerg.*	Petőfi Sándor
Deák Ferencz	Reviczky Gyula
Eötvös József br.	Széchenyi István gr.
Fazekas Mihály	**Szigligeti Ede*
**Garay János*	Teleki László gr.
Gyöngyösi I.	**Tompa Mihály*
Gvadányi József	**Vajda János*
Kármán József	**Vörösmarty M.*
Katona József	Zrinyi Miklós
Kazinczy Fer.	művelt.
**Kemény Zsigm.*	
Népies lyra	Népballadák
	Kuruczköltészet

* A csillaggal jelzett remekirók kiadási jogát a Franklin-Társulat magának szerződésileg biztositotta, úgy hogy azt más kiadó ki nem adhatja, ezen irók művei más versenygyűjteményben meg nem jelenhetnek.

A Franklin-féle **Magyar Remekirók** 55 testes kötete fel öleli a legbecsesebbet, mit a magyar szellem teremtett és *hivatva van arra, hogy minden családi könyvtár gerince legyen.*

A Franklin-féle **Magyar Remekirók** kiállitása méltó a nemzeti mű jelentőségéhez. Kötése pályanyertes, művészi, erős angol vászonkötés; a papirja famentes, soha meg nem sárguló; betűi külön e czélra készültek.

A Franklin-féle **Magyar Remekirók** öt kötetes sorozatokban jelenik meg: minden félévben egy-egy öt kötetből álló sorozat.

A Franklin-féle **Magyar Remekirók** előfizetőinek külön kedvezményképen a tavaszszal megjelent uj magyar **Shakspere-kiadás, 6** vaskos kötetben, diszkötésben **20 korona** — kivételes árban szállittatik, holott e kiadás bolti ára 30 korona; az eddig forgalomban volt Shakspere kiadás 100 koronába került. — Legkiválóbb költőink remekforditásaiban közli Shakspere remekeit e kiadás, névszerint Arany János, Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Lévay József, Arany László, Rákosi Jenő, Győry Vilmos átültetésében. Ez az egyetlen teljes magyar Shakspere, és értékes kiegészitője a **Magyar Remekirók** gyűjteményének. Megrendelhető a **Magyar Remekirók**-kal egyidejüleg.

A Franklin-féle **Magyar Remekirók** 55 kötetnyi teljes gyűjtemény ára 220 korona, mely összeg havi részletekben törleszthető; a hat kötetes teljes Shakspere kedvezményára 20 kor. a **Remekirók** előfizetőinek, ha a két mű együttesen rendeltetik meg.

Sajtó alá rendezik és az illető iró életét és munkáinak jellemzését felöleló bevezetéssel ellátják:

Alexander Bernát
Angyal Dávid
Badics Ferencz
Bánóczi József
Beöthy Zsolt
Berzeviczy Albert
Bayer József
Endrődi Sándor
Erődi Béla
Erdélyi Pál
Ferenczi Zoltán
Fraknói Vilmos
Gyulai Pál
Heinrich Gusztáv
Koroda Pál
Kossuth Ferencz
Kozma Andor
Lévay József
Négyessy László
Rákosi Jenő
Riedl Frigyes
Széchy Károly
Széll Kálmán
Váczy János
Vadnay Károly
Voinovich Géza
Zoltvány Irén

E fényes névsor biztositékot nyujt arra nézve, hogy a Magyar Remekirók megbizható szövegét adja a fölvett munkáknak, s hogy minden életrajz önálló becsü munka lesz.

A Franklin-Társulat által kiadott **Magyar Remekirók**

II. sorozata

épp most jelent meg, és a következő köteteket tartalmazza:

Arany János munkái II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Riedl Frigyes.*

Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Kossuth Ferencz.*

Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Koroda Pál.*

Szigligeti Ede szinművei I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Bayer József.*

Vörösmarty Mihály munkái II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Gyulai Pál.*

A tavaszon megjelent I. sorozat pedig az alábbi öt kötetet adja:

Arany János munkái I. Sajtó alá rendezte *Riedl Frigyes.*
Vörösmarty munkái I. Sajtó alá rendezte *Gyulai Pál.*
Tompa Mihály munkái I. Sajtó alá rendezte *Lévay József.*
Garay János munkái. Sajtó alá rendezte *Ferenczi Zoltán.*
Csiky Gergely szinművei. Sajtó alá rendezte *Vadnay Károly.*

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés, valamint a Franklin-Társulat Budapesten.

Magy. kir. államvasutak
95281/902 szám.

Pályázati hirdetmény.

Alulirott igazgatóság a magy. kir. államvasutak műhelyeiben 1903 és 1904 években szükséges zöld szinű (csattyán-maroquin) bakbőrök szállitására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A pályázat tárgyát képező bőröket feltüntető ajánlati űrlap, valamint a szállitásra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező részletes módozatokat tartalmazó ajánlati elhivás valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alulirott igazgatóság »Anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál« (Budapest, VI., Andrássy-ut 73 sz. II. emelet, 46 ajtószám) dijtalanul kapható.

Az előirt módon kiállitott, ivenkint egy koronás m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok a 60 filléres okmánybélyeggel ellátott és aláirt ajánlati felhivással együtt, lepecsételve legkésőbben f. évi deczember 11-ének déli 12 óráiig a fentemlitett szakosztálynál benyujtandók, vagy posta utján odaküldendők. Az ajánlat boritéka e feliratt al látandó el: »Ajánlat 95281/902 számhoz« Bánatpénz gyanánt az ajánlandó bőrök egy évi értékének 5%-a legkésőbben folyó évi deczember hó 10-ének déli 12 óráiig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál, akár készpénzben akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyujtott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek nem az előirt módon érkeznek, vagy a melyek az aláirandó ajánlati felhivás nélkül nyujtatnak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1902 évi november hóban.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.
(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Titkos betegségek
gyógyitására legjobban ajánlható 26 éven át szerzett kórházi és magánorvosi tapasztalatai alapján
Dr. KAJDACSY
v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.
Biztos sikerrel rövid idő alatt gyógyit: hugycsőfolyást, hólyagbajt, sebeket, syphilist, bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is electro Massage vagy Psyhrophor által. Önfertőzést és annak utóbajait: ideg- és hát-gerinczbajt és mindennemű bajokat. Rendel: 9 órától 4-ig és este 7—8-ig.
Budapesten, Kigyó-utcza 5. sz.
Clotild-palota (I. emelet).
Átjáró ház. — Lift-használat. 74011
Levelekre válaszol, gyógyszerekről gondoskodik.
Levél utján is biztos gyógysiker.

Nyomatott a kiadótulajdonos Magyar Ujságkiadó Részvény-Társaság körforgógépein.